

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
ODDZIAŁ INFORMACJI I ANALIZ**

OCENA SYTUACJI

**NA RYNKU PRACY
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
W ROKU 2003.**

ZIELONA GÓRA, MARZEC 2003 ROK

UWAGI METODYCZNE

Od 2000 r. sprawozdawczość rynku pracy jest opracowywana w ramach statystyki publicznej, w związku z tym głównym aktem prawnym jest ustawa o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 88, poz. 439) oraz późniejsze rozporządzenia.

Dane o liczbie bezrobotnych obejmują osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Tekst jednolity: Dz. U. Nr 6, poz. 56 z 24 stycznia 2001 r. z późniejszymi zmianami).

Przez "Ludność aktywną zawodowo" należy rozumieć zbiorowość składającą się z osób uznanych według klasyfikacji GUS za pracujące oraz osoby bezrobotne, o których mowa w pkt. 2.

Przez "stopę bezrobocia" należy rozumieć procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

Przez "napływ" należy rozumieć ogólną liczbę osób włączonych w ciągu badanego okresu do ewidencji bezrobotnych.

Przez "odpływ" należy rozumieć ogólną liczbę osób wyrejestrowanych w ciągu badanego okresu z rejestrów bezrobotnych.

Absolwent – to zarejestrowana osoba bezrobotna przez okres do 12 miesięcy, od dnia określonej w dyplomie lub świadectwie daty ukończenia szkoły.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – to działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Działania te finansowane są przede wszystkim ze środków Funduszu Pracy, a realizowane przez powiatowe urzędy pracy.

Dynamika bezrobocia – to zmiany liczby zarejestrowanych bezrobotnych w czasie.

Bezrobocie długotrwale – to różnicowanie ze względu na czas pozostawania bez pracy i dotyczy osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.

Oferty pracy – to zgłaszane do powiatowych urzędów pracy przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zleceń i umów o dzieło.

Prace interwencyjne – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy, jeśli zatrudnienie to nastąpiło w wyniku umowy zawartej z powiatowym urzędem pracy.

Roboty publiczne - oznacza to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac zorganizowanych przez organy samorządu terytorialnego lub administracji rządowej i finansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa lub funduszy celowych.

Rynek pracy – to całość zagadnień związanych z kształtowaniem podaży pracy i popytu na nią.

Staż absolwencki – to jedna z form aktywizacji zawodowej bezrobotnych absolwentów, polegająca na nabywaniu umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Umowy absolwenckie – to forma stworzenia miejsca pracy dla absolwenta u pracodawcy, z którym powiatowy urząd pracy podpisał umowę cywilnoprawną, częściowo dotowane przez powiatowy urząd pracy w określonym czasie.

Struktura bezrobocia – to wyrażony w procentach stosunek poszczególnych grup bezrobotnych wyróżnionych wg różnych cech do całej wyróżnionej i zarejestrowanej zbiorowości bezrobotnych.

Od 1 stycznia 2001 r. sprawozdawczość statystyczna rynku pracy uwzględniła rozszerzoną definicję bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy na mocy zapisu art. 2 ust. 1 pkt. 20a ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Zgodnie z nową definicją zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy oznaczają rozwiązanie stosunku pracy (stosunku służbowego) z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych lub technologicznych, a także wygaśnięcie stosunku pracy w przypadku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i nie zaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy.

1. STRESZCZENIE

Przedstawiona w niniejszym opracowaniu analiza zmian dokonujących się na rynku pracy województwa lubuskiego w 2003 r. pozwala na sformułowanie następujących spostrzeżeń:

1. W 2003 r. nastąpił spadek liczby pracujących do 307,4 tys. w odniesieniu do stanu z końca 2002 r., **oraz spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do 108026 osób**, czyli o 1525 osób (tj. 1,4% spadku, wobec 7,2% wzrostu w 2002 r.)

2. W końcu 2003 r. **wskaźnik stopy bezrobocia obliczanej na podstawie rejestrowanego bezrobocia wyniósł 26%**, tj. w odniesieniu do stanu sprzed roku wzrósł o 0,1 punktu procentowego. Tym samym wskaźnik stopy bezrobocia był w naszym województwie ponad 1,5 - krotnie wyższy od średniego wskaźnika w kraju (18%).

3. W dalszym ciągu występuje **duże przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia w poszczególnych regionach województwa**. Najwyższy wskaźnik stopy bezrobocia stanowił ponad 2-krotność wielkości wskaźnika najniższego. Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w powiecie nowosolskim - 36,2%, a najniższa w powiecie grodzkim zielonogórskim 15,1%.

4. W 2003 r. **wzrost bezrobocia odnotowano w pięciu powiatach województwa**, warto wymienić że najwyższy bezwzględny wzrost wystąpił w powiecie grodzkim zielonogórskim o 372 osoby. **Spadek odnotowano w pozostałych dziewięciu powiatach**, najwyższy w powiecie żarskim o 545 osób.

5. Dynamika spadku bezrobocia rejestrowanego była znacznie wyższa w miastach (spadek o 1,7 % w odniesieniu do 2002 r.) **niż na wsi** (spadek o 0,9%). W końcu 2003 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniosła 43528 osoby, a w miastach 64498 osób. W wyniku działań podjętych przez urzędy pracy w 2003 r, prace podjęło 34189 osób zamieszkałych w mieście i 21675 osób zamieszkałych na wsi. Z subsydiowanych form skorzystało 8681 osób zamieszkałych w mieście i 5926 osób zamieszkałych na wsi

6. Kontynuacją negatywnych procesów zachodzących na rynku pracy jest utrzymujące się wysokie bezrobocie w następujących kategoriach bezrobotnych:

Młodzież — w omawianym roku liczba bezrobotnych w wieku 18- 24 lata wynosiła 25394 osoby i zmniejszyła się o 2397 osób, a jej udział zmniejszył się do 23,5%

Osoby posiadające niskie kwalifikacje zawodowe, bądź ich nie posiadające w liczbie 83053 osoby, (tzn. bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej), stanowiły 76,9% ogółu zarejestrowanych. Ta kategoria bezrobotnych ma największe trudności w znalezieniu pracy, potwierdza to ranking bezrobotnych według zawodów i specjalności, gdzie na pierwszym miejscu znalazły się osoby bez zawodu – 15946, a na następnym bezrobotni w zawodach: sprzedawca (9269 osób), murarz (3498 osób)

Osób długotrwale bezrobotnych powyżej 24 miesięcy bez pracy, w końcu ub. r. było zarejestrowanych 30839. Odnotowujemy wzrost w tej grupie w odniesieniu do stanu z końca 2002 r. o 1439 osób. Dynamika wzrostu tej kategorii bezrobotnych była niemal dwukrotnie wyższa od wzrostu bezrobotnych ogółem, a jej udział zwiększył się z 26,8% na koniec 2002 r. do 28,5% na koniec 2003 r.

7. Pozytywnym zjawiskiem odnotowanym na rynku pracy w 2003r. był **wzrost liczby ofert pracy** będących w dyspozycji urzędów pracy do 35957, tj. o 29,1%. Ogólnemu wzrostowi liczby ofert pracy, towarzyszył wzrost ofert pracy subsydiowanych z Funduszu Pracy, aż o 136%. Niewątpliwie do poprawy sytuacji i ogólnego wzrostu ofert pracy, przyczyniło się zwiększenie właśnie ofert subsydiowanych z Funduszu Pracy.

8. Wzrostowi liczby zgłoszonych do urzędów pracy ofert pracy **towarzyszył wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy**. W 2003 r. pracę podjęły 55864 osoby, tj. o 8859 osób więcej niż w 2002 r. Istotną składową liczbę bezrobotnych podejmujących pracę były podjęcia pracy niesubsydiowanej przez 41257 bezrobotnych, które stanowiły 73,9% podjęć pracy. Natomiast pracę subsydiowaną podjęło 14607 osób.

9. Na uwagę zasługuje fakt, że w porównaniu z 2002 r. **wzrosła liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu**. W 2003 r. pracę interwencyjną podjęło 4345 osób (tj. o 2775 osób więcej niż w 2002 r.), w ramach robót publicznych zatrudniono 7555 osób (tj. aż o 5729 osób więcej niż w 2002 r.) W 2003 r. szkolenie rozpoczęło 3479 osób bezrobotnych tj. o 1411 osób więcej niż przed rokiem.

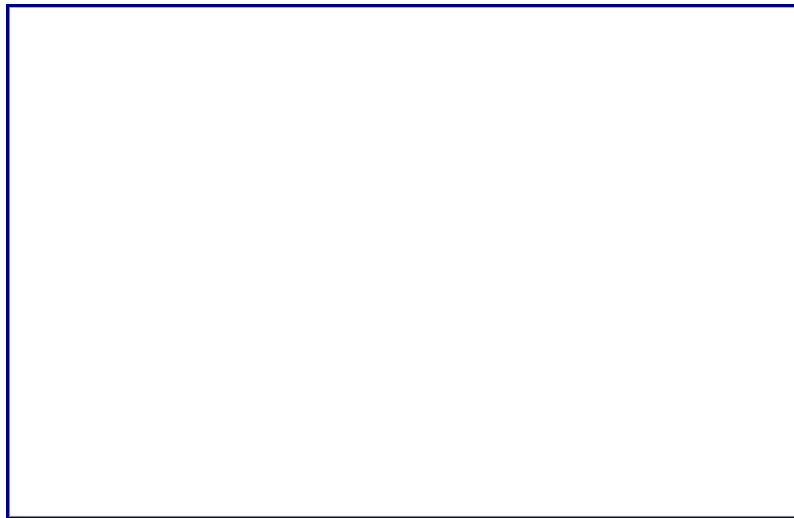
10. Poza ogólną liczbą bezrobotnych urzędy pracy obsługują jeszcze osoby uprawnione do zasiłku i świadczeń przedemerytalnych. O ile w końcu 2002 r. **osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego i świadczeń przedemerytalnych było zarejestrowanych 14249 to na koniec 2003 r. 15454** osób. Warto zaznaczyć iż znaczny wzrost liczebności tej grupy odnotowano w grudniu 2001 r., co było związane ze zmianą przepisów, które począwszy od 2002 r. ograniczają znacznie możliwości pobierania tych świadczeń.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO*

Przeciętne zatrudnienie w grudniu 2003 r. w porównaniu do grudnia 2002 r. w sektorze przedsiębiorstw, obejmującym podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób, było mniejsze o **6,2%** (w kraju o 3,5%) i wyniosło **95,5 tys.** osób.

W rozbiciu na sektor prywatny i publiczny zatrudnienie zmniejszyło się odpowiednio o **3,6%** i **20,5%**.

* Na podstawie "Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego" grudzień 2003 US Zielona Góra

Spadek zatrudnienia w 2003 r. w porównaniu do grudnia 2002 r., odnotowano w:

budownictwie – spadek o **18,9%**,

hotele i restauracje – spadek o **14,2%**,

handel i naprawy – spadek o **12,0%**,

rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie – spadek o **9,4%**,

przemysle – spadek o **5,7%**.

Należy zaznaczyć, że w przetwórstwie przemysłowym (jednej z najważniejszych sekcji przemysłu) nastąpił spadek zatrudnienia ogółem o **2,7%** w 11 spośród 20 działów (prod. drewna..., prod. maszyn..., prod. mebli..., działalność wydawnicza..., prod. art. spożywczych...).

Wzrost liczby zatrudnionych wystąpił w dwóch sekcjach PKD: transport, gospodarka magazynowa i łączność o **5,6%** i obsługa nieruchomości i nauka o **4,7%** oraz w 9 działach sekcji przetwórstwo przemysłowe (prod. pojazdów..., wyroby z metali, instrumentów medycznych...)

W bazie systemu KRUPGN-REGON na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowanych było **97325** podmiotów gospodarczych, z tego **5244 (5,4%** ogółu firm) to podmioty sektora publicznego i **92081 (94,6%** ogółu) sektora prywatnego.

Liczba podmiotów w końcu 2003 r. była wyższa o **1,8%** niż w analogicznym okresie 2002 r.(95,85 tys.). Największy przyrost zanotowano w następujących sekcjach PKD :

edukacja - 8%,

obsługa nieruchomości i firm; nauka - 7,9%,

rolnictwo i leśnictwo - 7,1%,

pośrednictwo finansowe - 5,0%.

Wśród zarejestrowanych podmiotów dominowały firmy prowadzące działalność podstawową w następujących sekcjach:

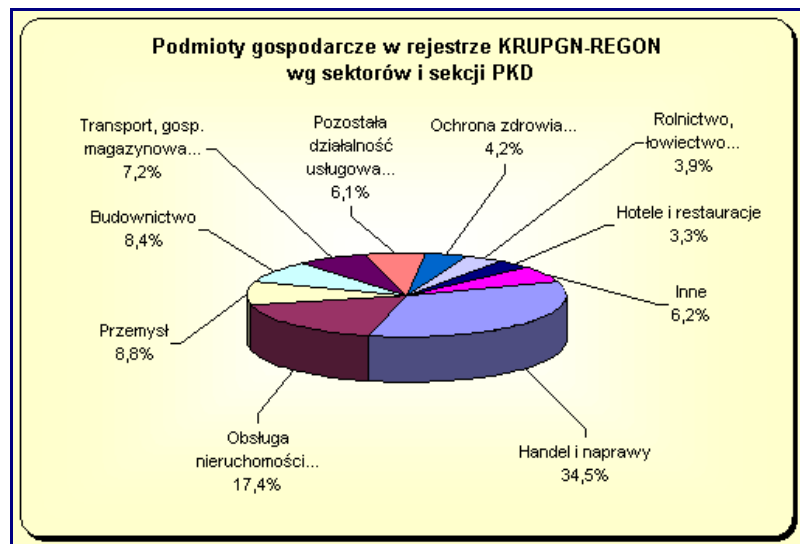
handel i naprawy - **33,5 tys.**,

obsługa nieruchomości i firm; nauka - **16,9 tys.**,

przetwórstwo przemysłowe - **8,4 tys.**,

budownictwo - **8,2 tys.**,

transport, gospodarka magazynowa i łączność - **7,0 tys.**

W sektorze prywatnym najwięcej firm prowadziło działalność w zakresie handlu i napraw 33,5 tys. podmiotów i w obsłudze nieruchomości i firm... – 13,9 tys. podmiotów, a w sektorze publicznym – w obsłudze nieruchomości... – 3 tys. oraz edukacji – 1,1 tys.

W grudniu 2003 r. struktura podmiotów pod względem zgłoszonej przy rejestracji liczby pracujących wyglądała następująco :

jednostki duże – 1,0 tys. (1,0%), w stosunku do 2002 mniej o 5,8%,

jednostki średnie – 3,7 tys. (3,8%), w stosunku do 2002 więcej o 4,7%,

jednostki małe – 92,7 tys. (95,2%), w stosunku do 2002 więcej o 1,7%..

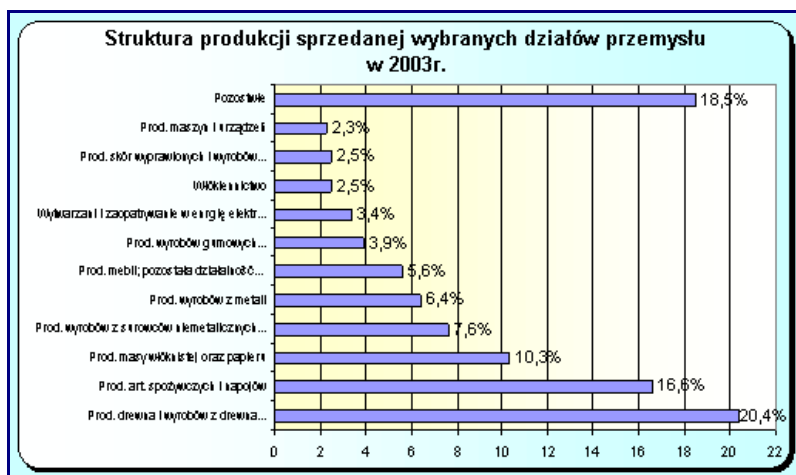
Podział podmiotów gospodarczych według form prawno-organizacyjnych wykazuje dominację jednostek prowadzonych przez osoby fizyczne, których w województwie lubuskim zarejestrowano 74,6 tys. tj. 76,7% ogółu .

Powyższe wyszczególnienia wyraźnie wykazują, iż w województwie lubuskim dominują małe zakłady zatrudniające niewielu (do 9 osób) pracowników, wiele z nich to firmy jednoosobowe.

W grudniu 2003 r. w porównaniu z poprzednim rokiem ogólny poziom produkcji sprzedanej przemysłu zwiększył się o **16,1%** (w 2002 r. wzrost o 5,7%).

Na wzrost o **22,0%** (w 2002 o 7,1%) przetwórstwa przemysłowego wpływ miała wyższa niż przed rokiem sprzedaż w 15 działach tej sekcji, m.in. produkcja: pojazdów mechanicznych... o **238,8%**, wyrobów z surowców niemetalicznych... o **49,8%**, wyrobów z metali o **36,0%** masy włóknistej oraz papieru o **33,2%**, drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny o **16,4%**. Spadek produkcji sprzedanej wystąpił m.in. w prod. odzieży...o **23,7%** oraz w maszynach i urządzeniach o **8,3%**.

W 2002 r. nastąpiło wyraźne przyspieszenie tempa wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu, wzrost w cenach bieżących o **7,2%** podczas gdy w latach 2001 i 2002 wzrost wyniósł odpowiednio 0,9% i 0,3%.

W 2003 r. udział sektora prywatnego w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu stanowił **93,3%** (w 2002 r. 88,9%), przy koncentracji w tym sektorze 90,8% przeciętnej liczby zatrudnionych w przemyśle (w 2002 r. 86,3%).

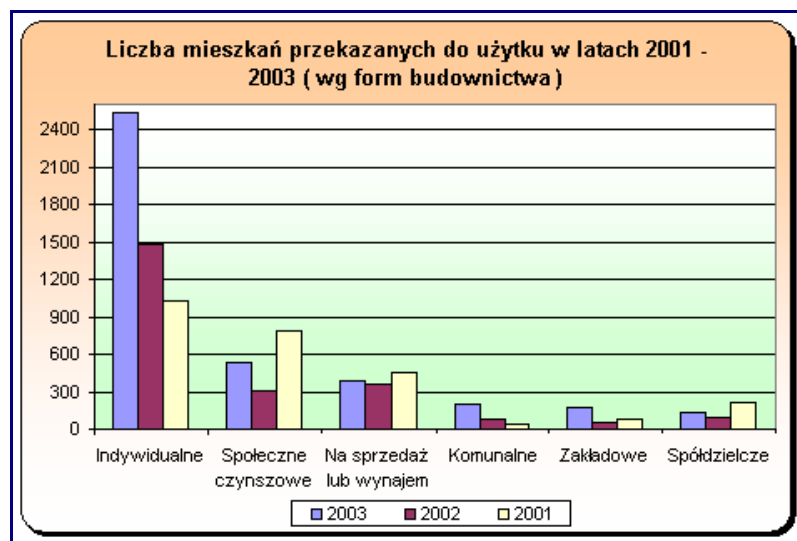
Wydajność pracy w przemyśle mierzona wartością produkcji sprzedanej na jednego zatrudnionego w 2003 r. wyniosła 196,2 tys. zł (w sektorze prywatnym 201,5 tys. zł, a w publicznym 143,5 tys. zł) i była o **14,5%** wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem.

Zjawisko wzrostu wydajności jest zjawiskiem bardzo pozytywnym, lecz jednocześnie powoduje ono, w przypadku braku wzrostu ilości nowych miejsc pracy, zwalnianie zbędnych pracowników.

W 2003 r. przychody ze sprzedaży produkcji i usług w przedsiębiorstwach budowlanych wyniosły 1048,6 mln zł, co oznacza wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 1,7% (w cenach bieżących). Większość sprzedaży (90,9%) zrealizowały jednostki sektora prywatnego.

Pozom produkcji budowlano-montażowej w 2003 r. w cenach bieżących był niższy o 9,7% niż w 2002 r., przy czym w sektorze prywatnym nastąpił spadek o 11,2%, w publicznym natomiast zanotowano wzrost o 6,6%. W minionym roku w ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej dominowały roboty o charakterze inwestycyjnym (78,3%), pozostała część 21,7% to remonty i konserwacje istniejących obiektów.

W budownictwie mieszkaniowym w 2003 r. wybudowano łącznie **3965** mieszkań (w 2002 – 2372 mieszkań), a uzyskane efekty były o **66,6%** wyższe niż w roku poprzednim. W kraju w 2003 r. przekazano do użytku o 67,6% mieszkań więcej niż w roku poprzednim.

Tendencje wzrostowe odnotowano we wszystkich formach budownictwa: czynszowym o **69,9%**, spółdzielczym o **44,1%**, zakładowym o **214,8%** oraz na sprzedaż lub wynajem o **5,7%**, więcej mieszkań przekazano w budownictwie indywidualnym o **71,7%** i komunalnym o **168,4%**. W ciągu 2003 r. rozpoczęto budowę 1704 mieszkań, tj. o 24,9% więcej niż przed rokiem.

Wydajność pracy w budownictwie w 2003 r., mierzona wartością przychodu ze sprzedaży na jednego zatrudnionego, wyniosła 166,3 tys. zł i była o **28,9%** wyższa niż przed rokiem.

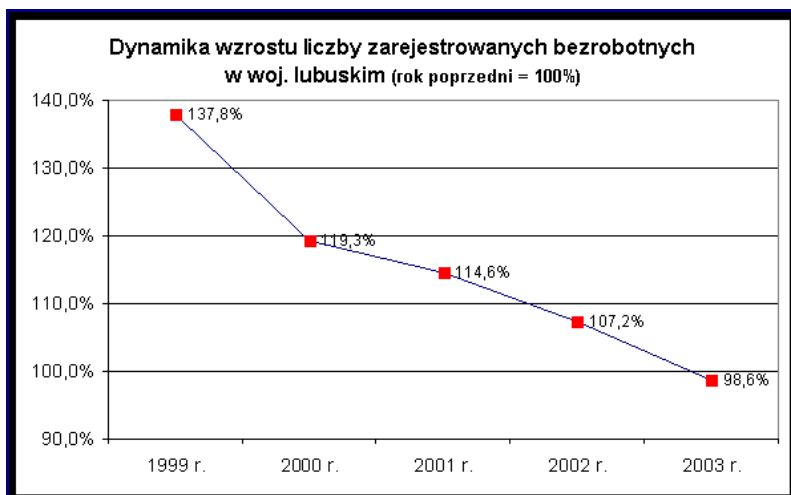
W 2003 r. przedsiębiorstwa transportowe, których potencjał wzrósł o **34,6%**,

w porównaniu do grudnia 2002 r. przewiozły ogółem o **30,6%** wielkości ładunków więcej niż w 2002 r. Wielkość przewozów pasażerskich w okresie całego ubiegłego roku była również wyższa niż w 2002 r. o **14,8%**.

“Drgnięcie gospodarki w województwie lubuskim” - powolny wzrost gospodarczy bardzo szybko przełożył się na wzrost sprzedaży detalicznej. W okresie styczeń-grudzień 2003 r. sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe, była o **2,6%** wyższa niż w roku ubiegłym (w jednostkach handlowych wzrost o 2,5%, niehandlowych wzrost o 4,0%).

3. TENDENCJE ZMIAN POZIOMU I STOPY BEZROBOCIA

3.1. ZMIANY POZIOMU BEZROBOCIA

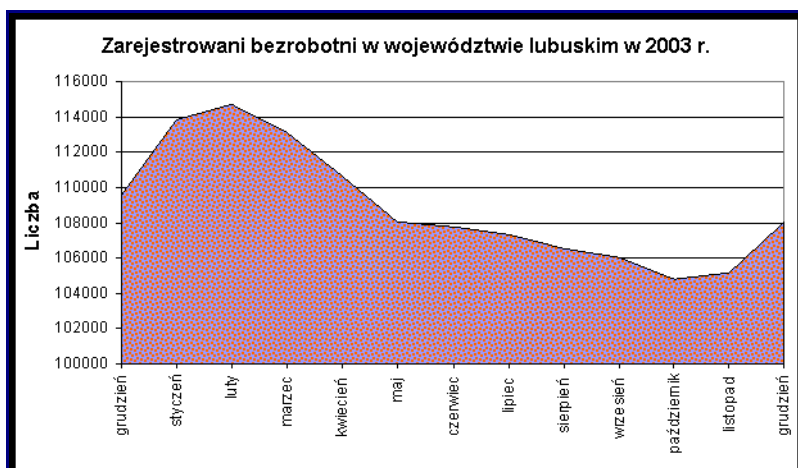
W końcu grudnia 2003 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa lubuskiego znajdowało się **108026** bezrobotnych.

W okresie dwunastu miesięcy 2003 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się **1525** osób, tj. o **1,4%**. Po raz pierwszy od chwili powstania województwa lubuskiego, tj. od 1999 r., mieliśmy do czynienia z rocznym spadkiem liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Obrazuje to powyższy wykres.

Jednocześnie należy mieć na uwadze to, że od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2003 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w województwie lubuskim była większa o 53799 osób.

W 2003 r., przez pierwsze dwa miesiące, wzrastała liczba zarejestrowanych bezrobotnych, osiągając najwyższy roczny poziom w końcu lutego – 114704 osoby.

W następnych miesiącach nastąpił spadek, aż do października, kiedy to odnotowano najniższą w 2003 r. liczbę zarejestrowanych bezrobotnych – 104763 osoby. Ostatnie dwa miesiące przyniosły wzrost zarejestrowanych bezrobotnych. Obrazuje to poniższy wykres:

W poszczególnych powiatowych urządach pracy dynamikę przyrostu liczby bezrobotnych, w 2003 r., przedstawia poniższa tabela:

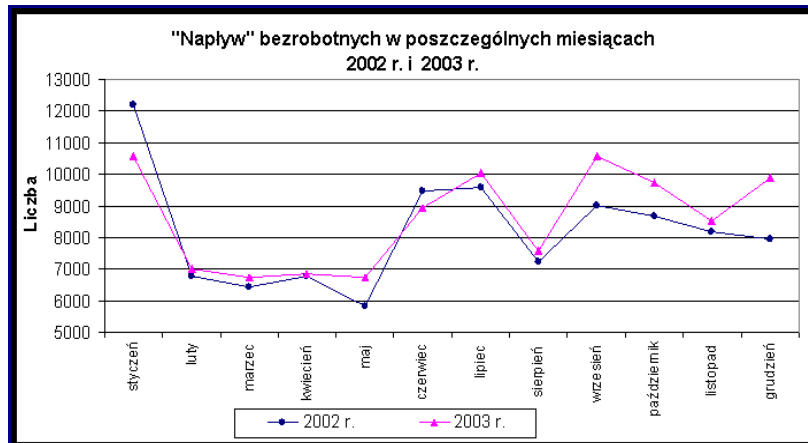
	Liczba bezrobotnych grudzień 2003 r.	Wzrost, spadek(-) w 2003 r.	Dynamika [1 styczeń 2003 r.=100%]
OGÓŁEM	108026	-1525	98,6
Gorzów Wlkp. (grodzki)	10573	18	100,2
Gorzów Wlkp. (ziemski)	6545	122	101,9
Krosno Odrzańskie	7664	-493	93,9
Międzyrzecz	6651	-134	98,0
Nowa Sól	11847	-394	96,8
Słubice	4953	-14	99,7
Strzelce Krajeńskie	6816	298	104,6
Sulęcín	4013	-259	93,9
Świebodziń	4581	-277	94,3
Wschowa	3907	-52	98,7
Zielona Góra (grodzki)	8643	372	104,5
Zielona Góra (ziemski)	9182	-172	98,2
Żagań	10838	5	100,0
Żary	11813	-545	95,6

Na przestrzeni 12 miesięcy 2003 r. w pięciu powiatowych urządach pracy odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, a w pozostałych dziewięciu spadek. Obrazuje to poniższy wykres:

W 2003 r. najwięcej bezrobotnych przybyło w PUP: Zielona Góra (grodzki) – o 372 osoby i Strzelce Krajeńskie – o 298 osób. Ubyło bezrobotnych natomiast najwięcej w PUP: Żary – o 545 osób, Krosno Odrzańskie – o 493 osoby i Nowa Sól – o 394 osoby.

Od stycznia do grudnia 2003 r. w województwie lubuskim zarejestrowano **103224** nowych bezrobotnych, o 5072 osoby więcej niż w analogicznym okresie 2002 r. Obrazuje to poniższy wykres:

Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych:

23586 osób, tj. **22,8%** rejestrowało się po raz pierwszy,

74753 osoby, tj. **72,4%** to poprzednio pracujący,

29827 osób, tj. **28,9%** miało prawa do zasiłku,

37918 osób, tj. **36,7%** to mieszkańcy wsi,

3927 osób, tj. **3,8%** to zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy,

15490 osób, tj. **15,0%** stanowili absolwenci.

W 2003 r., w stosunku do roku poprzedniego, spadł udział nowo rejestrujących się bezrobotnych zarejestrowanych po raz pierwszy, poprzednio pracujących, posiadających prawo do zasiłku i zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W poszczególnych powiatowych urzędach pracy liczba nowych rejestracji bezrobotnych w 2003 r. wynosiła:

Wyszczególnienie	Napływ do bezrobocia
Gorzów Wielkopolski (grodzki)	10855
Gorzów Wielkopolski (ziemski)	5889
Krosno Odrzańskie	6478
Międzyrzecz	6918
Nowa Sól	9867

Słubice	4985
Strzelce Krajeńskie	6459
Sulęcín	3463
Świebodzin	4538
Wschowa	3594
Zielona Góra (grodzki)	10026
Zielona Góra (ziemski)	8574
Żagań	9556
Żary	12022

Na pięć powiatowych urzędów pracy w: Gorzowie Wielkopolskim (grodzkim), Nowej Soli, Zielonej Górze (grodzkim), Żaganiu i Żarach przypadało prawie **51%** rejestracji nowych bezrobotnych w województwie lubuskim.

W ciągu dwunastu miesięcy 2003 r. wyrejestrowanych zostało **104749** bezrobotnych. Największą liczbę bezrobotnych wyrejestrowano z przyczyn:

podjęcia pracy - 55864 osób, tj. **53,3%**,

nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy - 29325 osób, tj. **28,0%**,

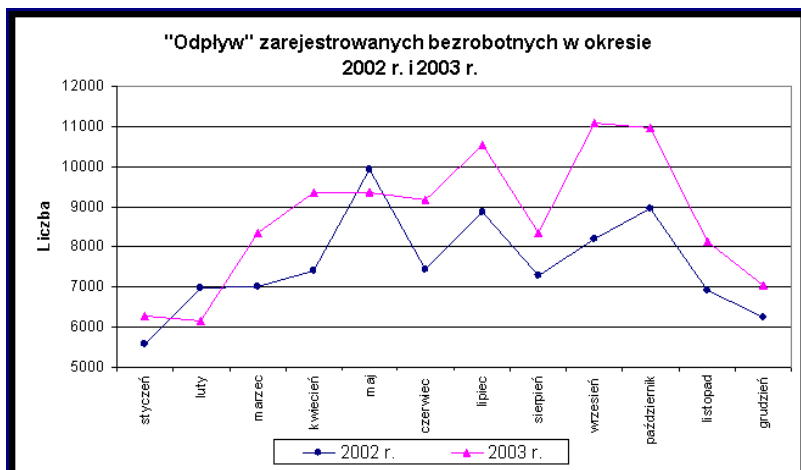
rozpoczęcia szkolenia lub stażu – 7306 osób, tj. **7,0%**,

dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – 5199 osób, tj. **5,0%**.

W 2003 r., w stosunku do roku poprzedniego, w "odpływie" wzrósł udział bezrobotnych rozpoczynających szkolenia i staże oraz podejmujących pracę.

Spadł natomiast w "odpływie" udział bezrobotnych nie potwierdzających gotowości do podjęcia pracy oraz dobrowolnie rezygnujących ze statusu bezrobotnego.

Ogółem w okresie 12 miesięcy 2003 r. wyrejestrowanych zostało w województwie lubuskim o 13961 osób więcej niż w analogicznym okresie 2002 r. W poszczególnych miesiącach 2002 i 2003 r. obrazuje to poniższy wykres:

Na pięć powiatowych urzędów pracy w: Gorzowie Wielkopolskim (grodzkim), Nowej Soli, Zielonej Górze (grodzkim), Żaganiu i

Żarach przypadało **50,2%** wyrejestrowanych bezrobotnych w województwie lubuskim.

W poszczególnych PUP liczba wyłączeń z ewidencji wynosiła:

Wyszczególnienie	Odływ z bezrobocia
Gorzów Wielkopolski (grodzki)	10837
Gorzów Wielkopolski (ziemski)	5767
Krosno Odrzańskie	6971
Międzyrzecz	7052
Nowa Sól	10261
Słubice	4999
Strzelce Krajeńskie	6161
Sulęcín	3722
Świebodzin	4815
Wschowa	3646
Zielona Góra (grodzki)	9654
Zielona Góra (ziemski)	8746
Żagań	9551
Żary	12567

3.2. ZMIANY STOPY BEZROBOCIA

Stopa bezrobocia, dla województwa lubuskiego, na koniec grudnia 2003 r. wynosiła **26,0%** (w grudniu 2002 r. – również 26,0%).

Stopa bezrobocia była bardzo zróżnicowana w poszczególnych powiatowych urządach pracy.

Najniższa była na terenie PUP;

Zielona Góra (powiat grodzki) – 15,1%

Gorzów Wielkopolski (powiat grodzki) – 18,4%

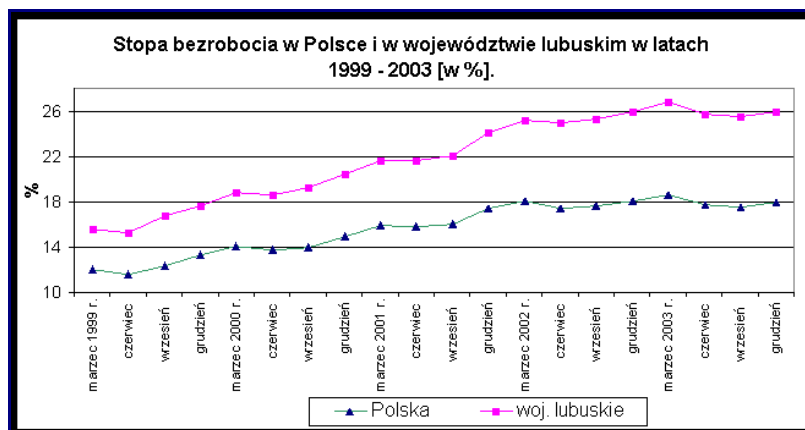
Świebodzin – 20,1%

Najwyższa była na terenie PUP;

Nowa Sól – 36,2%

Krosno Odrzańskie – 34,6%

Żagań – 34,6%

4. TERYTORIALNE ZRÓŻNICOWANIE POZIOMU I STOPY

BEZROBOCIA

Bezrobocie w lubuskim jest zróżnicowane w poszczególnych powiatach. Ta niejednorodność jest wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i różnego stopnia zaawansowania procesów restrukturyzacyjnych.

Zróżnicowanie tego zjawiska odzwierciedla wskaźnik stopy bezrobocia. Rozpiętość przedziału wielkości wskaźnika stopy bezrobocia, tj. różnica pomiędzy najniższą, a najwyższą stopą bezrobocia w powiatach wynosiła w końcu 2003 r. – 21,1 punktu procentowego (grodzki zielonogórski - 15,1 %, nowosolski – 36,2%).

W końcu 2003 r. stopę bezrobocia poniżej wskaźnika obliczonego dla województwa odnotowano w 5 powiatach: grodzkim zielonogórskim – 15,1 %, grodzkim gorzowskim – 18,4%, świebodzińskim – 20,1 %, wschowskim – 24,1 % i słubickim – 24,7%.

Z kolei w dziewięciu powiatach stopa bezrobocia przekroczyła wartość średniej wojewódzkiej. Przy czym najwyższą stopę odnotowano w powiatach: nowosolskim – 36,2%, krośnieńskim i żagańskim – 34,6%.

Podobnie jak stopa bezrobocia, także poziom bezrobocia jest zróżnicowany w poszczególnych powiatach województwa. W powiatach o wysokim potencjale ludności aktywnej zawodowo, zarejestrowana była również duża liczba bezrobotnych, a więc w nowosolskim (11847 bezrobotnych), żarskim (11813 bezrobotnych). Z kolei najmniejszą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w powiecie wschowskim – 3907 osób i sulęcińskim – 3907 osób

Należy zaznaczyć że według stanu z końca grudnia 2003 r. wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do stanu z końca 2002 r. nastąpił tylko w pięciu powiatach, natomiast w pozostałych dziewięciu liczba zarejestrowanych bezrobotnych się zmniejszyła, przy czym dynamika omawianego zjawiska była znacznie zróżnicowana.

Najwyższy wzrost bezrobocia w roku ubiegłym nastąpił w powiecie grodzkim zielonogórskim, a najwyższy spadek w powiecie żarskim i krośnieńskim (prawdopodobnie w tych powiatach spadek mógł wynikać z dużej liczby działań aktywizujących podjętych przez urzędy).

Ranking powiatów według rosnącej liczby bezrobotnych przedstawia poniższa tabela:

Powiaty	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia 2003 r.	% bezrobotnych w powiecie do liczby bezrobotnych w województwie
Województwo	108026	100
Wschowskie	3907	3,6
Sulęcińskie	4013	3,7

Świebodzińskie	4581	4,2
Słubickie	4953	4,6
Gorzowski ziemski	6545	6,1
Międzyrzecki	6651	6,2
Strzelecko-drezdenecki	6816	6,3
Krośnieński	7664	7,1
Zielonogórski grodzki	8643	8,0
Zielonogórski ziemski	9182	8,5
Gorzowski grodzki	10573	9,8
Żagański	10838	10,0
Żarski	11813	10,9
Nowosolski	11847	11,0

Na szczególne omówienie zasługuje sytuacja odnośnie powiatów zagrożonych. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie określenia powiatów zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym. W województwie lubuskim znalazło się 7 takich powiatów tj: powiat krośnieński, nowosolski, strzelecko-drezdenecki, sulęciński, żagański, żarski i wschowski.

W końcu grudnia 2003 r. w powiatach, które znalazły się na liście zagrożonych zarejestrowanych było 56898 bezrobotnych i osoby te stanowili ponad połowę, bo 52,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w całym województwie. W ciągu ubiegłego roku liczba bezrobotnych w tych powiatach spadła o 1440 osób, przy spadku w województwie o 1525 osób.

W omawianych powiatach w końcu roku zarejestrowanych było 28760 kobiet, tj. stanowiły one 50,6% udziału z ogółu liczby zarejestrowanych bezrobotnych w powiatach zagrożonych. Bezrobotnych zamieszkałych na wsi było 25045, tj. 44,0% a osób z prawem do zasiłku 10324 osób czyli 18,1%. Z kolei osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy było 2516, czyli stanowili oni 4,4% udziału, ogółu bezrobotnych w tych powiatach. Osoby młode w przedziale wiekowym 18 – 24 lata stanowiły 13960 osób tj. 24,5% całej populacji, a absolwenci - 2223 osób tj. 3,9%. Osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem było 1080, tj. 1,9%, a bez kwalifikacji zawodowych 19502, tj. 34,3%. Osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy było zarejestrowanych w powiatach zagrożonych 28107, tj. 49,4%

Podsumowując sytuację według układu terytorialnego należy zwrócić uwagę na wyraźnie widoczną w 2003 r. zmianę tendencji w kształtowaniu się wielkości bezrobocia w powiatach. Odnotowujemy w większości z nich spadek bezrobocia zarówno w liczbach bezwzględnych jak i procentowym wskaźniku bezrobocia. Jednak nie zmienia to sytuacji w tych powiatach, które od lat przodują w niekorzystnej sytuacji jeżeli chodzi o rynek pracy.

Poniżej przedstawiono pokrótce charakterystykę tych powiatów gdzie sytuacja jest szczególnie trudna, jeżeli chodzi o skalę bezrobocia jak i te powiaty, gdzie sytuacja układa się najkorzystniej w porównaniu z innymi powiatami naszego województwa.

Powiat nowosolski

Na koniec grudnia w powiecie nowosolskim zarejestrowanych było najwięcej w całym województwie bezrobotnych bo 11 847 osób, oznacza to w stosunku do grudnia 2002 r. stosunkowo duży spadek bezrobocia w tym powiecie, bo o 394 osoby, Stopa bezrobocia dla tego powiatu kształtowała się również na najwyższym poziomie i wynosiła na koniec omawianego okresu 36,2%. Sytuacja w tym powiecie od dłuższego czasu kształtuje się niekorzystnie pod względem bezrobocia, dlatego powiat ten został uznany za szczególnie zagrożony bezrobociem

strukturalnym.

Jeżeli chodzi o strukturę bezrobocia w tym powiecie, to niektóre parametry odbiegają od średniej wojewódzkiej. Przykładowo liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi wynosiła 4347 osób, co stanowiło 36,2% udziału bezrobotnych. Jest to dosyć niski udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi, znacznie poniżej średniej wojewódzkiej (40,3%). Wynika to z faktu że powiat ten jest stosunkowo mocno zurbanizowany i większość bezrobotnych zamieszkuje w mieście.

W urzędach pracy zarejestrowanych było 416 absolwentów, tj. udział tej subpopulacji wyniósł 3,5%, natomiast liczba bezrobotnych w wieku 18 – 24 lata kształtowała się na poziomie 2747, a więc 23,2% udziału bezrobotnych w tym powiecie.

Szczególnie niekorzystna sytuacja w strukturze bezrobotnych powiatu nowosolskiego występuje w związku ze znacznym udziałem osób długotrwale bezrobotnych, znacznie powyżej średniej wojewódzkiej. Osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ewidencji było zarejestrowanych 6130, co stanowiło ponad połowę zarejestrowanych czyli 51,7% (średnia wojewódzka wynosiła 47,7%).

W 2003 r. w powiecie nowosolskim zarejestrowało się 9867 osób, co stanowiło 9,6% całego napływu, oraz wyłączonych zostało 10261 osób, co stanowiło 9,8 całego odpływu w województwie.

Urzędy pracy miały w tym powiecie do dyspozycji 3595 ofert pracy, tj. o 828 więcej niż w 2002 r. Ofert subsydiowanych było 1218 czyli o 447 więcej niż przed rokiem. W jednakowym stopniu wzrosły więc w 2003 r. zarówno oferty niesubsydiowane jak i subsydiowane z Funduszu Pracy.

Powiat krośnieński

Sytuacja na tym lokalnym rynku pracy należy do trudnej, porównywalnej z sytuacją w powiecie nowosolskim. Na koniec grudnia 2003 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 7664 bezrobotnych. Oznacza to jeden z większych spadków, w porównaniu z innymi powiatami w województwie, bo o 493 osoby w odniesieniu do poprzedniego roku, tj. o 6,1 punktu procentowego. Stopa bezrobocia w tym powiecie kształtowała się na dość wysokim poziomie i na koniec omawianego okresu wynosiła 34,6% (spadek o 1 punkt procentowy).

Liczba zarejestrowanych absolwentów wynosiła 297 osób i ich udział kształtował się na tym samym poziomie co średnia wojewódzka, czyli 3,9%. Osób w wieku 18 – 24 było zarejestrowanych 1845. W stosunku do grudnia 2002 r. liczba ich zwiększyła się o 188, a ich udział wyniósł 24,1%. Bezrobotnych zamieszkałych na wsi było 3789 tj. o 268 więcej niż przed rokiem, a ich udział był dosyć znaczny bo wynosił prawie połowę - 49,4%, czyli powiat krośnieński należy do obszarów gorzej rozwiniętych gospodarczo, z dużym udziałem ludności wiejskiej (48,3% tego powiatu stanowi ludność zamieszkała na wsi) i objętych wysokim bezrobociem. Świadczy o tym również bardzo wysoki udział długotrwale pozostających bez pracy. Osób takich na koniec 2003 r. było zarejestrowanych 4113 i stanowili oni ponad połowę bo 53,7% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie. Z kolei niezbyt wysoki wśród bezrobotnych był udział osób z wykształceniem wyższym, osób takich było 99 i stanowili zaledwie 1,3 całej populacji bezrobotnych w tym powiecie.

W 2003 r. w powiecie krośnieńskim zarejestrowało się 6478 osób i stanowiły one 6,3 % całego napływu, natomiast wyrejestrowało się 6971 osób, co stanowiło 6,7% całego odpływu z bezrobocia.

Urzędy pracy w tym powiecie miały do dyspozycji 2928 ofert pracy, tj. o 568 więcej niż w 2002 r. Na pracę subsydiowaną ofert złożono 1535, czyli ponad 50% wszystkich ofert w tym powiecie było finansowanych z Funduszu Pracy.

Powiat żagański

Powiat żagański jest porównywalny z krośnieńskim, jeżeli chodzi o wysokość stopy bezrobocia. Na koniec grudnia 2003 r., wskaźnik ten kształtował się na tym samym poziomie, czyli wynosił zarówno dla powiatu krośnieńskiego jak i żagańskiego dokładnie 34,6%. Inaczej natomiast przedstawiała się sytuacja, jeżeli chodzi o zarejestrowanych bezrobotnych, liczby te nie były porównywalne i zasadniczo się różniły. Powiat żagański miał znacznie więcej zarejestrowanych bezrobotnych, gdyż na koniec 2003 r. w ewidencji bezrobotnych było 10838 osób, co oznacza wzrost w stosunku do analogicznego 2002 r. o 5 osób.

Porównując te dane z innymi powiatami, stan ten można nazwać raczej stanem równowagi. Liczba zarejestrowanych absolwentów wynosiła 509, co stanowiło 4,7% ogółu bezrobotnych tego powiatu. Natomiast liczba osób bezrobotnych w wieku 18 – 24 lata wynosiła 2736 osób, co stanowiło 25,2% ogółu bezrobotnych. W tym powiecie mamy dość znaczny udział ludzi młodych powyżej średniej wojewódzkiej. Bezrobotnych zamieszkałych na wsi było 4243 osób, co stanowiło 39,1%, czyli mniej niż kształtująca się średnia wojewódzka, co również świadczy że powiat ten jest stosunkowo dobrze zurbanizowany. Długotrwale bezrobotnych było zarejestrowanych 5262 osoby, czyli również stanowili w porównaniu z innymi powiatami dosyć znaczny udział bo 48,6%.

W całym 2003 roku zarejestrowało się w urzędzie pracy w Żaganiu 9556 osób, a wyrejestrowało się 9551 osób. Stanowi to odpowiednio 9,2% i 9,1% całego napływu i odpływu do bezrobocia.

Urzędy pracy w tym powiecie zgłosiły 3976 ofert pracy, tj. o 1301 więcej niż przed rokiem. Oferty subsydiowane stanowiły bardzo duży udział, bo 71,9% wszystkich ofert i ich wzrost w stosunku do 2002 r. był znaczny i wynosił 1914.

Powiat zielonogórski grodzki

Na koniec grudnia 2003 r. w tym urzędzie pracy zarejestrowanych było 8643 bezrobotnych, co oznaczało wzrost o 372 osoby w odniesieniu do grudnia 2002 r. , tj. o 4,5 punktu procentowego. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 15,1% (wzrost o 1 punkt procentowy).

Liczba zarejestrowanych absolwentów wynosiła 350, tj. stanowili oni 4,0% z zarejestrowanych bezrobotnych w tym powiecie. Natomiast osób bezrobotnych w wieku 18 – 24 lata było 1561, tj. stanowili oni 18,1% z ogółu bezrobotnych. W końcu grudnia było zarejestrowanych 4494 kobiet i 4149 mężczyzn, czyli na 100 mężczyzn przypadło 108 kobiet. Z tych danych wynika, że miasto Zielona Góra jest obszarem zurbanizowanym i "zsfeminizowanym", gdyż bezrobotne kobiety znacznie przeważają, stanowiąc 52,0% udziału, znacznie powyżej średniej wojewódzkiej. Długotrwale bezrobotnych było w ewidencji urzędu 3662 osób, co stanowiło dosyć niski udział tej kategorii osób, bo 42,4% ogółu zarejestrowanych. Natomiast osób z wykształceniem elementarnym zarejestrowanych było 2293, tj. 26,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Natomiast osób z wykształceniem wyższym zarejestrowanych było 756 osób, co z kolei stanowiło znaczny udział tej grupy osób, aż 8,8%, przy średniej wojewódzkiej 3,1%. W 2003 r. zarejestrowało się 10026 osób, a wyrejestrowało 9654 osób, co stanowiło analogicznie 9,7% całego napływu i 9,2% całego odpływu.

Pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 2507 ofert pracy, tj. o 218 ofert więcej niż w 2002 r. , natomiast na prace subsydiowane tych ofert było 1471, tj. o 333 więcej niż przed rokiem. Oferty pracy subsydiowanej w 2003 r. stanowiły 58,7%, natomiast w 2002 r. 49,7%.

Powiat gorzowski grodzki

Na koniec grudnia 2003 r. w rejestrach tego powiatowego urzędu pracy zarejestrowane były 10573 osoby, oznacza to niewielki wzrost o 18 osób, a więc podobnie jak w powiecie żagańskim, prawie niezmienny stan w stosunku do końca roku poprzedniego. Stopa bezrobocia wyniosła dla tego powiatu 18,4% (wzrost o 0,4 punktu procentowego). Kobiet zarejestrowanych było 5021, a mężczyzn 5552, czyli na 100 bezrobotnych kobiet przypadło 110 bezrobotnych mężczyzn, a więc sytuacja strukturalna jeżeli chodzi o płeć bezrobotnych wygląda inaczej, niż w powiecie grodzkim zielonogórskim, gdzie kobiety stanowią zdecydowaną przewagę. W mieście Gorzów Wlkp. udział bezrobotnych kobiet wynosi tylko 47,5%. Jeżeli chodzi o długotrwale bezrobotnych było ich zarejestrowanych 4679 osób tj. stanowili oni niewysoki udział bo 44,3% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie. Absolwentów zarejestrowanych było 419, co oznacza ich 4% udział w całej populacji bezrobotnych. Z kolei osób młodych w wieku 18 – 24 lata było 2024 osób tj. 19,1 całej populacji bezrobotnych, a osób z wyższym wykształceniem 723 osoby, czyli 6,8% udziału ogółu zarejestrowanych w tym rejonie.

W 2003 r. zarejestrowała się w tym powiecie stosunkowo duża liczba bezrobotnych - 10855 osób, co stanowiło 10,5% udziału rejestracji w całym województwie, natomiast wyrejestrowała się również pokaźna liczba osób –10837, tj. 10,4% całego odpływu z bezrobocia.

Urząd pracy miał do dyspozycji 3541 ofert pracy w tym 1454 na formy subsydiowane, czyli stanowiły one 41,1% wszystkich ofert. W 2002 r. ofert takich wpłynęło 2759 z tego 35,3% stanowiły oferty na pracę subsydiowaną.

5. OPIS SPECYFICZNYCH DLA REGIONU STRUKTUR BEZROBOCIA

Struktura bezrobocia jest względnie stabilna w okresie ostatnich lat i generalnie nie odbiegała od średnich wielkości ogólnopolskich. Ujawniły się wprawdzie pewne specyficzne czynniki charakterystyczne dla lubuskiego regionu, chociażby związane z bezrobociem agrarnym, czy stosunkowo niższym udziałem kobiet na rynku pracy, generalnie jednak wskaźniki określające strukturę w naszym regionie nie odbiegają drastycznie od wskaźników średniej krajowej. W poszczególnych grupach bezrobotnych podobnie jak w kraju widoczna jest tendencja spadkowa.

Wyraźnie natomiast zmniejszył się udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, natomiast zwiększył się, co jest zjawiskiem szczególnie niepokojącym, udział grupy pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Przy czym należy wziąć pod uwagę, że struktura bezrobocia będąca obrazem pewnych dysproporcji w grupie bezrobotnych jest odzwierciedleniem procesów gospodarczych czy sytuacji demograficznej określonej społeczności.

Poniżej określono cechy charakterystyczne w strukturze bezrobocia lubuskiego.

5.1. BEZROBOTNE KOBIETY

W końcu grudnia 2003 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 54674 kobiety, które w ewidencji bezrobotnych nadal przeważają, stanowiąc 50,6% zarejestrowanych. Wskaźnik ten był niezmienny w stosunku do końca 2002 r. natomiast korzystniejszy niż na koniec 2001 - 51,8% i również korzystniejszy niż w kraju, gdzie kształtował się na poziomie 51,5%.

W końcu omawianego okresu na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadło 102 kobiety, przy czym warto podkreślić że w liczbie ludności województwa na 100 mężczyzn przypadło 106 kobiet.

Wynikiem zjawiska zmniejszania w ciągu ostatnich lat udziału bezrobotnych kobiet, jest utrwalanie się tendencji na lokalnym rynku, występowania coraz większej równowagi płci wśród osób bezrobotnych. Przyczyną tego może być zarówno większa aktywizacja kobiet na rynku pracy, niebagatelną rolę odegrała przewaga w aktywizowaniu przez urzędy pracy absolwentek, jak również kontynuowanie rozpoczętych w poprzednich latach wyjazdów kobiet do pracy w Hiszpanii.

Z drugiej strony być może przyczynił się do tego fakt, że kobiety które zostały zwolnione z upadłych gałęzi przemysłu (zakłady

wókiennicze, przetwórstwo rolno-spożywcze, placówki handlowe), oraz w związku z reformami społecznymi, a będące często w wieku po mobilnym mają małą szansę na zatrudnienie, w rezultacie nie potwierdzają gotowości do pracy i zostają wykreślane z ewidencji.

Jednak porównując udział procentowy kobiet w poszczególnych powiatach, zauważamy że nie układa się on równomiernie np. w powiatach takich jak świebodzińskim (49,0%), strzelecko-drezdeneckim (48,6%), gorzowskim grodzkim (47,5%) i sulęcińskim (46,3%), kobiety stanowią mniejszość. Są jednak z kolei tak "sfeminizowane" powiaty jak zielonogórski grodzki (52,0%) i ziemski (53,5%), międzyrzecki (52,2%), oraz krośnieński (52,0%), gdzie panie stanowią znaczną przewagę. Zapewne ta nierównomierność związana jest z różnicami w charakterze gospodarki. Odsetek bezrobotnych kobiet jest mniejszy w powiatach mniej uprzemysłowionych, gdzie z kolei jest większy odsetek ludności wiejskiej.

Znacznie mniejszy udział kobiet jest natomiast w ogólnej liczbie napływających do urzędów pracy, gdyż w 2003 r. zarejestrowało się 43696 kobiet, co stanowiło 42,3% całego napływu. W 2002 r. udział nowo rejestrujących się był większy i wynosił 43,5%. Nadal wśród nowo zarejestrowanych kobiet, osoby powracające do rejestracji po raz kolejny stanowią zdecydowana większość, tj. 75%.

W 2003 r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 44502 kobiety, tj. 42,5% ogółu wyłączeń z rejestrów urzędów pracy w omawianym okresie. Sytuacja ta korzystniej wyglądała, jeżeli chodzi o mężczyzn, gdzie wykreślono ich z ewidencji 60247 osoby tj. odpowiednio 57,5% całego odpływu.

Nieco korzystniejsze są natomiast wskaźniki jeżeli chodzi o osoby podejmujące pracę (kobiety 24011 osób - 46,5% - mężczyźni, 31853 osoby - 53,5%).

Tak więc reasumując, mimo że w 2003 r. bezrobotne kobiety dominowały w populacji bezrobotnych, to wśród podejmujących pracę przeważają mężczyźni. Wyżej wymieniona teza potwierdza że mężczyźni mają znacznie korzystniejszą sytuację na rynku pracy niż kobiety, mimo że w większości dysponują niższym poziomem wykształcenia, a znacznie większy ich udział procentowy niż kobiet nie posiada żadnych kwalifikacji i umiejętności.

Poziom wykształcenia przedstawia się następująco:

- wykształcenie wyższe posiadało 3,7% zarejestrowanych kobiet i 2,5% mężczyzn,
- policealne i średnie zawodowe 24,2% bezrobotnych kobiet i 15,7% zarejestrowanych mężczyzn,
- średnie ogólnokształcące posiadało 8,8% kobiet i 2,8% bezrobotnych mężczyzn,
- zasadnicze zawodowe posiadało 32% bezrobotnych kobiet i 42,8% mężczyzn,
- gimnazjalne i poniżej posiadało 31,3% bezrobotnych kobiet i 36,1% bezrobotnych mężczyzn.

Sytuacja natomiast wygląda niekorzystnie, jeżeli chodzi o osoby długotrwale bezrobotne czyli pozostające bez pracy ponad rok. W tej grupie kobiet jest zarejestrowanych 29940 osób, a mężczyzn 21538 (co odpowiada 57,5% kobiet i 42,5% mężczyzn). Paradoks tego zjawiska polega na tym, że to przecież bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone, gdyż wykształcenie wyższe i średnie posiada aż 64,5% gdy mężczyźni 35,5%, a więc powinny krócej pozostawać na bezrobociu niż mężczyźni.

5.2. BEZROBOTNI WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Trochę mniej niż połowa bezrobotnych województwa lubuskiego to mieszkańcy wsi, natomiast udział ludności wiejskiej zamieszkujących nasze województwo jest znacznie niższy i wynosi 35,6%.

Na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowanych było 43528 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło 40,3% z ogółu zarejestrowanych i 64498 zamieszkałych w mieście (59,7%). W kraju osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 41,7% ogółu zarejestrowanych.

Bezrobocie na wsi ma nieco inny charakter niż w mieście, jest trwalsze, a rynek pracy na wsi jest mniej podatny na zmiany. Mieszkańcy na wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, bowiem oprócz bezrobocia rejestrowanego występują na tych obszarach bezrobocie ukryte. Bezrobocie ukryte wynika min z faktu, że duża część ludności wiejskiej nie jest uprawniona do rejestrowania się w urzędach pracy, ponieważ posiada gospodarstwa rolne o powierzchni większej niż przewidują przepisy prawne.

Udział procentowy bezrobotnych zamieszkałych na terenie wsi jest w naszym województwie zróżnicowany przestrzennie. W poniższej tabeli przedstawiony jest poziom bezrobocia w układzie poszczególnych powiatowych urzędów pracy na przestrzeni lat 1999 - 2003.

Wyszczególnienie	Stan na koniec 1999 r.	Udział % do ogółu bezrob.	Stan na koniec 2002	Udział % do ogółu bezrob.	Stan na koniec 2003 r.	Udział % do ogółu bezrob.
Gorzów Wlkp. /ziemski/	2573	61,8	4250	66,2	4411	67,4
Krosno Odrzańskie	3134	51,1	4057	49,7	3789	49,4
Międzyrzecz	2125	51,0	3599	53,0	3599	54,1
Nowa Sól	4720*	37,3*	4298	35,1	4347	36,7
Ślubice	1361	40,1	2011	40,5	1930	39,0
Strzelce Krajeńskie	2562	54,8	3320	50,9	3563	52,3
Sulęcín	1426	54,9	2475	57,9	2404	59,9
Świebodzin	2596	93,9	3058	62,9	2893	63,2
Wschowa	brak danych		1805	45,6	1768	45,3
Zielona Góra /ziemski/	3762	59,9	5722	61,2	5650	61,5
Żagań	3232	41,9	4193	38,7	4243	39,1
Żary	3632	42,6	5131	41,5	4931	41,7
Razem	31123	41,6	43919	40,1	43528	40,3

* dane statystyczne dotyczące 1999 r. podane łącznie dla powiatu nowosolskiego i wschowskiego

Analizując powyższe wskaźniki należy stwierdzić, że w okresie paroletnim od 1999 r. zauważamy w miarę stabilny poziom bezrobocia na wsi. Wskaźnik udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymuje się na prawie niezmiennym poziomie. Wprawdzie od 1999 r. nastąpił spadek udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi w stosunku do ogółu bezrobotnych, ale nie jest on znaczący, zaledwie o 1,3 punktu procentowego.

W omawianym okresie, największy spadek udziału bezrobotnych na wsi w układzie terytorialnym wystąpił w powiecie, żagańskim /o 2,8 punktu procentowego/ i strzelecko-drezdeneckim /o 2,5 punktu procentowego/. Natomiast w liczbach bezwzględnych, obserwujemy wzrost bezrobotnych zamieszkałych na wsi we wszystkich powiatach w stosunku do 1999 r. Największy w powiecie ziemskim zielonogórskim /o 1888 osób/, ziemskim gorzowskim /o 1838 osób/, międzyrzeckim /o 1474 osób/ a najmniej w powiecie ślubickim /o 569 osób/.

Jeżeli chodzi o strukturę to porównanie pod tym względem bezrobotnych ogółem i zamieszkałych na wsi nie wykazuje zdecydowanych różnic. Niewielkie odchylenia są widoczne w przypadku poziomu wykształcenia.

Z danych wynika że statystyczny bezrobotny zamieszkały na wsi jest gorzej wykształcony, gdyż mniejszy jest udział osób z wyższym wykształceniem i średnim, a większy z zawodowym i bez wykształcenia w odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych. Również o około 2 punktów większy

jest udział na wsi osób długotrwale bezrobotnych jak również są to osoby które posiadają stosunkowo krótszy staż pracy.

Dokładne dane dotyczące struktury bezrobotnych zamieszkałych na wsi obrazuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi	Udział %	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział %
Struktura wg wieku				
15-24 lat	11280	25,9	25394	23,5
25-34lat	11736	27,0	29545	27,4
35-44 lat	9937	22,8	24551	22,7
45-54lat	9621	22,1	25800	23,9
55-64 lat	954	2,2	2736	2,5
Struktura wg wykształcenia				
Wyższe	608	1,4	3338	3,1
Policealne i średnie zawodowe	6866	15,8	21635	20,0
Ogólnokształcące	1538	3,5	6328	5,9
Zasadniczo zawodowe	17230	39,6	40336	37,3
Podstawowe i niepełne podstawowe	17286	39,7	36389	33,7
Struktura wg stażu pracy				
do 1 roku	5899	13,5	13661	12,7
1-5 lat	8241	18,9	19980	18,5
5-10 lat	6454	14,8	15637	14,5
10-20 lat	8296	19,1	21014	19,5
20-30 lat	5140	11,8	15066	13,9
30 i więcej	461	1,1	1600	1,4
bez stażu	9037	20,8	21068	19,5

Struktura wg czasu pozostawania bez pracy				
do 1 m-ca	3270	7,5	8490	7,8
1-6 m-cy	5866	13,5	29350	27,2
6-12 m-cy	12721	29,2	18708	17,3
ponad 12 m-cy	21671	49,8	51478	47,7
OGÓŁEM	43528	100	108026	100

Napływ do bezrobocia mieszkańców wsi w 2003 r. wyniósł 37918 osób i stanowił 36,7% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Najistotniejszym składnikiem napływu były ponowne rejestracje, ponieważ 29120 osób zarejestrowano po raz kolejny, tj. 76,8% ogółu nowo zarejestrowanych zamieszkałych na wsi. Natomiast rejestrujących się po raz pierwszy było 8798 osób (23,2%). W 2003 r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 38309 osób zamieszkałych na wsi co stanowiło 36,6% całego odpływu ogółem.

Pracę podjęło 21675 bezrobotnych mieszkańców wsi, tj. 38,8% ze wszystkich bezrobotnych podejmujących pracę. Z powodu podjęcia pracy subsydiowanej z ewidencji bezrobotnych wyłączono 5926 bezrobotnych mieszkańców wsi (40,6% udziału podejmujących pracę subsydiowaną). Warto zauważyć, że w okresie od kwietnia do października ub. r. obserwuje się systematyczny wzrost odpływu z bezrobocia spowodowany podjęciami pracy. Nie potwierdzenie gotowości do podjęcia pracy było powodem wyłączenia z ewidencji 9753 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (33,3% całego odpływu z tytułu nie potwierdzenia gotowości).

5.3. BEZROBOTNA MŁODZIEŻ

Na koniec 2003 r., w ewidencji urzędów pracy, odnotowano 25392 osoby w wieku 18 –24 lat, stanowiąc 23,5% ogółu bezrobotnych. Oznacza to, że w końcu omawianego okresu prawie co czwarty bezrobotny to osoba w wieku do 24 lat.

W stosunku do grudnia 2002 r. było ich o 2390 osób mniej (o 8,6%). W 2003 r. zarejestrowano bowiem 38332 bezrobotnych w wieku 18 – 24 lat (w tym 12539 osób po raz pierwszy), natomiast wyrejestrowano w tym okresie 40722 bezrobotnych z tej kategorii wiekowej. Wśród nich 16371 osób podjęło pracę, a 12596 osób wykreślono z przyczyn nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.

Wśród bezrobotnej młodzieży, w końcu grudnia 2003 r.:

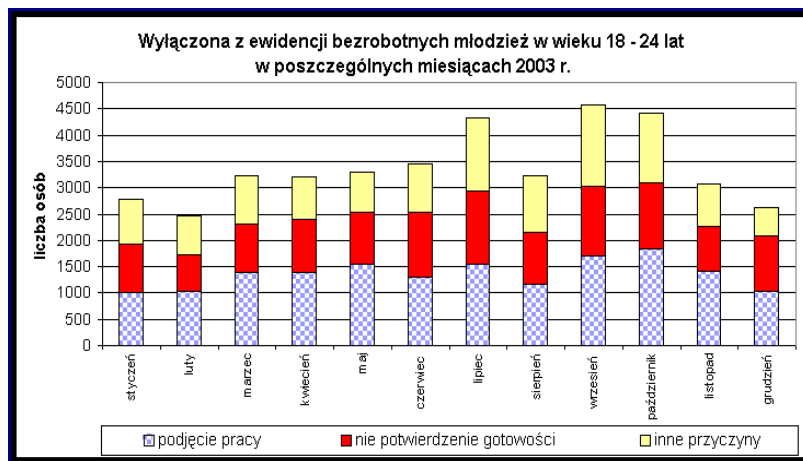
12669 osób to kobiety (49,9%),

11280 osób mieszkało na wsi (44,4%),

3776 osób posiadało prawo do zasiłku (14,9%)

8545 osób to długotrwale bezrobotni (33,7%).

Dane dotyczące przyczyn wyłączeń bezrobotnej młodzieży obrazuje poniższy wykres:

Wysokie bezrobocie wśród ludzi młodych jest przede wszystkim wynikiem określonej kondycji gospodarczej regionu, brakiem umiejętności poszukiwania pracy, niedostosowania struktury kształcenia kadr kwalifikowanych do potrzeb gospodarki, preferowania przez pracodawców osób posiadających doświadczenie zawodowe oraz w pewnych wypadkach zbyt wygórowanych oczekiwań finansowych młodych osób.

5.4. BEZROBOTNI ABSOLWENCI SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH I PONADGIMNAZJALNYCH.

Wśród osób bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy województwa lubuskiego, na koniec grudnia 2003 r. 4267 osób, tj. 3,9% ogółu bezrobotnych stanowili absolwenci szkół ponadpodstawowych. Rok wcześniej było ich 4051 osób, stanowiąc 3,7% ogółu bezrobotnych.

W całym 2003 r. do urzędów pracy lubuskiego trafiło 15490 bezrobotnych absolwentów, czyli o 2810 więcej niż w 2002 r. Uwidoczniła się również zmiana wewnętrznej struktury napływu absolwentów:

?-wzrost udziału absolwentów legitymujących się wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym,

?-spadek udziału absolwentów kończących licea ogólnokształcące i szkoły zasadnicze zawodowe.

Te zmiany w strukturze absolwentów mają swoje odniesienie do zmian w poziomie kształcenia. Zauważalny jest bowiem wzrost liczby osób kończących szkoły średnie i wyższe oraz spadek ilości opuszczających szkoły zasadnicze zawodowe.

Od 2002 r. obserwujemy dużą dynamikę wzrostu liczby bezrobotnych absolwentów z wykształceniem wyższym, co potwierdza fakt, że przy aktualnym rynku pracy, dyplom wyższej uczelni nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia. Dlatego też często jedyną możliwością znalezienia pierwszej pracy przez absolwenta jest zarejestrowanie się w urzędzie pracy i skorzystanie z subsydiowanej oferty przeważnie na staż lub rzadziej na umowę absolwencką. Na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowani absolwenci legitymujący się wykształceniem wyższym, w liczbie 793 osób, stanowili 18,6% ogółu bezrobotnych absolwentów (rok wcześniej – 15,2%).

Jednocześnie obserwujemy dużą dynamikę spadku absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Zjawisko to jest związane ze stopniowym odchodzeniem od tej formy kształcenia na przestrzeni kilku ostatnich lat. Na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowani bezrobotni absolwenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym w liczbie 1090 osób stanowili 25,5% ogółu bezrobotnych absolwentów (rok wcześniej - 34,4%).

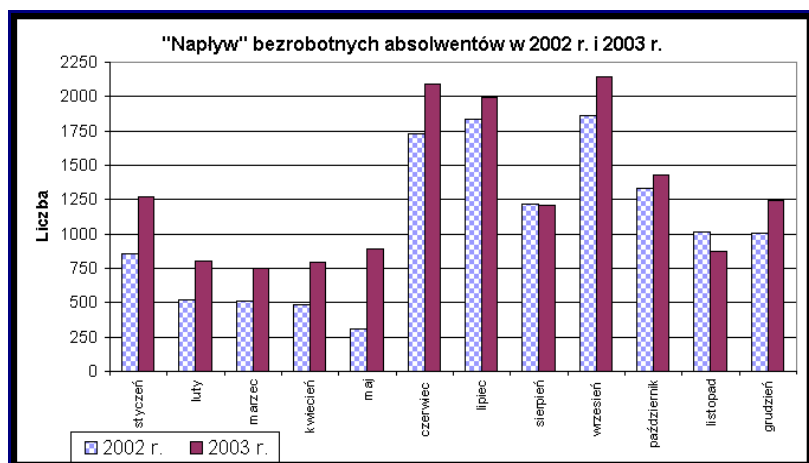
W 2003 r. największy "napływ" absolwentów odnotowano w PUP:

Gorzów Wielkopolski (grodzki) – 1780 osób,

Żary – 1617 osób,

Zielona Góra (grodzki) – 1487 osób.

Miesięczny "napływ" bezrobotnych absolwentów obrazuje poniższy wykres:

Jeżeli chodzi o "odpływ" to w 2003 r. wyłączono z ewidencji 15274 absolwentów (w poprzednim roku był on niższy i wynosił 13542 osoby).

W 2003 r. pracę podjęło 4160 absolwentów tj. 27,2% wyłączonych, (w 2002 r. - 4052 absolwentów tj. 30,0% wyłączonych).

Strukturę bezrobotnych absolwentów, znajdujących się w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa lubuskiego, według stanu na koniec grudnia 2003 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Liczba absolwentów	z tego według wykształcenia									
		wyższe		polic. i śred. zawodowe		LO		zasadnicze zawodowe		pozostałe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Gorzów (grodzki)	419	181	43,2	89	21,2	72	17,2	63	15,0	14	3,3
Gorzów (ziemski)	219	45	20,5	72	32,9	26	11,9	61	27,9	15	6,8
Krosno	297	22	7,4	125	42,1	57	19,2	84	28,3	9	3,0
Międzyrzecz	355	46	13,0	154	43,4	48	13,5	85	23,9	22	6,2
Nowa Sól	416	53	12,7	191	45,9	58	13,9	98	23,6	16	3,8
Stubice	156	30	19,2	51	32,7	15	9,6	34	21,8	26	16,7
Strzelce	318	55	17,3	82	25,8	48	15,1	118	37,1	15	4,7
Sulęcín	98	8	8,2	27	27,6	15	15,3	45	45,9	3	3,1
Świebodzin	197	31	15,7	64	32,5	20	10,2	82	41,6	0	0,0
Wschowa	201	26	12,9	61	30,3	32	15,9	77	38,3	5	2,5
Z. Góra (grodzki)	350	144	41,1	103	29,4	51	14,6	49	14,0	3	0,9
Z. Góra (ziemski)	348	36	10,3	109	31,3	41	11,8	152	43,7	10	2,9

Żagań	509	68	13,4	308	60,5	63	12,4	69	13,6	1	0,2
Żary	384	48	12,5	183	47,7	71	18,5	73	19,0	9	2,3
Województwo	4267	793	18,6	1619	37,9	617	14,5	1090	25,5	148	3,5

Struktura bezrobotnych absolwentów w poszczególnych powiatach w końcu grudnia 2003 r. była zróżnicowana. W grupie kończącej wyższe uczelnie zdecydowanie przodowały oba powiaty grodzkie: zielonogórski i gorzowski, gdzie ich udział wynosił ponad 40%. Wśród absolwentów z wykształceniem średnim zawodowym największy ich udział odnotowano w powiecie żagańskim (ponad 60%), żarskim, i nowosolskim (ponad 45%). Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych stanowili znaczny odsetek (powyżej 40%) wśród bezrobotnych powiatów: sulęcińskiego, zielonogórskiego ziemskiego i świebodzińskiego.

5.5. BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYN DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY

Według stanu na koniec grudnia 2003 r. w rejestrach bezrobotnych ze zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy pochodziło 4917 osób tj. 4,6% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do stanu na koniec 2002 r., liczba osób tej kategorii bezrobotnych zmniejszyła się o 540 osób.

Najwięcej osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy odnotowano, na koniec 2003 r., w powiatach żagańskim (781), żarskim (727), gorzowskim (grodzkim) i zielonogórskim (grodzkim) – po 678 osób. Natomiast najmniej osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zarejestrowano w powiatach sulęcińskim (98) i świebodzińskim (114). Od początku 2003 roku liczba zwolnionych osób w tym trybie, które się zarejestrowały w powiatowych urzędach pracy, wyniosła 3927 osób (rok wcześniej – 5546 osób).

5.6. STRUKTURA WEDŁUG WIEKU

Według stanu w końcu grudnia 2003 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych według wieku odnotowano w dwóch, spośród 6 wyodrębnionych grup wiekowych. W grupie osób młodych w wieku 18 – 24 lata, liczba ta zmniejszyła się do poziomu 25394 osób (o 2397 osób mniej niż w końcu 2002 r.). Liczba bezrobotnych w wieku 35 – 44 lata zmniejszyła się do 24551 osób (tj. spadek o 1604 osoby).

Grupa wiekowa	grudzień 2002 r.		grudzień 2003 r.	
	Liczba	Udział {%}	Liczba	Udział{%}
18 – 24 lata	27791	25,4	25394	23,5
25 – 34 lata	29173	26,6	29545	27,3
35 – 44 lata	26155	23,9	24551	22,7
45 – 54 lata	24346	22,2	25800	23,9
55 – 59 lata	1828	1,7	2469	2,3
60 – 64 lata	258	0,2	267	0,3

W pozostałych grupach wiekowych odnotowano wzrost, przy czym największy w kategorii bezrobotnych w wieku 45 – 54 lata, gdzie liczba bezrobotnych wzrosła do 25800 osób (tj. o 1454 osób więcej niż w końcu 2002 r.).

Najliczniejszą grupą bezrobotnych według kategorii wiekowej na koniec grudnia 2003 r. są osoby w wieku 25 – 34 lata, stanowiąc 27,3% udziału ogólnej liczby bezrobotnych.

Na drugim miejscu pod względem liczebności znajduje się grupa osób w wieku 45 – 54 lata, przy czym należy zaznaczyć że najwyższy względny wzrost dotyczył tej właśnie grupy, wzrost udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych w stosunku do 2002 r. o 1,7 punktu procentowego.

Natomiast młodych osób w wieku 18 – 24 lata na koniec grudnia 2003 r. zarejestrowanych było 25394 osoby i stanowili oni trzecią co do wielkości grupę osób pod względem kategorii wiekowej. Osoby młode stanowiły wprawdzie jeszcze dosyć wysoki odsetek w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem – 23,5%, ale należy zaznaczyć że w stosunku do 2002 r. ich udział

się znacznie zmniejszył. Spadek w stosunku do 2002 r. wyniósł aż 1,9 punktu procentowego.

Jednocześnie warto podkreślić że 8545 osób w wieku do 24 lat czyli 33,7% bezrobotnych w tym wieku pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy. W porównaniu do osób w wieku 45 – 54 lat , gdzie długotrwale bezrobotnych jest aż 56,6%, stosunkowo udział ten nie jest wysoki, ale jeżeli chodzi o osoby młode które, powinny być najbardziej mobilne na rynku jest to dość znaczący udział.

Powodem wysokiego bezrobocia ludzi młodych może być brak umiejętności poszukiwania pracy, ale przede wszystkim wynika ono z kondycji gospodarczej kraju, niedostosowania struktury kształcenia kadr kwalifikowanych do potrzeb gospodarki, jak również z preferowania przez pracodawców osób posiadających doświadczenie zawodowe. W końcu 2003 r. najwięcej bezrobotnych w wieku 18 – 24 lata zarejestrowanych było w powiecie:

- żarskim – 2842 osoby (24,1% ogółu zarejestrowanych w powiecie żarskim),
- nowosolskim – 2747 osób (23,2%),
- zagańskim – 2736 osób (25,2%)

Najmniej bezrobotnych w wieku 18 – 24 lata było zarejestrowanych w powiatach :

- sulęcińskim – 949 osób (23,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie sulęcińskim),
- wschowskim – 1094 osoby (29%),
- słubickim – 1149 osób (23,2%)

Z danych statystycznych wynika, iż mimo wszystko jest to grupa niezwykle dynamiczna, gdyż notujemy wysokie napływy (37% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych) do bezrobocia i jeszcze wyższe odpływy (39% ogółu wyrejestrowanych), oznacza to sytuację, że młodzi ludzie stosunkowo krótko przebywają na bezrobociu.

5.7. STRUKTURA WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA

W najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby o najwyższych kwalifikacjach zawodowych i posiadające dodatkowe umiejętności, jak np. znajomość języka obcego, a do standardów wiedzy poszukujących prace, zaczyna należeć znajomość obsługi podstawowych programów komputerowych. W końcu 2003 r. w statystyce bezrobotnych zarejestrowanych było 3338 osób legitymujących się wykształceniem wyższym. Stanowili oni 3,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

W tym samym okresie zarejestrowanych było 21635 bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (20%) oraz 6328 bezrobotnych posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (6%).

Natomiast bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej było 76725 osób, tj. stanowili oni aż 71% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Strukturę bezrobocia według wykształcenia i zmiany w latach 2002 – 2003 przedstawia poniższa tabela:

Poziom wykształcenia	grudzień 2002 r.		grudzień 2003 r.	
	Liczba	Udział {%}	Liczba	Udział {%}
Wyższe	2778	2,5	3338	3,1
Policealne i średnie zawodowe	21800	19,9	21635	20,0

średnie ogólne	6131	5,6	6328	5,9
Zasadnicze zawodowe	41721	38,1	40336	37,3
Podstawowe i niepełne podstawowe	37121	33,9	36389	33,7

Według stanu w końcu grudnia 2003 r. wśród niektórych kategorii bezrobotnych nastąpił wzrost poziomu bezrobocia, a w niektórych odnotowany został spadek. Największy wzrost w porównaniu do stanu z końca grudnia 2002 r. odnotowany został wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym - wzrost o 560 osób. Natomiast największy spadek nastąpił wśród kategorii osób z wykształceniem zasadniczym o 1385 osób.

Wprawdzie jak wcześniej zaznaczono w najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby dobrze wykształcone, to w ostatnim okresie poziom bezrobocia osób legitymujących się najwyższymi kwalifikacjami wyraźnie i systematycznie wzrasta. Począwszy od czterech lat udział ich wzrósł prawie dwukrotnie, gdy na koniec grudnia 1999 r. wynosił 1,6% to analogicznie na koniec 2003 r. 3,1%.

Może to świadczyć o tym, że wymagania na rynku pracy są coraz wyższe, a pracodawcy stawiają coraz większe wymagania i fakt posiadania wyższego wykształcenia nie jest jednoznaczny z otrzymaniem pracy. Ponadto wzrost bezrobocia wśród tej kategorii bezrobotnych może być wywołany trudną sytuacją ekonomiczną w zakładach pracy, które nie tylko nie zgłaszają nowych miejsc pracy, ale nawet redukują zatrudnienie w celu zmniejszenia kosztów wyprodukowanych produktów lub świadczonych usług.

W rankingu bezrobotnych według zawodów i specjalności w końcu 2003 r. bezrobotni posiadający zawody wymagające wyższego wykształcenia zajmują dalsze lokaty, najwięcej jest ekonomistów – 852 osoby, następnie specjalistów do spraw marketingu i handlu – 221 osoby i nauczycieli przedszkola – 149 osób.

5.8. STRUKTURA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Niekorzystnym zjawiskiem na rynku pracy jest wydłużający się okres pozostawania bez pracy, o czym świadczy wysoki wzrost poziomu bezrobocia wśród osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. W końcu 2003 r. ta grupa bezrobotnych była najliczniejsza – 30839 osób tj. 28,5% zarejestrowanych. W stosunku do 2002 r., poziom bezrobocia w omawianej kategorii wzrósł o 1439 osób, a ich udział zwiększył się o około 1,7 punktu procentowego.

Natomiast w ewidencji urzędów pracy najmniej było bezrobotnych pozostających bez pracy do 1 miesiąca - 7,9% udziału tych osób, ale w odniesieniu do stanu z końca 2002 r. nastąpił wzrost w tej grupie o 1235 osób, następnie 13,8 stanowili pozostający bez pracy od 1 do 3 miesięcy. W tej grupie nastąpił spadek o 414 osoby.

Przy czym należy podkreślić, że od 6 do 12 miesięcy pozostawało bez pracy 18708 osób bezrobotnych. W tej grupie zaznaczył się największy spadek, bo w stosunku do grudnia 2002 r. ta kategoria bezrobotnych zmniejszyła się o 3979 osób.

Strukturę bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy i zmiany w latach 2002 – 2003 przedstawia poniższa tabela:

Czas pozostawania bez pracy	Grudzień r. 2002 r.		grudzień 2003 r.	
	Liczba	Udział {%}	Liczba	Udział{%
do 1 miesiąca	7255	6,6	8490	7,9
1 – 3 miesięcy	13548	12,4	14887	13,8
3 – 6 miesięcy	14877	13,6	14463	13,4
6 –12 miesięcy	22687	20,7	18708	17,3
12 – 24 miesięcy	21784	19,9	20639	19,1
Powyżej 24 miesięcy	29400	26,8	30839	28,5

W strukturze osób bezrobotnych zdecydowanie dominowały osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. W końcu grudnia 2003 r. w rejestrach bezrobotnych ta subpopulacja wynosiła 51478 osób, tj. prawie połowę z ogółu zarejestrowanych bezrobotnych bo 47,7%.

W ciągu ubiegłego roku wśród długotrwale bezrobotnych zaznaczył się trend polegający na tym, że odsetek długotrwale bezrobotnych zwiększył się w grupie powyżej 24 miesięcy, gdy natomiast zmniejszył się w grupie od 12 do 24 miesięcy. Sytuacja ta prawdopodobnie wynikała z faktu, że wraz z wydłużaniem się czasu oczekiwania na podjęcie zatrudnienia, bezrobotni przechodzili z grupy oczekującej na pracę do 12 miesięcy, do grupy osób długookresowo pozostających bez pracy tj. powyżej 24 miesięcy.

Warto podkreślić, że fakt znalezienia się w grupie osób długotrwale bezrobotnych zależy przede wszystkim od wieku i poziomu wykształcenia bezrobotnych. W celu dokładniejszego zinterpretowania omawianego zjawiska można powiązać dane dotyczące długotrwałego pozostawanie bez pracy z wiekiem i poziomem wykształcenia bezrobotnych.

Mianowicie zaobserwowano następujące zależności, im niższy wiek a wyższy poziom wykształcenia, tym zmniejsza się prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy. W końcu 2003 r. jeden z niższych odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w grupie bezrobotnych w wieku do 24 lat, stanowili oni 16,6% ogółu długotrwale bezrobotnych. Wraz z wiekiem udział ten systematycznie wzrastał i w grupie osób od 45 do 54 lat wyniósł już 28,3%.

Podobnie odsetek długotrwale bezrobotnych wzrastał wraz z obniżeniem się posiadanego przez bezrobotnych wykształcenia. Wśród bezrobotnych o najwyższym poziomie wykształcenia udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł 1,7%, podczas gdy wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej wskaźnik ten wyniósł 37,9%.

W dalszym ciągu utrzymuje się niekorzystna sytuacja wśród kobiet, gdyż jak wynika z danych statystycznych są one zagrożone w szczególności bezrobociem długotrwałym. W odniesieniu do liczby ogółem zarejestrowanych kobiet 54,8% stanowiły długotrwale bezrobotne, gdy w odniesieniu do mężczyzn te relacje były korzystniejsze i wynosiły 40,4%.

Jeżeli chodzi o udział długotrwale bezrobotnych według powiatów to największy ich odsetek występuje w tych powiatach gdzie jest wysoka stopa bezrobocia, tj. w powiecie krośnieńskim, nowosolskim, strzeleckim, sulęcińskim. W każdym z tych rejonów udział osób pozostających długo na bezrobociu tj. ponad 12 miesięcy wynosi ponad 50%, mimo organizowanych przez urzędy pracy w ramach aktywnych form szerokich działań osłonowych dla tej grupy osób. Nietypowa sytuacja występuje w powiecie żarskim gdzie mimo że jest to powiat w całości zagrożony, udział długotrwale bezrobotnych jest w miarę niewysoki. Wynika to z faktu, że w tym powiecie szczególnie wysoki jest poziom aktywizacji bezrobotnych zwłaszcza w ramach robót publicznych doraźnych.

Udział procentowy długotrwale bezrobotnych w poszczególnych powiatach przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział długotrwale bezrobotnych (%)
Gorzów grodzki	4679	44,3
Gorzów ziemski	3140	48,0
Krosno	4113	53,7
Międzyrzecz	3018	45,4
Nowa Sól	6130	51,7
Słubice	2273	46,0
Strzelce	3437	50,4
Sulęcín	2108	52,5
Świebodzin	2117	46,2
Wschowa	1855	47,5

Zielona Góra grodzki	3662	42,4
Zielona Góra ziemski	4482	48,8
Żagań	5262	48,6
Żary	5202	44,0
Województwo	51478	47,7

Zdecydowanie najniższy udział długotrwale bezrobotnych, występuję w powiatach gdzie wskaźnik bezrobocia jest najniższy, czyli w miastach grodzkich: zarówno w Gorzowie Wlkp. jak i Zielonej Górze.

5.9. STRUKTURA WEDŁUG STAŻU PRACY

W strukturze osób bezrobotnych w końcu grudnia 2003 r. najliczniejszą kategorię stanowiły osoby bez stażu pracy - 21068 osób, w tym 11745 kobiet oraz osoby posiadające staż pracy od 10 do 20 lat – 21014 osób, w tym 11061 kobiet.

W grupie bez stażu przeważają osoby młode, których kłopoty ze znalezieniem zatrudnienia prawdopodobnie wynikają z wysokich oczekiwań pracodawców wobec kandydatów do pracy, tj. przede wszystkim konieczności posiadania doświadczenia zawodowego. Sytuacja ta nie ułatwia znalezienia pracy młodym osobom, które nie miały jeszcze okazji nabyć stażu zawodowego.

Najwyższy wzrost zarówno w liczbach bezwzględnych jak i w udziale procentowym zanotowano wśród osób posiadających staż pracy od 20 do 30 lat. W stosunku do grudnia 2002 r. liczba ich zwiększyła się o 344 osób, a ich udział wzrósł o 0,5 punktu procentowego. Natomiast najwyższy spadek bezrobocia odnotowano wśród osób posiadających staż pracy do 1 roku tj. o 1625 osób mniej niż w końcu 2002 r., a zmniejszenie się udziału o 1,3 punktu procentowego.

Najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem są osoby ze stażem pracy od 10 – 20 lat. W końcu grudnia 2003 r. w tej grupie było zarejestrowanych bez pracy powyżej 12 miesięcy 11121 osób tj. 53%. Wśród osób nie posiadających stażu pracy było 9075 osób długotrwale bezrobotnych i stanowili oni 43,7% omawianej kategorii.

Strukturę bezrobocia według stażu pracy na przestrzeni lat 2002 - 2003 obrazuje poniższa tabela:

Staż pracy	grudzień 2002 r.		grudzień 2003 r.	
	Liczba	Udział {%}	Liczba	Udział {%}
Do 1 roku	15286	14,0	13661	12,7
1 – 5 lat	20306	18,5	19980	18,5
5 – 10 lat	15450	14,1	15637	14,5
10 – 20 lat	21293	19,4	21014	19,4
20 – 30 lat	14722	13,4	15066	13,9
Powyżej 30 lat	1263	1,2	1600	1,5
Bez stażu	21231	19,4	21068	19,5

5.10. BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI

W końcu 2003 r w ewidencji bezrobotnych było zarejestrowanych 2563 niepełnosprawnych osób, tj. 2,4 ogółu zarejestrowanych

bezrobotnych poszukujących pracy za pośrednictwem urzędów pracy. W odniesieniu do stanu z końca 2002 r. ta kategoria bezrobotnych zwiększyła się o 729 osób.

W okresie dwunastu miesięcy 2003 r. zostało wyłączonych z ewidencji 2556 niepełnosprawnych bezrobotnych, w tym z tytułu:

- ? podjęcia pracy 1284 osoby, tj. 50,2%,
- ? rezygnacji – 482 osoby, tj. 18,9%,
- ? utraty statusu osoby niepełnosprawnej – 257 osób, tj. 10,1%,
- ? rozpoczęcia szkolenia lub stażu – 150 osób, tj. 5,9%.

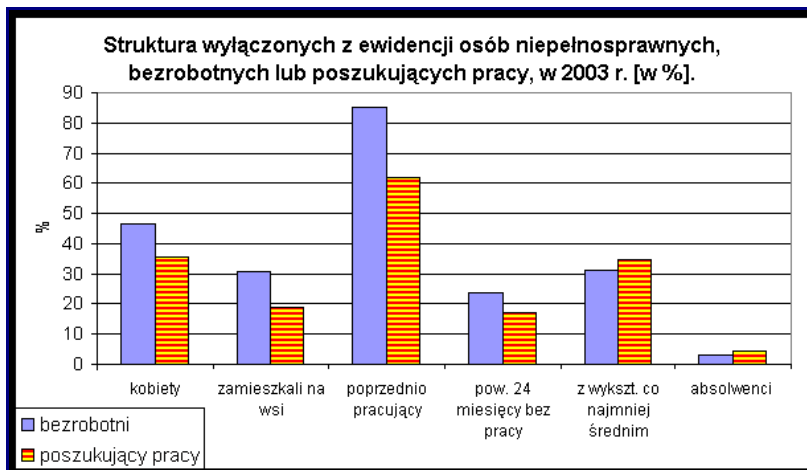
Tak więc wśród bezrobotnych niepełnosprawnych istnieje duża rotacja w rejestrach, gdyż znaczna liczba osób niepełnosprawnych zarówno "napływa" do bezrobocia jak i się wyrejestrowuje.

Od 2002 r. w statystyce urzędów pracy ewidencjonowane są również osoby niepełnosprawne poszukujące pracy, nie będące bezrobotnymi. Na koniec grudnia 2003 r. takich osób było zarejestrowanych 683, i w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku ich liczba zmniejszyła się o 6 osób.

W okresie dwunastu miesięcy 2003 r. zostało wyłączonych z ewidencji 827 niepełnosprawnych poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu, w tym:

- ? podjęcia pracy 159 osób, tj. 19,2%,
- ? rezygnacji – 264 osoby, tj. 31,9%,
- ? utraty statusu osoby niepełnosprawnej – 151 osób, tj. 18,3%,
- ? rozpoczęcia szkolenia lub stażu – 51 osób, tj. 6,2%.

Strukturę wyłączonych w 2003 r. z ewidencji osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu, przedstawia poniższy wykres:

Z analizy danych 2003 r. wynika, że największy udział zarówno wśród niepełnosprawnych bezrobotnych jak i niepełnosprawnych poszukujących pracy, stanowią osoby mieszkające w mieście, w wieku 45 – 54 lat, z wykształceniem elementarnym lub zasadniczym, ze stażem pracy od 10 – 30 lat (wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy – bez stażu pracy), stopniem niepełnosprawności lekkim i najczęściej chorobą narządów ruchu (wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy – dominuje nieustalony rodzaj niepełnosprawności).

Dokładną strukturę tej grupy, wg stanu na 31.12. 2003 r., pokazuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych	Udział %	Liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy	Udział %
miejsce zamieszkania				

Miasto	1916	74,8	556	81,4
Wieś	647	25,2	127	18,6
struktura wg wieku				
15-24 lat	275	10,7	88	12,9
25-34 lat	464	18,1	111	16,3
35-44 lat	604	23,6	121	17,7
45-54lat	1101	43,0	249	36,4
55-64 lat	119	4,6	114	16,7
struktura wg wykształcenia				
Wyższe	50	2,0	50	7,4
Policealne i średnie zawodowe	454	17,7	182	26,6
Ogólnokształcące	153	6,0	61	8,9
Zasadniczo zawodowe	918	35,8	186	27,2
Podstawowe i niepełne podstawowe	988	38,5	204	29,9
struktura wg stażu pracy				
do 1 roku	210	8,2	53	7,8
1-5 lat	325	12,7	73	10,7
5-10 lat	305	11,9	64	9,4
10-20 lat	662	25,8	100	14,6
20-30 lat	603	23,5	101	14,8
30 i więcej	77	3,0	24	3,5
bez stażu	381	14,9	268	39,2
stopień niepełnosprawności				
Znaczny	24	0,9	50	7,3

Umiarkowany	427	16,7	271	39,7
Lekki	2112	82,4	362	53,0
przyczyny niepełnosprawności				
Upośledzenie umysłowe	40	1,6	5	0,7
choroby psychiczne	184	7,2	40	5,8
choroby głosu, mowy i słuchu	129	5,0	30	4,4
choroby narządu wzroku	199	7,8	68	10,0
choroby narządu ruchu	765	29,8	148	21,7
Epilepsja	9	0,3	0	0
choroby układu oddechowego i krążenia	162	6,3	44	6,4
choroby układu pokarmowego	30	1,2	9	1,3
choroby układu moczowo-płciowego	25	1,0	4	0,6
choroby neurologiczne	253	9,9	35	5,1
Inne	372	14,5	100	14,6
Nieustalone	395	15,4	200	29,3

5.11 BEZROBOTNI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

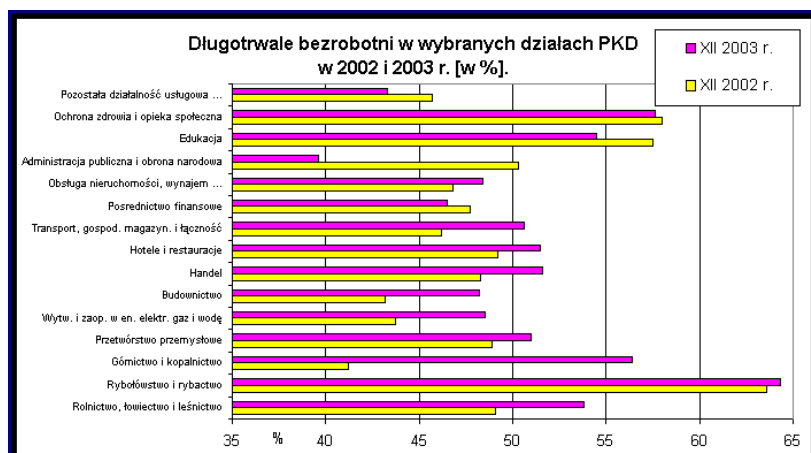
Na koniec grudnia 2003 r., wśród populacji bezrobotnych, 80,5% to osoby które przed zarejestrowaniem się w powiatowych urzędach pracy pracowały zawodowo. Najwięcej bezrobotnych, spośród poprzednio pracujących, zatrudnionych było przed utratą pracy w sekcjach (wg PKD): przetwórstwo przemysłowe – 20854 osoby (24,0%), handel – 10917 osób (12,6%), budownictwo – 6303 osoby (7,2%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa – 5883 osoby (6,8%).

Na koniec grudnia 2003 r., przed utratą pracy, 26,1% bezrobotnych pracowało w sektorze publicznym a 73,9% w sektorze prywatnym. W sektorze publicznym dominowali bezrobotni, którzy przed nabyciem statusu bezrobotnego, pracowali w zakładach pracy należących do dwóch sekcji: przetwórstwo przemysłowe i administracja publiczna.

Natomiast w sektorze prywatnym dominowali bezrobotni wywodzący się przede wszystkim z trzech sekcji: przetwórstwo przemysłowe, handel oraz budownictwo.

Na koniec grudnia 2003 r. długotrwale bezrobotni stanowili 48,8% wśród zarejestrowanych osób dotychczas pracujących (rok wcześniej – 47,7%).

Na koniec 2003 r. zagrożenie długotrwałym bezrobociem, w wybranych działach PKD, przedstawia poniższy wykres:

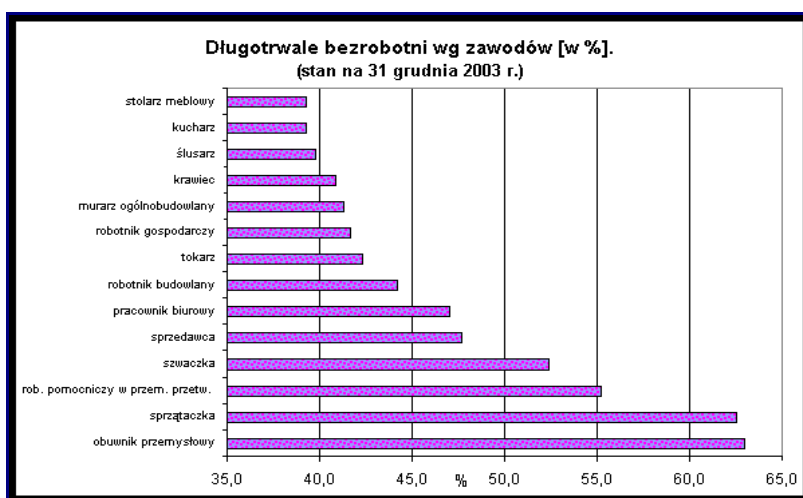
5.12. BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Na koniec grudnia 2003 r. najwięcej osób sklasyfikowanych zostało jako bezrobotni bez zawodu – 15946 osób (14,8% ogółu zarejestrowanych). Pozostali zarejestrowani bezrobotni najczęściej posiadali następujące zawody:

Zawód	Liczba osób	
	XII 2003 r.	XII 2002 r.
Sprzedawca	9269	9543
Murarz ogólnobudowlany	3498	3446
Ślusarz	2610	2721
Kucharz	2565	2572
Krawiec	2518	2651
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2426	2586
Mechanik samochodów osobowych	2305	2365
Szwaczka	1972	2022
Pracownik biurowy	1930	2148
Sprzątaczką	1644	1706
Robotnik budowlany	1550	1629

Robotnik gospodarczy	1511	1337
Technik mechanik	1473	1398
Piekarz	1223	1114
Stolarz meblowy	1134	1403
Obuwnik przemysłowy	956	926
Technik rolnik	941	978
Tokarz	901	935

Poniższy wykres przedstawia zawody najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem, wg danych z końca 2003 r..

6. BEZROBOCIE W LUBUSKIM NA TLE KRAJU I INNYCH WOJEWÓDZTW

Według stanu na koniec 2003 r. województwo lubuskie ze stopą bezrobocia 26,0% uplasowało się na trzeciej pozycji wśród województw o najwyższym poziomie tego wskaźnika, zaraz po województwie warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

Natomiast stopa bezrobocia dla kraju wynosiła 18,0% i w odniesieniu do stanu z końca 2002 r. była niższa o 0,1 punktu procentowego, natomiast w odniesieniu do końca 1999 r. wyższa o 5,0 punktów procentowych.

Między poszczególnymi województwami widoczne są duże różnice w rozpiętości tego wskaźnika. Najwyższa stopa bezrobocia – 28,3% występująca w województwie warmińsko-mazurskim jest ponad dwukrotnie wyższa, niż w województwie mazowieckim czy małopolskim, w których wskaźnik ten osiągnął wartości najniższe - 13,7% i 13,9%. Stopę bezrobocia poniżej średniej krajowej odnotowano tylko w 7 województwach: małopolskim i mazowieckim oraz podlaskim, lubelskim, wielkopolskim, śląskim i podkarpackim, w pozostałych 9 województwach wskaźnik ten jest powyżej średniej krajowej.

Liczbę bezrobotnych na koniec grudnia 1999 i 2003 r. oraz stopę bezrobocia w poszczególnych województwach przedstawia poniższa tabela:

WOJEWÓDZTWO	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tys.)		Dynamika (31.12.1999 = 100)	Stopa bezrobocia (31.12.2003 r.) {%}
	31.12.1999 r.	31.12.2003r.		

POLSKA	2349,8	3175,7	135,2	18,0
Dolnośląskie	203,4	278,3	136,8	22,5
Kujawsko pomorskie –	156,3	212,1	135,7	22,8
Lubelskie	148,1	174,5	117,8	15,5
Lubuskie	74,7	108,0	144,6	26,0
Łódzkie	182,5	233,1	127,7	18,5
Małopolskie	158,2	208,0	131,5	13,9
Mazowieckie	249,2	363,6	145,9	13,7
Opolskie	59,5	81,3	136,6	19,2
Podkarpackie	164,7	191,5	116,3	16,7
Podlaskie	72,7	81,3	111,8	14,5
Pomorskie	124,7	191,5	153,6	21,5
Śląskie	210,2	325,5	154,9	16,4
Świętokrzyskie	107,5	126,5	117,7	18,1
Warmińsko mazurskie –	142,4	170,4	119,7	28,3
Wielkopolskie	164,6	247,9	150,6	16,0
Zachodniopomorskie	131,0	190,9	145,7	27,0

Pod względem ilości zarejestrowanych w urzędach pracy na koniec grudnia 2003 przodują wielkie województwa: mazowieckie z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych 363,6 tys., śląskie 325,5 tys. i dolnośląskie 278, 3 tys. Lubuskie z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych 108,0 tys. znajdowało się na trzecim miejscu o najniższej liczbie bezrobotnych. Mniejsza liczba bezrobotnych występowała tylko w województwie opolskim i podlaskim.

Na przestrzeni 1999 – 2003 wzrost bezrobocia nastąpił we wszystkich 16 województwach. Ogółem w kraju odnotowano wzrost liczby bezrobotnych o 825.9 tys. Nasze województwo pod względem dynamiki przyrostu bezrobocia znalazło się na 6 pozycji po województwie śląskim, pomorskim i wielkopolskim, zachodniopomorskim i mazowieckim. Najniższy względny wzrost bezrobocia w tych latach nastąpił w województwie, podlaskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Struktura bezrobotnych w naszym województwie nie odbiega od średnich wielkości ogólnopolskich . Dotyczy to podstawowych grup bezrobotnych, jak: kobiety, zamieszkali na wsi, niepełnosprawni. Pewne różnice występują jeżeli chodzi o udział absolwentów, zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy, nieco mniejszy ich udział występuje w naszym województwie niż w kraju. Natomiast dosyć znaczną różnicę obserwujemy w grupie osób z prawem do zasiłku. W naszym województwie występują znacznie wyższy ich udział – 20,0% niż w kraju 15,1%. Jeżeli chodzi

o porównanie do ościennych województw (zachodniopomorskie, wielkopolskie, dolnośląskie) to najwyższy poziom wskaźnika bezrobocia odnotowano w zachodniopomorskim – 27,0%, a najniższe w wielkopolskim 16,0%.

Struktura bezrobotnych w w/w województwach nie różnią się od bezrobocia w Lubuskim. Jedynie odbiega od pozostałych sąsiednich województw wysokim udziałem bezrobotnych z prawem do zasiłku i niskim udziałem absolwentów

Wyszczególnienie	Bezrob. kobiety	Bezrob. z prawem do zasiłku	Bezrob. zam. na wsi	Bezrob absolwenci	Bezrob w wieku do 24 lat	Zwolnieni z przyczyn zakł. pracy	Długotrwale bezrobotni
POLSKA	51,5	15,1	41,8	5,0	26,0	6,0	52,5
Dolnośląskie	51,5	16,3	33,4	9,0	23,4	5,6	49,9
Wielkopolskie	53,3	17,4	45,6	10,8	29,6	7,6	49,9
Zachodniopomorskie	52,1	16,1	39,9	6,7	22,5	4,2	51,4
Lubuskie	50,6	20,0	40,3	3,9	23,5	4,6	47,7

7. PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM BEZROBOCIA PODEJMOWANE PRZEZ URZĘDY PRACY

7.1. AKTYWNE DZIAŁANIA URZĘDÓW PRACY OGRANICZAJĄCE BEZROBOCIE

7.1.1. POŚREDNICTWO PRACY

Pośrednictwo pracy polega na udzieleniu pomocy osobom bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników. Na podstawie art. 12 ust.2 Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu jest ono wykonywane nieodpłatnie i opiera się na czterech podstawowych zasadach:

? dostępności usług pośrednictwa dla wszystkich

? dobrowolności (nie ma przymusu korzystania z usług pośrednictwa)

? równości (pomoc powinna być udzielana każdej osobie, bez względu na narodowość, płeć, przynależności do organizacji politycznych, społecznych, itd.

? jawności (każde wolne miejsce pracy zgłoszone do urzędu podawane jest do wiadomości poszukujących pracy)

?OFERTY PRACY

W 2003 r. urzędy pracy dysponowały 35957 propozycjami pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy. Sytuacja była korzystniejsza niż w roku ubiegłym, gdyż liczba ofert wzrosła o 8102.

Największą ilością ofert pracy dysponowały urzędy pracy w:

Żarach	6305 ofert,
Gorzowie Wlkp. (w powiecie grodzkim)	3541 ofert,
w powiecie gorzowskim ziemskim	1013 ofert,
Zielonej Górze (w powiecie grodzkim)	2507 ofert,
w powiecie zielonogórskim ziemskim)	1937 ofert,

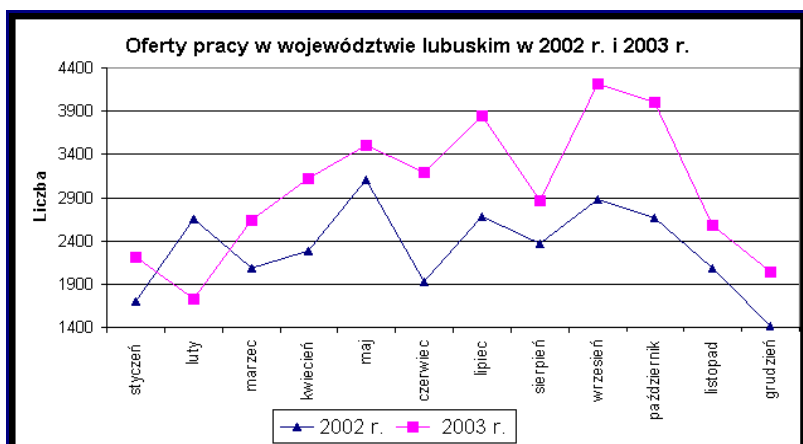
Żaganiu

3976 ofert,

Nowej Soli

3595 ofert.

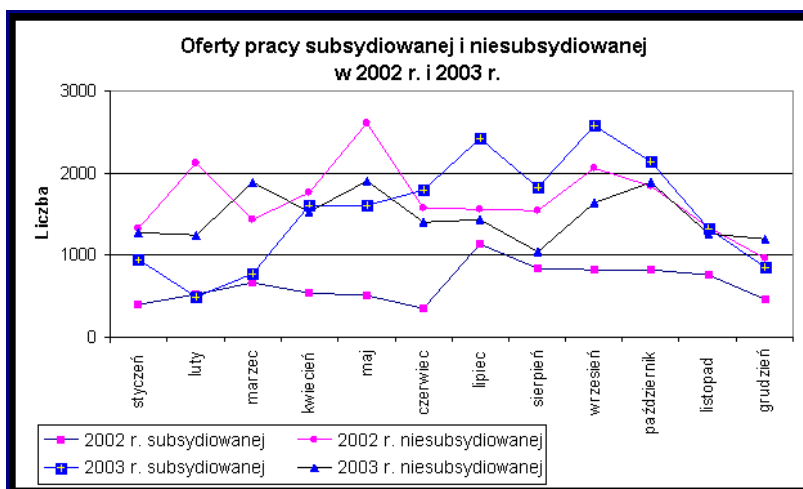
Porównanie do 2002 r. obrazuje to poniższy wykres:

W 2003 r. celem zatrudnienia osób niepełnosprawnych pracodawcy zgłosili 748 ofert, co stanowiło 2,1% propozycji pracy, które wpłynęły do urzędów pracy.

W 2002 r. zgłoszono 1135 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, co stanowiło 4,1% ogółu propozycji zatrudnienia. W okresie 12 miesięcy 2003 r. zgłoszono 5972 oferty pracy dla absolwentów, co stanowiło 16,6% ogółu ofert pracy. W roku ubiegłym oferty skierowane do absolwentów w liczbie 4358 stanowiły 15,7% wszystkich propozycji pracy jakimi dysponowały urzędy pracy.

W okresie od stycznia do grudnia 2003 r. urzędy pracy woj. lubuskiego oferowały 17840 miejscami pracy niesubsydiowanej, co stanowiło 49,6% wszystkich ofert pracy (w 2002 r. – wpłynęło 20086 ofert pracy niesubsydiowanej, co stanowiło 72,1%). W 2003 r. wpłynęło 18117 ofert na pracę subsydiowaną, podczas gdy rok wcześniej było ich 7769. Obrazuje to poniższy wykres:

W 2003 r. urzędy pracy województwa lubuskiego dysponowały 323 ofertami dotyczącymi pracy subsydiowanej, które skierowane były do osób niepełnosprawnych, oraz 5277 ofertami subsydiowanymi dla absolwentów.

Z sektora publicznego pochodziło 12725 ofert pracy, tj. 35,4% ofert (w 2002 r. 25,5%), co świadczy o tym, że zdecydowana większość propozycji pracy, tj. 64,6% pochodziło z sektora prywatnego (w 2002 r. – 74,5%).

W ciągu 2003 r. najwięcej ofert pracy zgłoszono do powiatowych urzędów pracy w następujących działach gospodarki (wg PKD):

Wyszczególnienie	2002 r.	2003 r.	Wzrost / spadek(-)
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	2364	2407	43
Rybołówstwo i rybactwo	4	16	12

Górnictwo i kopalnictwo	22	22	0
Przetwórstwo przemysłowe	8647	9654	1007
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	127	227	100
Budownictwo	1639	2155	516
Handel	3659	4046	516
Hotele i restauracje	666	809	143
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	539	982	443
Pośrednictwo finansowe	463	410	-53
Obsługa nieruchomości, wynajem,	840	1256	416
Administracja publiczna i obrona narodowa	4751	7516	2765
Edukacja	1303	1239	-64
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	533	837	304
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	2285	4370	2085
Gospodarstwa domowe zatrudn. pracowników	6	3	-3
Organizacje i zespoły eksterytorialne	7	8	1
RAZEM	27855	35957	8102

W 2003 r. największy przyrost ofert pracy odnotowano w sekcji PKD Administracja publiczna i obrona narodowa, natomiast największy spadek ofert w sekcji Edukacja.

?PODJĘCIA PRACY

W 2003 r. wyrejestrowanych zostało z tytułu podjęcia różnego rodzaju pracy 55864 osoby, co stanowiło 53,3% wszystkich wyłączonych z ewidencji bezrobotnych. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba ta wzrosła o 8859 osób.

Osoby wyłączone w 2003 r. z ewidencji bezrobotnych z przyczyn podjęcia pracy, w poszczególnych powiatowych urzędach pracy, ukazuje poniższe zestawienie:

PUP	Wyłączeni z ewidencji		
	Ogółem	Z przyczyn podjęcia pracy	
		Ogółem	%
Gorzów Wlkp.(grodzki)	10837	5282	48,7
Gorzów Wlkp.(ziemski)	5767	3101	53,8
Krosno Odrzańskie	6971	3822	54,8
Międzyrzecz	7052	3738	53,0
Nowa Sól	10261	5591	54,5
Stubice	4999	2497	49,9
Strzelce Krajeńskie	6161	3363	54,6
Sulęcín	3722	2251	60,5
Świebódzin	4815	2911	60,5
Wschowa	3646	1762	48,3
Zielona Góra (grodzki)	9654	4140	42,9
Zielona Góra (ziemski)	8746	4599	52,6
Żagań	9551	5486	57,4
Żary	12567	7321	58,3
Województwo	108026	55864	53,3

Najwięcej osób w liczbach bezwzględnych wyłączono z ewidencji bezrobotnych w wyniku podjęcia pracy w powiatowych urządach pracy w:

? Zielonej Górze (w powiecie grodzkim 4140 osób i w powiecie ziemskim 4599 osób, co stanowiło 15,6% ogółu podejmujących pracę),

? Gorzowie Wlkp. (w powiecie grodzkim 5282 bezrobotnych i w powiecie ziemskim 3101 osób, co stanowiło 15,0% podejmujących pracę),

? Żarach 7321 osób (13,1% ogółu podejmujących pracę),

? Nowej Soli 5591 bezrobotnych (10,0% podjęć pracy w województwie).

W 2003 r. wśród bezrobotnych osób podejmujących pracę było:

?-24011 kobiet, stanowiąc 43,0% ogółu podejmujących pracę (w roku ubiegłym 46,5%),

?-46732 osoby to poprzednio pracujący, stanowiąc 83,7% podejmujących pracę (w 2002 r. – 82,7%),

?-30936 osób to pracujący do momentu zarejestrowania się, stanowiąc 55,4% podejmujących pracę (w 2002 r. - 54,6%),

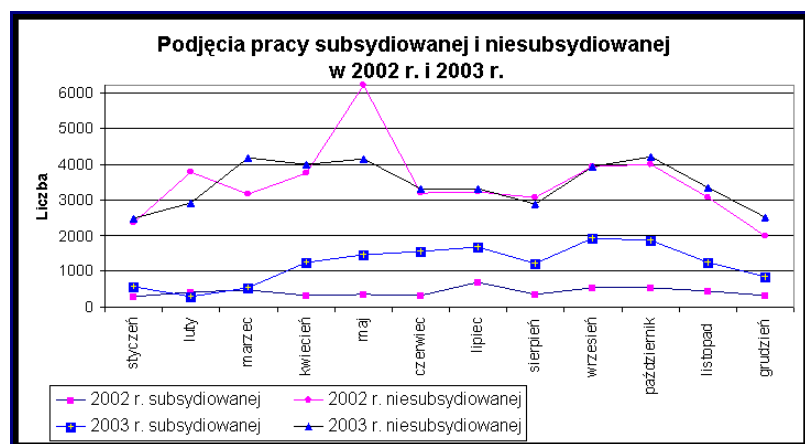
?-2868 to osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, stanowiąc 5,1% podejmujących pracę (w 2002 r. - 6,2%),

?-9132 to osoby dotychczas nie pracujące, stanowiąc 16,3% podejmujących pracę (w 2002 r. - 17,3%),

?-21675 to osoby zamieszkałe na wsi, stanowiąc 38,8% podejmujących pracę (w 2002 r. - 37,6%).

Wskaźnik płynności rynku pracy liczony jako stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby osób nowo zarejestrowanych, wyniósł 54,1% i był korzystniejszy niż w latach poprzednich (wskaźnik ten w roku ubiegłym wynosił 47,9%, natomiast w 2001 r. - 43,0%).

Podjętą w okresie 12 miesięcy 2003 r. pracę niesubsydiowaną w liczbie 41257 osób, stanowili 73,9% całej populacji bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji z tytułu podjęcia zatrudnienia (rok wcześniej grupa ta stanowiła 88,7%). Pracę subsydiowaną w 2003 r. podjęło 14607 osób, stanowiąc 26,1% podejmujących pracę (rok wcześniej - 11,3%). Obrazuje to poniższy wykres:

7.1.2. PORADNICTWO ZAWODOWE I KLUBY PRACY

?PORADNICTWO ZAWODOWE

W województwie lubuskim, w okresie 12 miesięcy 2003 r., z usług poradnictwa zawodowego skorzystało **16390** osób (rok wcześniej 12897 osób), wśród których było **14709** bezrobotnych (89,7%). Spośród bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego:

- 4783 osoby - mieszkały na wsi,
- 6111 osób - to młodzież do 24 lat,
- 6932 osoby - to absolwenci,
- 3813 osób - to długotrwale bezrobotni,
- 409 osób - to niepełnosprawni.

W 2003 r., w zakresie poradnictwa indywidualnego, przeprowadzono 12912 rozmów doradczych, w ramach których skorzystało z porady **9809** osób. W tym samym okresie, w ramach poradnictwa grupowego, w 890 grupach skorzystało z usług poradnictwa zawodowego **6578** osób. W 2002 r. objęto badaniami testowymi **1280** osób. Informacji zawodowej udzielono **9168** osobom indywidualnym, a w ramach 1224 zorganizowanych grup udzielono jej dla **12922** osób.

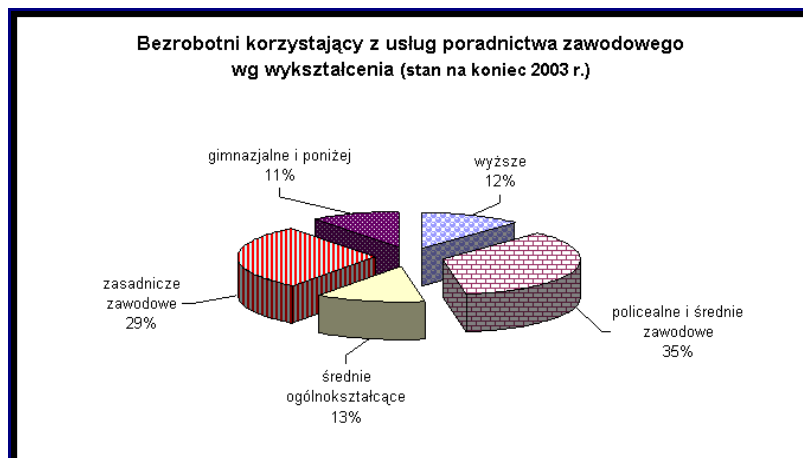
Większość osób korzystających z usług poradnictwa zawodowego indywidualnego (88,4%) i grupowego (92,2%) oraz z informacji zawodowej w ramach spotkań grupowych (92,0%), to osoby bezrobotne. Korzystające z usług poradnictwa zawodowego osoby bezrobotne były bez pracy:

- do 6 miesięcy - 8740 osób (59,4%),
- od 6 do 12 miesięcy - 2156 osób (14,7%),
- powyżej 12 miesięcy - 3813 osób (25,9%).

Wśród osób objętych poradnictwem zawodowym:

- 2563 osoby podjęły pracę (wśród nich 2498 to osoby bezrobotne),
- 2273 osoby skierowano na szkolenie zawodowe (wśród nich 2261 to osoby bezrobotne),
- 1095 osób uczestniczyło w zajęciach w klubach pracy (1007 to osoby bezrobotne).

Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego w większości posiadali wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz zasadnicze zawodowe. Obrazuje to poniższy wykres.

?KLUBY PRACY

W naszym województwie w 2003 r. działało **21** klubów pracy, (rok wcześniej – 26) w tym 15 zorganizowanych przez powiatowe urzędy pracy i 6 zorganizowanych przez instytucje i organizacje współpracujące z urzędami pracy. W ciągu 12 miesięcy 2003 r.

w zajęciach klubów pracy uczestniczyło **4541** osób (rok wcześniej – 4711 osób), wśród których było **4450** bezrobotnych (98,0%). Z tego w klubach pracy zorganizowanych przez powiatowe urzędy pracy uczestniczyły 3252 osoby (w tym 3225 bezrobotnych), a w klubach pracy zorganizowanych przez instytucje i organizacje współpracujące uczestniczyło 1289 osób (w tym 1225 bezrobotnych).

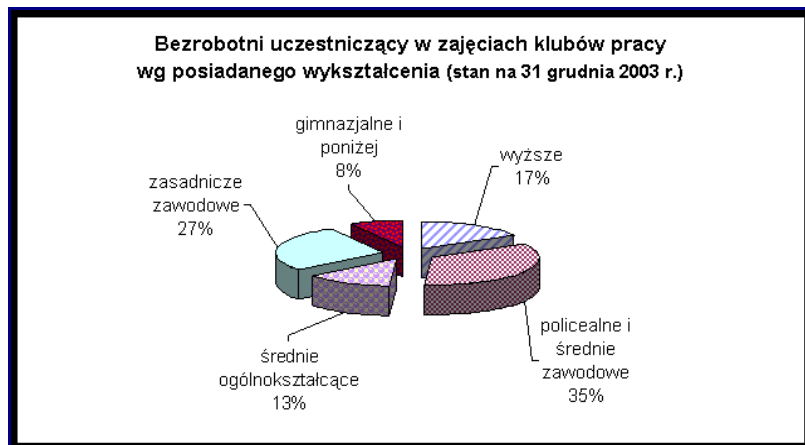
Wśród bezrobotnych uczestników zajęć klubów pracy:

- 2368 osób (53,2%) to kobiety,
- 1431 osób (32,2%) to mieszkańcy wsi,
- 3338 osób (75,0%) to młodzież do 24 lat,
- 3113 osób (70,0%) to absolwenci,
- 867 osób (19,5%) było bez pracy powyżej 12 miesięcy,
- 36 osób (0,8%) to niepełnosprawni.

Wśród bezrobotnych uczestniczących w zajęciach klubów pracy najwięcej było pozostających bez pracy do 6 miesięcy - 2500 osób (56,2%) oraz bez pracy od 6 do 12 miesięcy - 1083 osoby (24,3%).

Bezrobotni uczestniczący w zajęciach klubów pracy w większości posiadali wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz

zasadnicze zawodowe. Obrazuje to poniższy wykres:

Spośród osób uczestniczących w zajęciach klubów pracy, usytuowanych w strukturach urzędów pracy, ukończyło zajęcia 3205 osób (98,6% uczestników). 887 osób uczestniczących w zajęciach klubów podjęło pracę, wśród których było:

- 885 bezrobotnych (99,8%),
- 459 kobiet (51,7%),
- 298 zamieszkałych na wsi (33,6%),
- 393 osób w wieku do 24 lat (44,3%),
- 374 absolwentów (42,2%),
- 281 osób długotrwale bezrobotnych (31,7%),
- 5 niepełnosprawnych (0,6%).

212 osób rozpoczęło szkolenia po zakończeniu zajęć w klubie, z tego 81 osób to kobiety, 47 osób mieszkało na wsi, 96 osób to młodzież do 24 lat, 56 osób to absolwenci, 50 osób to długotrwale bezrobotni.

?CENTRA INFORMACJI ZAWODOWEJ

Wojewódzki Urząd Pracy realizuje swoje zadania w zakresie informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego poprzez świadczenie usług w trzech Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gorzowie Wlkp., Nowej Soli oraz Zielonej Górze.

W tym miejscu warto zbilansować działalność Centrów w okresie całego ubiegłego roku. W 2003 roku pracownicy Centrów objęli informacją i poradnictwem zawodowym łącznie 8.724 osoby, tj. 20% więcej niż w roku 2002.

Duże znaczenie w Centrach odgrywa poradnictwo grupowe. Warsztaty dają możliwość min. ukształtowania umiejętności - efektywnego poszukiwania pracy, uświadomienia potrzeby dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, określenia preferencji zawodowych i predyspozycji psychologicznych w celu promowania własnej osoby na rynku pracy.

Centra prowadziły także zajęcia z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. W Centrum w Gorzowie Wlkp. prowadzono warsztaty "Jak zostać Rockefellerem", z których skorzystało 59 osób. Natomiast Centrum w Zielonej Górze zorganizowało, przy współpracy z Funduszem "Mikro" i Fundacją "Przedsiębiorczość – warsztaty "ABC Przedsiębiorczość", w których uczestniczyły 32 osoby.

Łącznie grupowym poradnictwem zawodowym objęto 994 osoby, zaś spotkań grupowych było 88. Każdy klient, który wyrazi zgodę na przeprowadzenie badań testowych (psychologicznych) ma możliwość skorzystania z takich badań. W 2003 roku zostało przebadanych 590 osób. W Centrach są zainstalowane łącza internetowe, które umożliwiają klientowi swobodny dostęp do interesujących go informacji zawodowych, edukacyjnych i ofert pracy z całej Polski.

Centra świadczą również usługi w zakresie udostępniania szeroko rozumianej informacji zawodowej. Z informacji zawodowej indywidualnej skorzystało 5.782 osoby, natomiast z informacji zawodowej grupowej skorzystało 1.209 osób.

W 2003 roku kontynuowano prewencyjne spotkania ukierunkowane na uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, na długo przed okresem poprzedzającym ich rejestrację w urzędach pracy. Przeprowadzono dla nich jednodniowe spotkania o charakterze informacyjno – warsztatowym, przygotowujące ich do poruszania się po rynku pracy.

W trakcie tych spotkań:

?-informowano o rynku pracy i zasadach jego funkcjonowania,

?-przekazywano podstawową wiedzę na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej - w kontekście rozmów z pracodawcą,

?-prezentowano podstawowe dokumenty aplikacyjne związane z poszukiwaniem pracy.

W tego rodzaju spotkaniach uczestniczyło 1.287 młodych ludzi. Doradcy zawodowi pomagając młodym ludziom wejść na rynek pracy prowadzili zajęcia warsztatowe w Collegium Pollonicum w Słubicach dotyczące "Sztuki pisania dokumentów aplikacyjnych" i "Doskonałej rozmowy kwalifikacyjnej". Uczestniczyło w zajęciach 59 osób, w tym 45 kobiet.

Zajęcia wyprzedzające prowadzone przez doradców zawodowych z uczniami ostatnich klas szkół ponadpodstawowych nie mogą zaspokoić pełnych potrzeb w tym zakresie. Rokrocznie różnego typu szkoły ponadpodstawowe opuszcza ok. 20 tys. absolwentów. Stąd kontynuowane były działania ukierunkowane na nauczycieli, zmierzające do wyposażenia ich w wiedzę na temat metod i technik poszukiwania pracy, którą będą następnie przekazywać swoim wychowankom w szkołach.

Pracownicy Centrum w Gorzowie Wlkp. zorganizowali i przeprowadzili spotkanie dla nauczycieli z zakresu "Wejścia przyszłych absolwentów na rynek pracy" (efekt współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Gorzowie Wlkp.). Zajęcia były kontynuacją z roku 2002. Nadrzędnym celem wspólnych spotkań było przekazanie pedagogom wszelkich wskazówek dotyczących prowadzenia spotkań z młodzieżą mających przygotować ją do wejścia na rynek pracy.

Jednocześnie Centrum w Zielonej Górze współpracowało z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze, czego efektem było zorganizowanie panelu warsztatowego dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, przygotowującego do prowadzenia przedmiotu "Przedsiębiorczość". Tym samym zakończono cykl szkoleń dla nauczycieli, który rozpoczął się w 2001r.

Poradnictwem grupowym objęto również partnerów rynku pracy związanych zawodowo ze zjawiskiem bezrobocia i osobami bezrobotnymi. Prowadzono zajęcia grupowe z pracownikami socjalnymi Ośrodków Pomocy Społecznej. Tematami wiodącymi było: "Asertywne rozwiązywanie sytuacji konfliktowych" i "Komunikacja interpersonalna w kontakcie z klientem". Warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem. Uczestniczyły w nich 93 osoby, w tym 86 kobiet.

Centrum w Gorzowie kontynuowało udział w programie "KONICZYNA", którego pomysłodawcą i organizatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O. Program jest skierowany do matek samotnie wychowujących dzieci (25 kobiet). Spotkania doradców zawodowych z uczestniczkami programu miały na celu promowanie niezależności społecznej i ekonomicznej kobiet poprzez przedstawienie i nauczenie ich poszukiwania pracy oraz przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą przy wykorzystaniu fachowej pomocy i wsparcia ze strony psychologa i doradcy zawodowego.

Kolejną grupą, która chętnie uczestniczyła w zajęciach warsztatowych byli kuratorzy sądowi. Tu dominującym tematem warsztatów było "Radzenie sobie z wypaleniem zawodowym". W warsztatach uczestniczyło 54 kuratorów.

W ramach działań wyprzedzających (działań ukierunkowanych na osoby przed ich rejestracją we właściwym urzędzie pracy) uczestniczono również w:

?-Giełdzie Pracy zorganizowanej przez Biuro Karier Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wlkp.,

?-Targach Pracy pn. "Unia Europejska – szansa – młodzież" we współpracy

z Wyższą Informatyczną Szkołą Zawodową i Centrum Edukacji,

?-Targach Pracy organizowanych przez akademickie Biuro Karier Uniwersytetu Zielonogórskiego – marzec 2003 oraz w ramach rekonwersji Śląski Okręg Wojskowy w Krośnie Odrzańskim – czerwiec 2003.

W trakcie wymienionych imprez rozpowszechniano informację zawodową oraz informacje na temat działalności doradców zawodowych zatrudnionych w służbach zatrudnienia województwa lubuskiego (w tym CliPKZ), jak i też zapewniono kontakt z doradcą zawodowym..

W Centrach prowadzono również działania, zmierzające do jak najszerszego rozpropagowania usług z zakresu poradnictwa i informacji zawodowej. Opracowywano i aktualizowano ulotki, afisze, plakaty, informatory itp.

Na uwagę zasługuje nowo otwarta placówka w Nowej Soli, która rozpoczęła swoją działalność we wrześniu 2003 roku. W okresie swojego krótkiego okresu funkcjonowania Centrum udzieliło 1.023 porad i informacji zawodowych. Na powyższą liczbę składają się usługi dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy: 71 porad indywidualnych, 126 porad w ramach spotkań warsztatowych, 20 informacji udzielonych w ramach grupowej informacji zawodowej, 497 indywidualnych informacji zawodowych.

Udzielono również porad i informacji zawodowej dla młodzieży uczącej się – 308 porad i informacji (240 informacji zawodowych oraz 68 porad zawodowych).

Utworzenie nowej placówki wydatnie zwiększyło możliwości i jakość świadczenia usług poradnictwa zawodowego na terenie województwa lubuskiego. W 2003 roku Wojewódzki Urząd Pracy wspierał działania zmierzające do poszerzenia i rozwoju jednostek poradnictwa zawodowego, w tym **Gminnych Centrów Informacji (GCI)** oraz **Akademickich Biur Karier (AKB)**.

Ułatwieniem na rzecz lokalnych społeczności w dostępie do szerokiej gamy usług teleinformatycznych oraz korzystaniu z tego typu udogodnień stają się **Gminne Centra Informacji**, które są wyspecjalizowanymi placówkami, rozwijają się jako pracownie multimedialne wyposażone w stanowiska komputerowe i inne urządzenia elektroniczne, w miejscach skupiających społeczności lokalne.

Zgodnie z założeniami - **Centra** dysponują informacjami o ofertach pracy, możliwościach podjęcia działań o charakterze wolontariackim, zawodach, szkołach i instytucjach szkolących, warunkach i procedurach uruchamiania własnej działalności gospodarczej, a także podstawowymi informacjami z zakresu prawa pracy, praw i obowiązków bezrobotnego, integracji europejskiej (a w szczególności dostępu do rynków pracy w innych krajach) oraz adresami urzędów pracy i innych organizacji świadczących pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

Informacje posiadane przez Gminne Centrum Informacji udostępniane były w różnych formach - konwencjonalnych i nowoczesnych, w tym przez internet.

W aktualnej sytuacji gospodarczej i zwiększającej się systematycznie wśród absolwentów wyższych uczelni stopy bezrobocia, ważną część systemowych rozwiązań problemów polskiego rynku pracy zaczynają stanowić **Akademickie Biura Karier**, specjalistyczne placówki pomocy dla studentów i absolwentów szkół wyższych. Doświadczenia istniejących Biur Karier wskazują na ich znaczną przydatność nie tylko we wspieraniu znajdowania miejsc pracy przez studentów i absolwentów, ale także korygowaniu programów kształcenia poprzez bieżące ich dostosowywanie do oczekiwań pracodawców, dlatego też jednym z elementów programu "Pierwsza Praca" jest tworzenie warunków zachęcających szkoły wyższe i inne podmioty do rozwoju i tworzenia tego typu placówek.

Centra w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze wspierają działalność Biur czterech uczelni w regionie poprzez szkolenia pracowników tam zatrudnionych.

W 2003 roku, na prośbę Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadzono stosowne procedury wytypowania wniosków o dofinansowanie Gminnych Centrów Informacji oraz Akademickich Biur Karier.

W lipcu 2003 roku rozstrzygnięto II Edycję Konkursu na tworzenia Gminnych Centrów Informacji. O dofinansowanie utworzenia Centrów mogły ubiegać się samorządy gminne lub placówki podlegające samorządom gminnym i organizacje pozarządowe, działające statutowo na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej, rozwoju lokalnego –funkcjonujące co najmniej 2 lata i współpracujące z samorządem lokalnym.

Łączne dofinansowanie wszystkich Centrów w regionie wyniosło 670.000 zł.

Centrum w Zielonej Górze zajęło się obsługą Konkursu i wsparciem merytorycznym. Przeprowadziło również warsztaty dla pracowników GCI w zakresie informacji zawodowej i aktywnych technik poszukiwania pracy, którymi objęto łącznie 31 osób.

W wyniku zastosowanej procedury w grudniu 2003 roku przyznano 2 granty na dofinansowanie Akademickich Biur Karier dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego. Łączna kwota grantów wyniosła 30.000 zł.

Centrum w Zielonej Górze współpracowało też z OHP w procesie rozszerzania usług, świadczonych przez Szkolne Ośrodki Kariery (SzOK-i). SzOK-i działają w szkołach i pomagają uczniom w zaplanowaniu przyszłości zawodowej i kształtowaniu umiejętności zawodowych. W województwie lubuskim działa 6 tego typu placówek, w : Bogdańcu (Zespół Szkół Nr 1), Gorzowie Wlkp. (Zespół Szkół Gastronomicznych im. F.Karmać), Nowej Soli (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych "Elektryk" im. Wł.Krakowskiego), Sulechowie (Publicznym Gimnazjum), Witnicy (Zespole Szkół im. M.Kopernika), Wschowie (I

Liceum Ogólnokształcącym im. T.Lena).

Z usług poradnictwa zawodowego świadczonego przez Centra korzystały również osoby zaliczane do tzw. grup podwyższonego ryzyka. Zestawienie według form poradnictwa i grup przedstawia tabela:

Uczestnictwo przedstawicieli wybranych grup szczególnego ryzyka w usługach CliPKZ w roku 2003.

Lp.	Wyszczególnienie	Poradnictwo zawodowe indywidualne	Poradnictwo zawodowe grupowe	Informacja zawodowa indywidualna	Informacja zawodowa grupowa
1	Liczba uczestników, w tym	739	994	5782	1209
2	Kobiety	489	704	2353	643
3	Zamieszkali na wsi	41	103	X	79
4	Długotrwale bezrobotni	67	271	X	0

Utworzenie Centrum w Nowej Soli przyczyniło się między innymi do przybliżenia świadczenia usług dla kategorii posiadających największe trudności na rynku pracy, do których zalicza się mieszkańców terenów wiejskich. Podczas gdy odsetek mieszkańców wsi wśród świadczeniobiorców usług wszystkich Centrów kształtuje się na poziomie 2,6%, to w Centrum w Nowej Soli wynosi on – 7,9%. Analogiczna sytuacja jest w przypadku długotrwale bezrobotnych, gdzie wskaźnik dla ogółu Centrów wynosi odpowiednio 3,9%, zaś dla Centrum w Nowej Soli – 9,4%.

W okresie minionego roku z usług Centrów skorzystało 882 absolwentów, w tym:

Spotkania informacyjne "Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy"	Poradnictwo indywidualne	Poradnictwo grupowe	Informacja zawodowa
452	53	130	247

Centra mając na uwadze dotarcie z ofertą do osób niejednokrotnie najbardziej odległych, potrzebującej pomocy doradczej, współpracowało z Gazetą Lubuską, lokalnym wydaniem Gazety Wyborczej, Co w mieście piszczy, Życie nad Odrą, Gazetą Nowosolską, tygodnikiem Krąg, Radiem Zachód, Radiem ESKA, Radiem Index, Radiem Miejskim Gorzowa, telewizjami lokalnymi oraz TVP3, samorządami lokalnymi, urzędami pracy, zakładami komunikacji miejskiej, Akademickimi Biurami Karier, jednostkami Wojska Polskiego, kuratorami sądowymi, Europejskim Centrum Doradztwa Zawodowego we Frankfurcie /O., instytucjami pozarządowymi, portalami internetowymi miast naszego regionu.

Mając na uwadze zmieniające się informacje i narzędzia w pracy doradcy zawodowego z bezrobotnym, pracownicy Centrów w minionym roku podnosili kwalifikacje na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.

7.1.3. PROGRAMY RYNKU PRACY SUBSYDIOWANE Z FUNDUSZU PRACY

Jednym z priorytetowych zadań polityki rynku pracy jest aktywne przeciwdziałanie bezrobociu. Do tego celu stosowane są różnego typu instrumenty, w tym finansowe, aktywizujące rynek pracy. W ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu Powiatowe Urzędy Pracy organizują i subsydują m.in.: prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, udzielają pożyczek, prowadzą aktywizację absolwentów itp.

?PRACE INTREWENCYJNE

Prace interwencyjne zgodnie z ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy, jeżeli zatrudnienie to nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i są one częściowo finansowane z Funduszu Pracy.

Prace interwencyjne są programem przeciwdziałania bezrobociu w znacznym stopniu wspierającym pośrednictwo pracy. Cieszą się zainteresowaniem zarówno wśród pracodawców jak i bezrobotnych.

Pracodawcy, który zatrudnił w ramach prac interwencyjnych skierowanych przez urząd pracy bezrobotnych, otrzymuje refundację części kosztów wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej. Program ten ma zarówno pozytywne jak też negatywne działanie. Mianowicie korzystnym jest uaktywnienie zawodowe zwłaszcza długotrwałe bezrobotnych, dając jednocześnie szansę na możliwość uzyskania stałego zatrudnienia. Dzięki tej aktywnej formie ogranicza się długotrwałe bezrobocie, a także pomaga się bezrobotnemu wyjść z depresji psychicznej spowodowanej długotrwałym brakiem zatrudnienia.

Jednak program ten ma również swoje mankamenty - niektórzy pracodawcy mogą wykorzystywać wysoką stopę bezrobocia w województwie (na koniec grudnia 2003 r. – 26,0%) w celu uzyskania taniej siły roboczej. Ponadto wśród podejmujących pracę interwencyjne budzą się nadzieje na możliwość uzyskania stałego zatrudnienia, gdy tymczasem tylko część uczestników tej aktywnej formy otrzymuje stałe miejsce pracy. **Od stycznia do grudnia 2003 r. liczba osób rozpoczynających prace interwencyjne wyniosła 4345 i była wyższa niż przed rokiem o 2775 osób.**

Najwięcej osób zaktywizowano w powiatach:

? zielonogórskim grodzkim 607 osób,

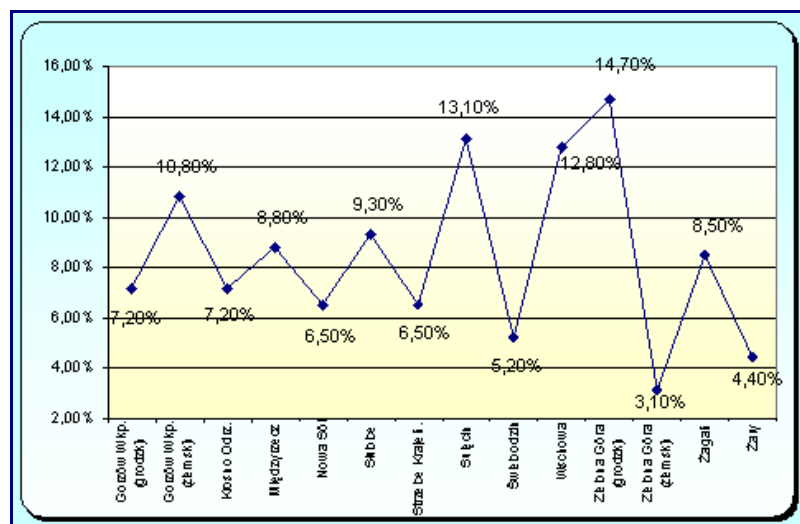
? żagańskim 466 osób,

? gorzowskim grodzkim 382 osoby,

? nowosolskim 365 osób,

? gorzowskim ziemskim 336 osób

? żarskim 321 osób.

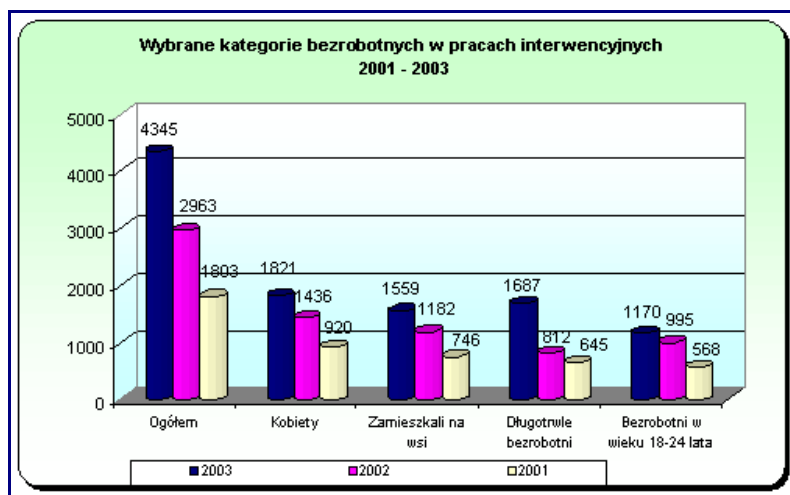
Powyższy wykres przedstawia wskaźnik bezrobotnych zatrudnionych przy pracach interwencyjnych w stosunku do ogólnej liczby podjętej pracy w poszczególnych powiatach w ciągu 2003r.

W 2003 r. wśród wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w wyniku podjęcia prac interwencyjnych 41,9% stanowiły kobiety (w 2002r. 37,8%). Wskaźnik bezrobotnych zaktywizowanych wskutek tej formy wyniósł 7,8%, podczas gdy w roku ubiegłym 3,3%, a w 2001r. 4,5%.

Spośród bezrobotnych, którzy w 2003 r. podjęli prace interwencyjne 1687 osób, tj. 38,9% stanowili długotrwałe bezrobotni, czyli pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy. W 2002 roku w grupie tej zaktywizowano 620 bezrobotnych. W wyniku zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w 2003 r. w kategorii długotrwałe bezrobotni zaktywizowanych zostało 729 kobiety.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. zatrudnionych przy pracach interwencyjnych było 1136 osób, z czego 498 osób to kobiety. W ogólnej liczbie zatrudnionych na koniec miesiąca 47,8% to osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Poniższy wykres obrazuje wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w wyniku podjęcia prac interwencyjnych przez różne kategorie bezrobotnych, w latach 2001 – 2003.

?ROBOTY PUBLICZNE

Roboty publiczne jest to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac zorganizowanych przez samorząd terytorialny, instytucję użyteczności publicznej oraz organizacje statutowo zajmujące się ochroną środowiska, kultury, itd.

Jest to program aktywizacji osób, zwłaszcza długotrwale bezrobotnych, dla których nie ma innych możliwości pomocy. Stanowi on również formę wsparcia pilnych potrzeb inwestycyjnych lokalnych społeczności, oraz tych, które są skutkiem nieprzewidzianych sytuacji losowych. Roboty publiczne są częściowo dofinansowywane z Funduszu Pracy.

Pomimo funkcji osłonowej jaką pełnią nie rozwiązują problemu bezrobocia, ale łagodzą i przeciwdziałają temu zjawisku, poprzez uaktywnienie zawodowe osób bezrobotnych, zwłaszcza pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Stwarzają możliwość bezrobotnemu uzyskania stałego miejsca zatrudnienia.

Chociaż w tej kwestii podobnie jak w przypadku prac interwencyjnych często rozbudzają nadzieje bezrobotnych na otrzymanie stałej pracy, gdy tymczasem tylko część osób zostaje zatrudniona na czas nieokreślony.

W ciągu 12 miesięcy 2003 roku powiatowe urzędy pracy skierowały do robót publicznych ogółem 7555 osób bezrobotnych, co stanowiło 13,5% wyłączonych z ewidencji w wyniku podjęcia różnego rodzaju prac (w 2002 r. odsetek ten wyniósł 3,9%).

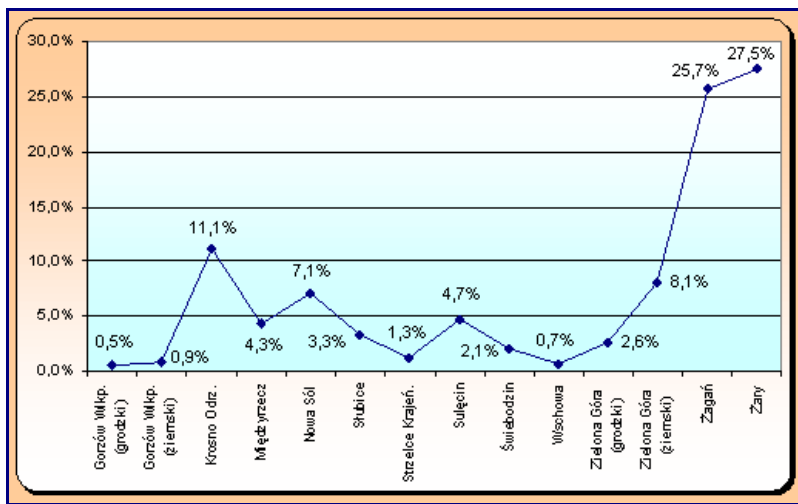
Liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych była o 5729 osób wyższa niż przed rokiem.

Najwięcej bezrobotnych, którzy w wyniku skierowania przez urzędy pracy uzyskali zatrudnienie przy robotach publicznych zanotowano w powiatach:

Żarskim	2080 bezrobotnych,
Żagańskim	1941 bezrobotnych,
Krośnieńskim	841 bezrobotnych,
Zielonogórskim ziemskim	614 bezrobotnych,
Nowosolskim	536 bezrobotnych,
Sulęcińskim	356 bezrobotnych,
Międzyrzeckim	323 bezrobotnych.

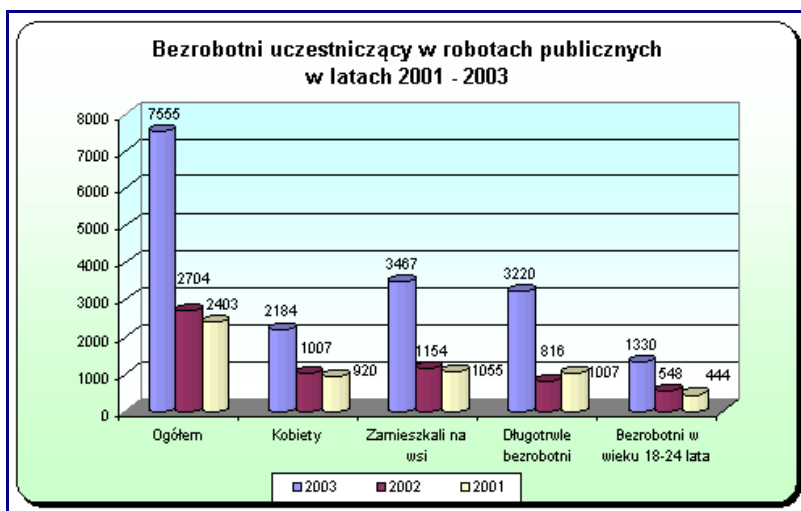
Spośród osób, które w 2003 r. znalazły zatrudnienie przy robotach publicznych 28,9% stanowiły kobiety, podczas gdy rok wcześniej 31,4%. Wśród uczestników robót publicznych w okresie od stycznia do grudnia 2003 r. 42,6% to osoby długotrwale bezrobotne. W tej populacji bezrobotnych zaktywizowano poprzez roboty publiczne 12,2% kobiet.

Poniższy wykres przedstawia udział zatrudnionych przy robotach publicznych w stosunku do ogólnej liczby podejmujących różnego rodzaju prace w poszczególnych powiatach w ciągu 2003 r.

W końcu grudnia 2003 r. w ramach robót publicznych zatrudnionych było 1072 osoby z czego 320 osób to kobiety, ponadto w ogólnej liczbie kontynuujących tą formę aktywizacji, odsetek długotrwale bezrobotnych wynosił blisko 35%.

Poniższy wykres ilustruje podjęcia robót publicznych przez niektóre kategorie bezrobotnych w latach 2001 – 2003.

?SZKOLENIA BEZROBOTNYCH

Szkolenia są jednym z programów rynku pracy polegającym na przyuczeniu do zawodu (w przypadku braku kwalifikacji zawodowych), przekwalifikowaniu zawodowym (brak propozycji odpowiedniego zatrudnienia, bądź utrata zdolności do wykonywania pracy w dotychczas zawodzie). Celem tego programu jest również podnoszenie kwalifikacji zawodowych zwiększających szansę na znalezienie pracy przez osoby zainteresowane jej podjęciem, a także nauka umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia.

Program szkolenia finansowany jest z różnych źródeł m.in.: ze środków Funduszu Pracy oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zgodnie ze sprawozdaniem MPiPS 01 w 2003 r. na szkolenia skierowano 3479 bezrobotnych i była to grupa liczniejsza o 1411 osób niż przed rokiem. Wśród osób rozpoczynających szkolenie 35,7% stanowiły kobiety. W ubiegłym roku w populacji rozpoczynających szkolenie odsetek kobiet był wyższy o blisko 5% i wynosił 40,3%.

W grupie osób, które w 2003 r. rozpoczęły szkolenie 2,2% to osoby o statusie poszukujących pracy. W omawianej populacji osób w 2002 r. udział procentowy poszukujących pracy wynosił 3%.

W 2003 r. grupa osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia (kursy przyuczające do zawodu bądź zmieniające kwalifikacje), była o 102 osoby wyższa niż przed rokiem i wynosiła 209 osób. W strukturze tej populacji: kobiety stanowiły 50,2%, (w 2002 r. 41,1%).

Największa ilość bezrobotnych skierowanych na szkolenia przez urzędy pracy odnotowano w powiatach:

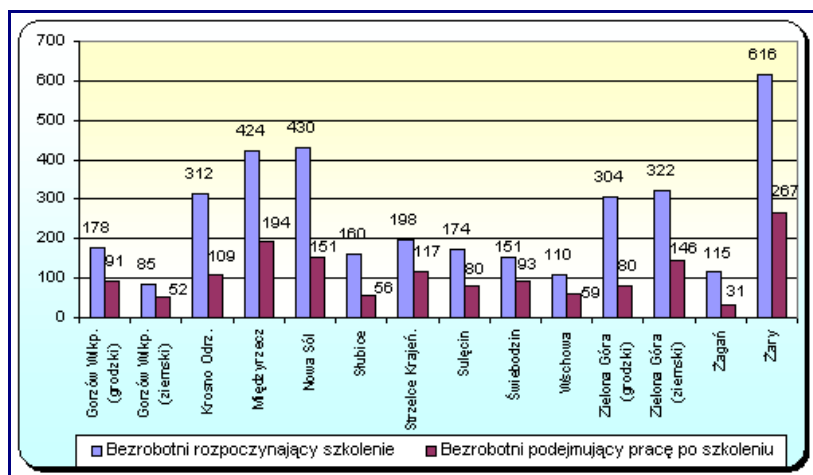
Żarskim 616 osób,

Nowosolskim 430 osób,

Międzyrzeckim 424 osób,
 Zielonogórskim ziemskim 322 osób,
 Krośnieńskim 312 osób.

W okresie od stycznia do grudnia 2003 r. program ukończyły 3471 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Spośród osób kończących szkolenie 97,9% stanowili bezrobotni, natomiast 2,1% to osoby poszukujące pracy. W 2002r. udział procentowy w tej populacji osób kształtował się następująco: bezrobotni – 97,1%, poszukujący pracy – 2,9%.

W analizowanym okresie wśród uczestników szkoleń, na które zostali skierowani przez urzędy pracy: 32,9% stanowiły kobiety niepełnosprawni stanowili 2,0%. Natomiast w roku ubiegłym wśród osób kończących szkolenie: 40,6% to kobiety, a 2,4% to osoby niepełnosprawne.

Poniższy wykres przedstawia bezrobotnych, którzy w ciągu 2003 r. rozpoczęli szkolenia i po ich zakończeniu podjęli pracę, w rozbięciu na poszczególne powiaty województwa lubuskiego:

Poniższe zestawienie tabelaryczne przedstawia bezrobotnych i poszukujących pracy, którzy w latach 2002 – 2003 ukończyli niektóre obszary szkoleń i podjęli pracę w trakcie bądź po ich zakończeniu:

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	Ukończyły szkolenie		Podjęły pracę w trakcie lub po szkoleniu	
	2003	2002	2003	2002
Budownictwo i urządzenia sanitarne	53	68	8	33
Mechanika maszyn i urządzeń, elektryka i elektronika...	84	98	50	66
Obsługa maszyn i urządzeń	306	141	152	80
Spawanie	198	101	114	61
Obróbka drewna	85	29	55	22
Kierowcy	917	441	481	216

Usługi osobiste	60	42	14	20
Obsługa finansowo-księgowo, bankowość, ubezpieczenia	135	111	43	22
Obsługa administracyjno-biurowa, obsługa sekretariatu	132	145	30	16
Obsługa komputera	415	154	79	28

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli najwięcej osób przeszkolono w kierunkach:

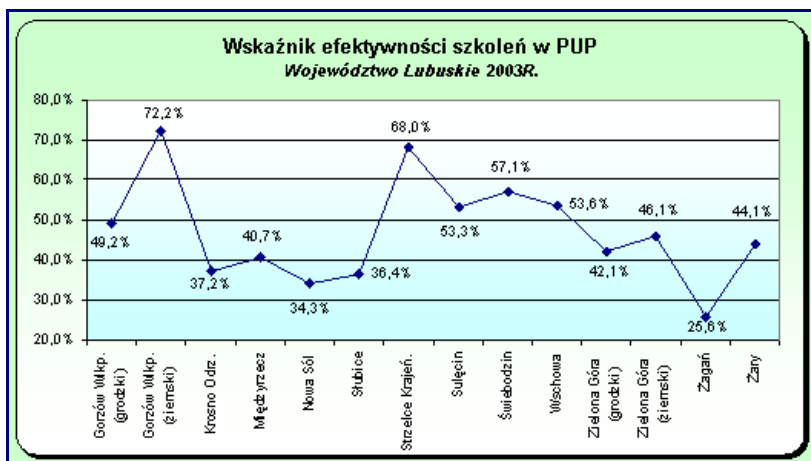
- ? Kierowcy 917 osób (wskaźnik efektywności szkolenia wyniósł 52,5%),
- ? Obsługa komputera 415 osób (wskaźnik efektywności wyniósł 19,04%),
- ? Obsługa maszyn... 306 osób (wskaźnik efektywności wyniósł 49,7%.

Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia w kierunkach:

- ? Rolnictwo i przetwórstwo – 0 osób,
- ? Obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i maszyn rolniczych 7 osób (6 osób podjęło pracę)
- ? Obsługa ruchu turystycznego 9 osób (8 osób podjęło pracę),
- ? Usługi gastronomiczne 22 osoby.

W 2003 r. po odbytych szkoleniu, bądź w trakcie jego trwania pracę podjęło 1414 bezrobotnych i poszukujących pracy. Wskaźnik efektywności szkoleń wyniósł 40,7%, w roku ubiegłym był wyższy i wynosił 42,7%. W analizowanym okresie w omawianej populacji pracę podjęło 1407 bezrobotnych, w tym 349 kobiet (24,8%), wskaźnik efektywności wyniósł 41,4% (w 2002 r. 43,4%). W stosunku do ubiegłego roku liczba ta uległa zwiększeniu o 529 bezrobotnych. Wśród niepełnosprawnych zatrudnienie po odbytych szkoleniu uzyskało 12 osób, o 9 osób więcej niż w 2002 r.

Niżej przedstawiony wykres ilustruje analizę efektywności szkoleń wśród bezrobotnych w poszczególnych powiatach:

Jak wynika z analizy wyżej przedstawionego wykresu najwyższą efektywność szkoleń zanotowano w powiatach:

Gorzowskim ziemskim	72,2%,
Strzelecko – drezdeneckim	68,0%,
Świebodzińskim	57,1%,
Wschowskim	53,6%,

Sulęcińskim	53,3%.
żagański	25,6%,
nowosolskim	34,3%.
Najniższą efektywność zanotowano w powiatach:	

? POŻYCZKI

Pożyczki z Funduszu Pracy to program realizowany w dwóch formach: pożyczki dla osoby bezrobotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz pożyczki dla pracodawcy na tworzenie nowych miejsc pracy. Celem tego programu jest tworzenie nowych miejsc pracy. Wzięcie w nim udziału wymaga wykazania się pomysłem, odpowiednimi predyspozycjami, a co najistotniejsze – należy posiadać odpowiednie zabezpieczenie spłaty takiej pożyczki.

Pracodawca, któremu Starosta udzielił pożyczki, jest zobowiązany do zorganizowania dodatkowych miejsc pracy oraz zatrudniania skierowanych bezrobotnych przez okres co najmniej 2 lat.

W okresie całego 2003 r. starostowie powiatów województwa lubuskiego przyznali pracodawcom pożyczki, w wyniku których utworzono 160 nowych miejsc pracy, na które wydatkowano 5248,0 tys. zł, tj. o 38 miejsc więcej niż przed rokiem. W wyniku tego programu najwięcej nowych miejsc pracy powstało w powiecie żarskim – 31 miejsc i nowosolskim – 26 miejsc.

Starosta udzielić może również pożyczek na uruchomienie własnej działalności gospodarczej:

?-bezrobotnym,

?-pracownikom będącym w okresie wypowiedzenia, którzy są zwalniani z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

?-osobom poszukującym pracy otrzymującym świadczenia socjalne, przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, które są przewidziane w Układzie zbiorowym pracy dla pracowników zakładów górniczych.

W analizowanym okresie w województwie lubuskim udzielono 210 pożyczek z przeznaczeniem na podjęcie działalności gospodarczej i była to liczba o 124 wyższa niż rok wcześniej. Ogólny koszt udzielonych pożyczek w 2003r. wyniósł 3719,4 tys. zł. Największą liczbę pożyczek odnotowano w powiecie gorzowskim grodzkim – 33 oraz żarskim – 28 i zielonogórskim grodzkim – 27.

Dodatkową formą aktywizacji bezrobotnym, jak również dodatkową formą pożyczek są tzw. pożyczki szkoleniowe. Osoby bezrobotne oraz żołnierze rezerwy mogą zwrócić się do starosty z wnioskiem o udzielenie pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia (do wysokości określonej w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu) w celu umożliwienia podjęcia zatrudnienia wymagającego szczególnych kwalifikacji.

W ramach tej formy pomocy, w okresie od stycznia do grudnia 2003r. starostowie udzielili 31 osobom bezrobotnym pożyczek szkoleniowych na kwotę 41,7 tys. zł. Z tej formy pomocy skorzystali głównie bezrobotni w powiecie żarskim – 17 osób.

?PROGRAMY SPECJALNE

Programy specjalne są działaniami podejmowanymi przez organy zatrudnienia w celu promocji zatrudnienia osób zakwalifikowanych do grup ryzyka na lokalnych rynkach pracy. Mają one charakter indywidualny, ponieważ kierowane są do osób, którym w zatrudnieniu się pomagają specjalistyczne służby urzędów pracy. Programem takim objęte mogą być:

?-osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy,

?-pracownicy będący w okresie wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, którzy są szczególnie zagrożeni długotrwałym bezrobociem oraz jego skutkami.

Do grupy ryzyka, określanej przez urząd pracy na podstawie różnych badań i analiz zaliczamy m.in. osoby: pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy, nie posiadający zawodu lub o niskich kwalifikacjach zawodowych, absolwentów szkół ponadpodstawowych, byłych pracowników PGR. Programy te mają charakter indywidualny, ponieważ kierowane są do osób, którym w zatrudnieniu się pomagają specjalistyczne służby urzędów pracy.

W 2003 r. rozpoczęto realizację 26 programów specjalnych, zakończonych zostało 18 programów, natomiast w końcu roku realizowanych było 13 programów.

Strukturę uczestników programów specjalnych w porównaniu do roku poprzedniego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Osoby , które				
	w okresie sprawozdawczym				w końcu okresu
	rozpoczęły		zakończyły		kontynuują
	2003 r.	2002 r.	2003 r.	2002 r.	2003 r.
Bezrobotni ogółem	492	699	371	606	238
Bezrobotni 1 – 12 m-cy	219	387	184	321	107
Bezrobotni pow. 12 m-cy	178	216	150	194	69
Wybrane kategorie bezrobotnych					
Kobiety	154	247	136	230	33
Zamieszkali na wsi	238	158	177	113	121
Młodzież do 24 lat	109	180	112	152	35
Absolwenci	58	126	68	94	14
Bez kwalifikacji zawodowej	119	137	101	118	51
Zwolnieni z zakł. karnych	2	1	2	1	0

Liczba osób biorących udział w programach specjalnych w 2003r., w porównaniu do 2002 r. uległa zmniejszeniu o blisko 30%. W grupie 371 osób które zakończyły swój udział w programach specjalnych kobiety stanowiły 36,7% (w 2002 r. – 38,0%) a 100%, podobnie jak w roku poprzednim, to osoby posiadające status bezrobotnego. Największą liczbę uczestników programów specjalnych odnotowano w powiecie gorzowskim grodzkim – 91 osób i powiecie sulęcińskim – 81 osob.

W 2003 r., po upływie 3 miesięcy z ogólnej liczby 371 osób, które zakończyły udział w programach specjalnych: 208 osób uzyskało zatrudnienie (56,1%), a 128 osób nadal pozostawało bez pracy (34,5%), z czego 126 osób zarejestrowało się jako bezrobotne (33,9%). Nadal bez pracy pozostawało: 16 kobiet, 91 osób zamieszkałych na wsi, 23 bezrobotnych do 24 lat, 11 absolwentów oraz 44 osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych. Na programy specjalne, które zostały zrealizowane w 2003 r. z Funduszu Pracy wydatkowano 1563,8 tys. zł.

?AKTYWIZACJA ZAWODOWA ABSOLWENTÓW

Absolwenci szkół ponadpodstawowych, stanowiąc szczególną grupę są adresatami działań urzędów pracy mających na celu zwiększenie szansy startu zawodowego. Absolwent posiadający status bezrobotnego poza programami dostępnymi dla wszystkich bezrobotnych może uzyskać w powiatowym urzędzie pracy pomoc m.in. w następujących formach:

odbywanie stażu u pracodawcy,

zatrudnienie w ramach umowy absolwenckiej,

udział w robotach publicznych i pracach interwencyjnych,

odbycie ukierunkowanych szkoleń.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne formy aktywizacji absolwentów w latach 2001 – 2003:

Wyszczególnienie	2003 r.	2002 r.	2001 r.	Dynamika wzrostu 03/01 [%]
Umowy absolwenckie	1320	1067	342	386,0
Staże	3827	2129	1448	264,3
Szkolenia	660	787	88	750,0
Roboty publiczne	38	11	10	380,0
Prace interwencyjne	150	69	71	211,3

W 2003 r. zdecydowany wpływ na wzrost liczby zaktywizowanych absolwentów poprzez poszczególne aktywne formy, miał Program Zatrudnienia Absolwentów "Pierwsza Praca", którego głównym celem było zwiększenie szans absolwentów na uzyskanie zatrudnienia. W ramach tego programu zaktywizowano ponad 4800 absolwentów, m.in. w wyniku: umów absolwenckich – 1175 osób, staży – 2755 osób, szkoleń zawodowych – 557 osób.

Roboty publiczne dla absolwentów

Absolwenci na podstawie złożonego przez siebie wniosku bądź zgody, mogą zostać skierowani przez starostę do wykonywania na zasadzie robót publicznych pracy nie związanej z wyuczonym zawodem w kulturze, oświacie, opiece zdrowotnej i społecznej, sporcie, turystyce, na czas określony do 6 miesięcy, w wymiarze nie przekraczającym połowy wymiaru czasu pracy.

Nie jest to program cieszący się dużym zainteresowaniem. **W 2003r. 150 absolwentów wyłączono z ewidencji bezrobotnych w wyniku podjęcia robót publicznych, w tym 38 uczestniczących w robotach zorganizowanych zgodnie z art. 37 f ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.**

Absolwenci, którzy podjęli pracę w ramach robót publicznych zorganizowanych dla tej populacji bezrobotnych stanowili 3,6% wszystkich absolwentów wyłączonych z ewidencji w wyniku podjęcia zatrudnienia.

Umowy absolwenckie

W ciągu 2003 r. w ramach umów absolwenckich zatrudnienie znalazło 1320 osób posiadających status bezrobotnego absolwenta, co stanowiło 31,7% wszystkich absolwentów wyłączonych z ewidencji bezrobotnych wskutek podjęcia pracy (w roku ubiegłym odsetek ten wynosił 26,3%).

Analizując tę formę aktywizującą absolwentów zauważalna jest tendencja wzrostowa osób podejmujących pracę na podstawie umów absolwenckich.

W stosunku do roku ubiegłego 253 osoby więcej podjęło pracę w oparciu o umowy absolwenckie. Najwięcej absolwentów rozpoczęło pracę w ramach umów absolwenckich w powiatowych urzędach pracy w:

?-Gorzowie Wlkp. (powiat grodzki) – 239 absolwentów,

?-Nowej Soli – 159 absolwentów,

?-Zielonej Górze (powiat grodzki) – 148 absolwentów,

?-Żarach – 110 absolwentów.

Zatrudnienie w ramach umów absolwenckich daje możliwość podjęcia pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz znalezienia pracy na czas nieokreślony.

Prace interwencyjne dla absolwentów

W 2003 r. prace interwencyjne podjęło 150 absolwentów, co stanowiło 3,6% wyłączonych z ewidencji bezrobotnych absolwentów w wyniku podjęcia pracy. Liczba uczestników tego programu, w porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła o 81 osób.

Staże absolwentkie

Jest to program aktywizujący bezrobotnych absolwentów, poprzez nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania danego zawodu, co następuje w wyniku wykonywania zadań przez absolwenta w miejscu pracy, ale bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Absolwent może odbywać staż przez okres nie przekraczający 12 miesięcy, do odbycia którego na własny wniosek bądź po wyrażeniu zgody, kieruje go starosta.

W ciągu 2003r. tą formę aktywizacji rozpoczęło 3827 absolwentów, co stanowiło 25,1% wszystkich absolwentów wyłączonych z ewidencji z różnych przyczyn. W porównaniu do roku ubiegłego liczba absolwentów, którzy rozpoczęli program stażu zdecydowanie wzrosła, o 1698 osób. Urzędami pracy przodującymi w liczbie absolwentów skierowanych na staże do pracodawców, były Powiatowe Urzędy Pracy w:

?-Międzyrzeczu – 463 osoby,

?-Żarach – 421 osób

?-Zielonej Górze (powiat grodzki – 392 osoby, powiat ziemski – 274),

?-Gorzowie Wlkp. (powiat grodzki – 391 absolwentów, powiat ziemski – 136),

?-Żaganiu – 366 absolwentów.

Szkolenia

W omawianym okresie w wyniku rozpoczęcia programu szkoleń z ewidencji bezrobotnych absolwentów wyłączono 660 osób tj. o 127 absolwentów mniej niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W 2003r. udział procentowy absolwentów rozpoczynających szkolenia wynosił 4,3% wszystkich absolwentów wyłączonych z ewidencji z różnych przyczyn. W ramach tego programu najwięcej osób zaktywizowały urzędy pracy w:

?- Żarach 103 absolwentów,

?- Nowej Soli 87 absolwentów,

?- Międzyrzeczu 76 absolwentów,

?- Krośnie Odrzańskim 66 absolwentów.

Pożyczki dla absolwentów

W okresie od stycznia do grudnia 2003r. wyłączono z ewidencji bezrobotnych z tytułu udzielonej pożyczki 50 absolwentów, w tym: 19 absolwentów w związku z udzieloną pożyczką na podjęcie działalności gospodarczej, o 1 osobę mniej niż w 2002 r. W ramach utworzonych przez pracodawców dodatkowych miejsca pracy z tytułu udzielonej pożyczki zaktywizowanych zostało 31 absolwentów , była to liczba o 22 osoby wyższa niż w roku ubiegłym.

?POZOSTAŁE AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Refundacja składki ZUS

W ciągu 2003 r. z tej formy pomocy bezrobotnym skorzystało tylko 8 osób bezrobotnych. W porównaniu z rokiem 2002 liczba ta była wielokrotnie mniejsza – o 45 osób. W 2003 r. refundację kosztów pracodawcy z tytułu opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanych bezrobotnych podjęły tylko urzędy pracy w: Strzelcach Krajeńskich – za 6 bezrobotnych oraz w Zielonej Górze – w powiecie ziemskim za 1 osobę i w Żarach również za 1 osobę.

Dane te zbierane są z powiatowych urzędów pracy w oparciu o dodatkowe informacje dotyczące bezrobocia.

Stypendium na kontynuację nauki

W 2003 roku 37 bezrobotnych zamieszkałych na terenie uznanym za zagrożony szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, którzy utracili status absolwenta i podjęli dalszą naukę, otrzymało stypendium na kontynuację nauki.

Porównując do roku ubiegłego liczba bezrobotnych, którzy otrzymali stypendium na kontynuację nauki uległa zmniejszeniu o 59 osób. Dane te znane są na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych z powiatowych urzędów pracy.

7.1.4. POZOSTAŁE DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE SKUTKI BEZROBOCIA.

?PROGRAM ZATRUDNIENIA ABSOLWENTÓW “PIERWSZA PRACA”

W roku 2003 kontynuowano na terenie województwa lubuskiego realizację Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów

“Pierwsza Praca” (zwany dalej PPP). Przy czym nastąpiła kolejna modyfikacja sposobu programowania i finansowania jego realizacji. W lutym 2003 roku dokonano, na prośbę i wniosek Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (zwane dalej MGPIPS), zbilansowania zamierzeń samorządu powiatowego w ramach powyższego Programu. W oparciu o Powiatowe Plany Działań opracowano – “Lubuski plan działań w ramach Programu Pierwsza Praca w roku 2003” (zwany dalej LPD PP). LPD PP zakłada aktywizację ponad 3.000 bezrobotnych absolwentów, przy nakładach na poziomie 9.101.477 zł. Ponadto na terenie województwa lubuskiego realizowane były podprojekty PPP, koordynowane bezpośrednio przez MGPIPS (tj. Zielone Miejsca Pracy oraz Moja Gmina w Unii Europejskiej), jak również projekt o zasięgu regionalnym “Euro-expert” i dwa projekty samorządu powiatowego, dofinansowane ze środków tzw. rezerwy regionalnej.

We wrześniu 2003 roku decyzją MGPIPS rozszerzono zakres PPP o dodatkową grupę osób, tj. osoby długotrwale bezrobotne i dotychczas nie pracujące w wieku 18÷24 lata. W ramach Programu wyróżniono następujące segmenty działań:

?-poradnictwo zawodowe,

?-pośrednictwo pracy,

?-wsparcie zatrudnienia absolwentów,

?-działania ukierunkowane na samozatrudnienie (podjęcie i prowadzenie samodzielnej działalności gospodarczej),

?-dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy,

?-działalność informacyjna o innych – krajowych instrumentach realizowanych w ramach programu,

?-działania promocyjne – kampania informacyjna.

Powiatowe Urzędy Pracy skierowały do różnego rodzaju aktywnych form przeciwdziałania skutkom bezrobocia łącznie 4.818 bezrobotnych młodych osób. Liczba uczestników i nakłady na aktywne formy przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia w ramach programu “Pierwsza Praca” w roku 2003 przedstawia poniższa tabela:

Forma aktywizacji	Liczba osób	Nakłady [tys. zł]
Województwo ogółem, w tym:	4.818	13.380,50
Staże absolwenckie	2.755	8.692,80
Umowy absolwenckie	1.175	2.174,70
Pożyczki dla bezrobotnych	18	417,50
Pożyczki dla pracodawców	17	503,00
Pożyczka szkoleniowa	1	0,50
Roboty publiczne	69	335,70
Prace społecznie użyteczne	16	36,30
Programy specjalne	60	323,40
Szkolenia zawodowe	691	856,60
Instrumenty wynikające z ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentów szkół	16	10,90

Według informacji przekazanych przez PUP na koniec grudnia 2003 roku w wyniku realizacji PPP nadal było zatrudnionych 1.878 młodych osób.

W roku ubiegłym ze środków tzw. rezerwy regionalnej wsparto również realizację dwóch projektów samorządów powiatowych, wpisujących się w założenia PPP. Są to projekty:

?-powiatu nowosolskiego – “Aktywny absolwent”

?-powiatu strzelecko – drezdeneckiego – “Aktywizacja zawodowa bezrobotnych absolwentów”.

? WOJEWÓDZKI PROGRAM “BEZROBOTNI DLA GOSPODARKI WODNEJ”

W kwietniu 2003 roku Sejmik Województwa Lubuskiego przyjął do realizacji wojewódzki program “Bezrobotni dla gospodarki wodnej”. Pierwszym celem programu była aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych poprzez zatrudnienie w ramach robót publicznych. Zatrudnienie osób, które od dłuższego czasu nie mogły samodzielnie znaleźć pracy, czasowo poprawiło ich sytuację materialną. Jednak przede wszystkim udział w programie umożliwił uczestnikom ponowną integrację z rynkiem pracy. Drugim celem było wykonanie prac z zakresu melioracji, poprawa stanu technicznego urządzeń melioracji wodnych, mających zasadnicze znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej województwa.

Program zakładał aktywizację 286 osób, przy nakładach ze środków tzw. rezerwy regionalnej Funduszu Pracy na poziomie 2.000.000 zł. Wdrażaniem i koordynacją projektu z ramienia samorządu województwa zajmował się Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, przy aktywnym współuczestnictwie Powiatowych Urzędów Pracy. Program zakończył się pod koniec listopada ubiegłego roku, a ostatecznie udział w nim wzięło 328 bezrobotnych, zaś nakłady Funduszu Pracy wyniosły 1.941.029,72 zł.

? WSPARCIE PROJEKTÓW SAMORZĄDU POWIATOWEGO

Ze środków tzw. rezerwy regionalnej wsparto realizację 15 projektów samorządów powiatowych. O dodatkowe środki ubiegała się większość samorządów powiatowych (oprócz powiatu ślubickiego i międzyrzeckiego). W ramach projektów planowano aktywizację 735 bezrobotnych, przy nakładach z Funduszu Pracy na poziomie 2.002.400 zł, z tego 1.239.700 zł z rezerwy regionalnej, zaś 762.700 zł z rezerwy, będącej w dyspozycji Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Z przekazanych informacji przez Powiatowe Urzędy Pracy wynika, iż w ramach projektów uczestniczyło łącznie 787 osób, z tego 765 osób zakończyło udział w projektach. Łączne wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły 1.994.979,09 zł, z tego z rezerwy regionalnej 1.181.464,27 zł. Najczęściej stosowaną formą aktywizacji były prace interwencyjne (318 uczestników, przy łącznych nakładach na poziomie 521 tys. zł) oraz szkolenia (345 uczestników, przy nakładach – 495 tys. zł).

? PRZYGOTOWANIA DO UCZESTNICTWA W SIECI EURES

EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) jest nazwą sieci wymiany informacji i współpracy pomiędzy służbami zatrudnienia (urzędami pracy) państw członkowskich, ich partnerami społecznymi i Komisją Europejską.

Celem EURES jest wsparcie, doradzanie i pomoc dla obywateli Unii Europejskiej, którzy chcą pracować w innym kraju i pracodawcom z zagranicy, którzy chcą uzupełnić braki w zatrudnieniu. Zjednoczona Europa daje wiele możliwości. Poszukującym pracy daje szansę podniesienia swoich umiejętności i doświadczenia, a także poprawy perspektyw kariery zawodowej. Dla pracodawców sieć EURES dostarcza możliwość szerszej selekcji kandydatów do pracy. Jest to szczególnie przydatne kiedy pracodawca poszukuje osób z kwalifikacjami, które są rzadkością w jego macierzystym kraju.

EURES opierać się będzie na specjalistycznie wyszkolonych pracownikach służb zatrudnienia (urzędów pracy). Na szczeblu centralnym wdrażaniem i funkcjonowaniem EURES zajmować się będzie krajowy koordynator EURES. W regionie w wojewódzkich urzędach pracy koordynacją zajmować się będzie manager liniowy, któremu podlegać będą doradca EURES i asystent EURES. Asystenci EURES będą również w powiatowych urzędach pracy, aby przybliżyć usługi potencjalnym klientom

W 2003 roku rozpoczęto przygotowania do uczestnictwa w sieci EURES. Wytypowano przedstawicieli WUP – tj. managera liniowego, doradcę EURES oraz asystenta EURES. Przygotowano również stosowne dokumenty programowe, tj. plan działań oraz oszacowanie niezbędnych nakładów na ten cel.

7.1.5. INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ ZA 2003 R.

? MIGRACJA ZAROBKOWA

Wojewódzki Urząd Pracy realizował również zadania z zakresu migracji zarobkowej. W roku ubiegłym w ramach krótkoterminowego zatrudnienia do pracy na terenie Niemiec wyjechało łącznie 9.145 osób. Pośredniczono także w naborze kandydatów na podstawie ofert przekazanych za pośrednictwem Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej do pracy, w tym:

?-do Hiszpanii — zgłoszono wnioski 29 kandydatów do MPiPS, 4 osoby otrzymały stosowne pozwolenie,

?-do Niemiec — zgłoszono 36 osób, z tego 14 otrzymało zgody (w tym w charakterze pomocy domowej i w zawodach budowlanych),

?-do Belgii — zgłoszono 2 kandydatów, zakwalifikowała się 1 osoba,

?-do Francji — przekazano do MPiPS wnioski 2 osób (gastronomia i hotelarstwo), wyjechała jedna,

?-staż zawodowy w Szwajcarii — pozwolenie otrzymały 2 osoby.

Pośredniczono w rekrutacji studentów szkół wyższych do wakacyjnego zatrudnienia na terenie Niemiec (wydano 60 kompletów wniosków o zatrudnienie).

W 2003 roku przeprowadzono nabór kandydatek do pracy w Hiszpanii przy zbiorze truskawek. Z oferty hiszpańskiej skorzystały 3.074 mieszkanki województwa lubuskiego.

? SŁUŻBA ZASTĘPCZA

W zakresie służby zastępczej współpracowano m.in. z: Powiatowymi i Wojewódzką Komisją Poborową, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym, a także Wojskowymi Komendami Uzupelnień i Departamentem Spraw Obronnych

w MGPIPS. Efektem realizacji powyższych działań było: skierowanie do rezerwy po ukończeniu 28 roku życia bez odbycia służby – 41 poborowych, 5 poborowych odbywa służbę zastępczą. Niestety ze względu na trudną sytuację na rynku pracy nadal 141 poborowych oczekuje na skierowanie do odbycia służby zastępczej.

W skali województwa na dzień 31 grudnia 2003 roku istniało 15 zakładów pracy uprawnionych do zatrudniania poborowych w ramach służby zastępczej.

? BADANIA RYNKU PRACY

Podejmowanie działań bez odpowiedniej wiedzy na temat zjawisk i tendencji występujących na regionalnym rynku pracy byłoby co najmniej utrudnione. W celu uzupełnienia i wzbogacenia zasobu wiedzy podjęto wiele prac analitycznych i badawczych.

W ramach prowadzonych prac analitycznych i badawczych przygotowano następujące opracowania:

?-“Ocena sytuacji na rynku pracy województwa lubuskiego w 2002 roku”,

?-“Sytuacja na rynku pracy województwa lubuskiego od I-IX 2002 roku”,

?-“Oferty pracy oraz bezrobotni według zawodów w województwie lubuskim”,

?-“Kobiety na rynku pracy województwa lubuskiego”.

Ponadto opracowano tematyczne informacje na temat regionalnego rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka (młodzieży, kobiet i osób pochodzących z terenów wiejskich oraz osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem). Przygotowano także materiały m.in. nt. “Bezrobocie to wspólne zmartwienie Polski i Niemiec”.

? WSPÓLPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY

W 2003 roku przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy uczestniczyli w wielu spotkaniach z partnerami społecznymi, w tym z samorządem powiatowym, samorządem gminnym, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i organizacjami, działającymi na rzecz zatrudnienia, przeciwdziałania skutkom bezrobocia i rozwoju przedsiębiorczości.

Główną płaszczyznę współpracy z partnerami społecznymi stanowi Wojewódzka Rada Zatrudnienia (WRZ), stanowiąca organ opiniotwórczy – doradczy Marszałka Województwa. W skład WRZ wchodzi przedstawiciele organizacji związków zawodowych, izb rolniczych, organizacji pracodawców, wojewody oraz jednostek samorządu terytorialnego – powiatów i gmin. W 2003 roku odbyły się trzy posiedzenia WRZ:

?-w lutym, którego przedmiotem było: wręczenie powołań członkom WRZ, przyjęcie planu pracy WRZ, omówienie sytuacji na rynku pracy w 2002 roku, omówienie zamierzeń programowych WUP na 2003 rok, zaopiniowanie kryteriów oraz algorytmu podziału środków FP na aktywne programy rynku pracy,

?-w kwietniu, którego przedmiotem było: ocena sytuacji na rynku pracy, realizacja LSZiPSB w 2002 roku, Lubuski plan działań na rzecz zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia na rok 2003,

?-w maju – przedmiotem było: przekazanie informacji na temat realizacji Programu “Pierwsza Praca”, zaopiniowanie projektu “wykazu zawodów, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego”.

W trakcie konstrukcji Planów operacyjnych lub też innych ważnych dokumentów samorządu województwa lubuskiego współpracowano z organizacjami pracodawców oraz pracobiorców (związki zawodowe), szkołami wyższymi (przedstawicielami nauki) oraz innymi partnerami społecznymi, czego podstawowym celem było uzyskanie opinii i sugestii w celu jak najszerzego przeprowadzenia procesu konsultacji społecznej.

Przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy uczestniczyli w pracach zespołu roboczego w ramach umowy bliźniaczej między Województwem Lubuskim a Krajem Związkowym Brandenburgia, i tak:

?-zaktualizowano karty interwencji programu operacyjnego,

?-prowadzono prace dookreślające nad wytycznymi do działań w ramach programu operacyjnego,

?-współpracowano z ekspertami niemieckimi,

?-uczestniczono w szkoleniach w zakresie wdrażania funduszy europejskich organizowanych przez biuro twinningu.

W 2003 roku kontynuowano, zainicjowaną w roku poprzednim współpracę w ramach projektu polsko – duńskiego. Celem tego projektu jest wsparcie przygotowań województwa lubuskiego do absorpcji środków funduszy strukturalnych. W ramach projektu prace przebiegały w 4 grupach roboczych (rozwój regionalny, rozwój obszarów wiejskich, zasobów ludzkich i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości). Przedstawiciele WUP uczestniczyli w pracach grup roboczych oraz szkoleniach.

Współpracowano również z przedstawicielami środków masowego przekazu (prasa, radio, telewizja). W II półroczu ubiegłego roku skoordynowano działania promocyjne i kontakty z przedstawicielami środków masowego przekazu, powołując w strukturze WUP stanowisko – rzecznika prasowego. Udzielano bieżących informacji reporterom lub dziennikarzom, przygotowującym materiały o sytuacji na regionalnym rynku pracy oraz aktywnych działaniach na rzecz minimalizacji negatywnych skutków bezrobocia. Uczestniczono również w audycjach radiowych, przedstawiając sytuację na regionalnym rynku pracy, możliwości i ograniczenia działań samorządu województwa oraz promując aktywne działania na rynku pracy.

Organizowano również spotkania z przedstawicielami służb zatrudnienia szczebla powiatowego. W ramach spotkań dokonywano wymiany doświadczeń w zakresie realizacji zadań na rynku pracy oraz zacieśniano współpracę w celu poprawy koordynacji działań na rzecz minimalizacji skutków bezrobocia. Spotkania dotyczyły między innymi takich zagadnień jak: poradnictwo i informacja zawodowa, pośrednictwo pracy, projekty i programy rynku pracy (w tym perspektywiczne – współfinansowane z EFS), statystyka służb zatrudnienia itp. Aktywne uczestnictwo w spotkaniach zmierzało do rozwoju współpracy z partnerami rynku pracy.

? PODNOSZENIE KWALIFIKACJI SŁUŻB ZATRUDNIENIA

Przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w ciągu 2003 roku uczestniczyli w wielu szkoleniach i konferencjach, których tematyka była związana z przygotowaniem do wdrażania funduszy europejskich. Szkolenia organizowano przede wszystkim w ramach umowy twinningowej między Krajem Związkowym Brandenburgia oraz Województwem Lubuskim (szkolenia dotyczyły między innymi ogólnej wiedzy na temat funduszy strukturalnych, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wspólnotowych przepisów w zakresie dopuszczalności pomocy publicznej dla przedsiębiorców).

W związku z kontynuacją przygotowań do absorpcji funduszy strukturalnych przedstawiciele WUP uczestniczyli w szkoleniach z zakresu wdrażania i zarządzania projektami współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), jak również w zagranicznych wizytach studyjnych (Finlandia, Szkocja). Przedstawiciele WUP uczestniczyli m.in. w szkoleniach organizowanych przez Krajowy Ośrodek Szkoleniowy Europejskiego Funduszu Społecznego. Szkolenia dotyczyły:

?-zagadnień podstawowych: Europejski Fundusz Społeczny - usytuowanie w systemie Funduszy Strukturalnych, podstawowe zagadnienia - programowania i wdrażania; Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL;

?-przygotowanie do zarządzania projektami (logika projektowa, określanie celów, planowanie działań);

?-kwalifikowalność środków – rodzaje kosztów możliwych do finansowania

w projektach EFS, przykładowe budżety, sposoby kalkulacji, wymagane dokumenty przy rozliczeniu;

?-procedury aplikowania, zawierania umów realizacji projektów, sprawozdawczości, monitorowania i ewaluacji;

?-monitoring i ewaluacja realizowanych projektów – zasady monitorowania, co musi być monitorowane (wskaźniki jakościowe i ilościowe), sposoby monitorowania, co wpływa na ocenę efektywności, kto jest odpowiedzialny za poszczególne zakresy prac etc., rola uczestników szkolenia w procesie monitorowania i ewaluacji;

?-audyt projektów – rodzaje i zasady audytu, zakres audytu, konieczne dokumenty, odpowiedzialność poszczególnych partnerów,

?-przykłady najlepszych praktyk projektów EFS za granicą i projektów o podobnym charakterze w Polsce.

W sierpniu 2003 roku zorganizowano, na prośbę MGPIPS, spotkanie informacyjne z przedstawicielami PUP,

Szkolenia kierowników PUP województwa lubuskiego i wielkopolskiego – “Urzędy pracy w przededniu Integracji Europejskiej” (maj 2003 roku w Kęszycy). W ramach szkolenia poruszono tematykę: przygotowań do absorpcji środków EFS, zarządzania przez projekty, systemu zarządzania i kontroli EFS, prac legislacyjnych w zakresie ustawodawstwa, dotyczącego zatrudnienia socjalnego, organizacji pożytku publicznego i przeciwdziałania bezrobociu.

Szkolenie pracowników PUP województw opolskiego i lubuskiego “Usytuowanie oraz rola służb zatrudnienia we wdrażaniu EFS” (listopad 2003 roku w Wiechlicach). Celem szkolenia było ugruntowanie i usystematyzowanie wiedzy, dotyczącej EFS, zdobycie nowej wiedzy oraz nabycie umiejętności przydatnych w pracy, wymiana doświadczeń zawodowych, a także prezentacja dotychczasowych ustaleń w ramach wdrażania, zarządzania, monitoringu i kontroli projektów realizowanych w ramach SPORZL i ZPORR w zakresie zasobów ludzkich oraz doskonalenie umiejętności w zakresie sporządzania projektów współfinansowanych środkami EFS w zastosowaniu w praktyce.

W ramach zorganizowanego spotkania z pośrednikami pracy, które odbyło się we wrześniu 2003 roku przeprowadzono warsztaty, dotyczące budowania trwałych związków z pracodawcą – przygotowanie do spotkania z pracodawcą oraz przebieg takiego spotkania, jak również poruszono tematykę prowadzenia negocjacji (prezentacja filmu). Dokonano również rozpoznania potrzeb w zakresie szkoleń, czego efektem było rozpoczęcie przygotowań do zorganizowania cyklu warsztatów nt. kontaktów z klientem, które rozpoczęto w 2004 roku.

Doradcy zawodowi Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej uczestniczyli w szkoleniach ogólnokrajowych i zdobywali wiedzę i umiejętności wykorzystując ją w późniejszej pracy z klientami.

Szkolenia dotyczyły tematyki:

“Kurs inspiracji” – maj i czerwiec 2003 r. (Zielona Góra),

“Portal europejski PLOTEUS – poradnictwo o wymiarze europejskim” – czerwiec 2003 r. (Warszawa),

“Metoda edukacyjna” – wrzesień 2003 r. (Warszawa),

“Psychiczna matryca bezrobocia – jak przeciwdziałać, wprowadzenie do europejskiego systemu EURES” – wrzesień 2003 r. (Zakopane),

“Koncepcja szkolenia modułowego w edukacji ustawicznej w kontekście budowy społeczeństwa opartego na wiedzy” – wrzesień 2003 r. (Wrocław),

“Program szkolenia w Klubie Pracy” – listopad 2003 r. (Warszawa),

“Poradnictwo zawodowe na świecie” – listopad 2003 r. (Warszawa),

“Szkolenie z zakresu psychologii wsparcia” – grudzień 2003 r. (Warszawa),

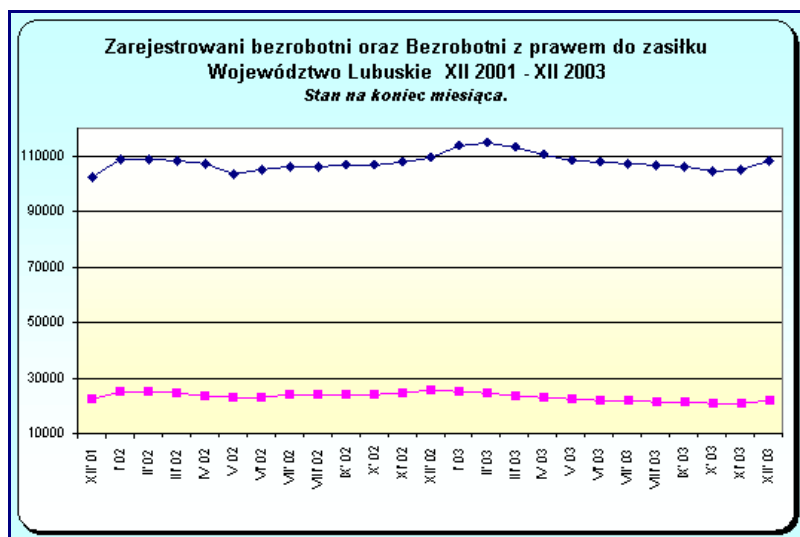
Centra zorganizowały i przeprowadziły zajęcia podwyższające umiejętności doradców zawodowych zatrudnionych w Powiatowych Urzędach Pracy oraz dla Liderów Klubów Pracy. Różnego rodzaju warsztatami (w tym przekazanie metody pracy – “Kurs inspiracji”) objęto łącznie 72 osoby.

Uczestnictwo i organizacja seminariów, warsztatów i szkoleń przyczyniły się do podniesienia jakości działań służb zatrudnienia.

7. 2. PASYWNE DZIAŁANIA URZĘDÓW PRACY OGRANICZAJĄCE BEZROBOCIE

7.2.1. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

W ewidencji urzędów pracy woj. Lubuskiego na koniec 2003r. zarejestrowane było **21600** osób z prawem do pobierania zasiłku tj. **20,0 %** ogólnej liczby bezrobotnych (w 2002 r. udział ten wynosił 23,1 %).

Na terenie kraju zarejestrowani bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili **15,1 %** ogółu bezrobotnych. W poszczególnych województwach wskaźnik ten był podobny i kształtował się między 9 a 18 proc. Jedynym województwem o większym udziale zasiłkobiorców było Lubuskie. Wynika to prawdopodobnie z faktu, iż w skład woj. lubuskiego wchodzi 47 gmin (7 powiatów: krośnieński, nowosolski, strzelecko-drezdenecki, sulęciński, wschowski, zagański i żarski) uznanych za szczególnie zagrożone bezrobociem strukturalnym – obowiązuje w nich dłuższy okres pobierania zasiłku. Zestawienie porównawcze niektórych kategorii bezrobotnych z prawem do zasiłku.

Wyszczególnienie	2003 r.		2002 r.		2001 r.	
	Liczba osób	Udział { % }	Liczba osób	Udział { % }	Liczba osób	Udział { % }
Osoby poprzednio pracujące	20820	96,4	24183	95,8	21242	96,5
Kobiety	9026	41,8	10665	42,2	9475	43,0
Osoby zamieszkałe na wsi	8264	38,3	9558	37,8	8834	40,1
Osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy	2470	11,4	3491	13,8	4014	18,2

Kategoria bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku liczyła o 3653 osoby bezrobotne mniej niż przed rokiem, tj. spadek o 16,9%, natomiast liczba bezrobotnych ogółem, w stosunku do grudnia 2002 spadła tylko o 1,4%. Wzrosła również kwota Funduszu Pracy przeznaczona na obsługę zasiłków dla bezrobotnych. W 2003r. wydatkowano ogółem w województwie lubuskim 130160,8 tys. zł, tj. o 1,8% więcej niż w 2002r. (127826,5 tys. zł.)

Liczbę zasiłkobiorców oraz wydatki związane z wypłaconymi zasiłkami w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego w 2003r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Liczba zasiłkobiorców	Udział { % }	Kwota na zasiłki (w tys. zł)
Gorzów Wlkp. (grodzki)	2521	23,8	24136,7
Gorzów Wlkp. (ziemski)	1404	21,5	
Krosno Odrzańskie	1320	17,2	9680,6
Międzyrzecz	1379	20,7	7933,6

Nowa Sól	2193	18,5	11901,5
Słubice	958	19,3	5724,1
Strzelce Krajeńskie	1392	20,4	7256,3
Sulęcín	871	21,7	4779,4
Świebodzin	1034	22,6	6091
Wschowa	781	20,0	4227,3
Zielona Góra (grodzki)	2152	24,9	23228,8
Zielona Góra (ziemski)	1828	19,9	
Żagań	1676	15,5	11134,8
Żary	2091	17,7	14066,7

Wynika z niej, że najwyższy odsetek zasiłkobiorców występuje w gorzowskim i zielonogórskim powiecie grodzkim oraz w powiecie świebodzińskim, natomiast najniższy udział odnotowano w powiatach Żagań, Żary i Krosno Odrzańskie a także Nowa Sól.

Urzędy pracy w 2003 r. zarejestrowały **29827** osób bezrobotnych z prawem do zasiłku co stanowiło **28,9%** całego napływu w minionym roku. Jednocześnie w roku tym wyłączono z ewidencji **33480** osób z prawem do zasiłku co stanowiło **32%** całorocznego odpływu.

Fakt zmniejszającej się liczby noworejestrujących się bezrobotnych z prawem do zasiłku, przy wzroście napływu bezrobotnych ogółem może świadczyć o tym, że coraz więcej osób rejestruje się w urzędach pracy nie przepracowawszy wymaganego, przy nabywaniu prawa do zasiłku, czasu pracy. Może również świadczyć o wzroście liczby osób rejestrujących się po raz kolejny.

7.2.2. OSOBY UPRAWNIONE DO ZASIŁKU LUB ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNEGO

Osoby w wieku powyżej 50/55 lat, które na rynku pracy mają niewielką szansę na otrzymanie zatrudnienia, mogą na mocy ustawy o przeciwdziałaniu bezrobociu korzystać ze świadczenia przedemerytalnego. W styczniu 2002 decyzją Sejmu zlikwidowano zasiłek przedemerytalny.

Warunkiem uzyskania świadczenia przedemerytalnego jest, zgodnie z art. 37k wymienionej ustawy (tekst jednolity: Dz. U. 2001 r. Nr 6 poz. 56 z późniejszymi zmianami), konieczność uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku, a także posiadanie wymaganego wieku i okresu pracy uprawniającego do emerytury.

Na koniec 2003 r. liczba osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego wynosiła **10556** (w 2002r. 11484), w tym **5528** kobiet (w 2002r. 6288) co stanowi **52,4%** (w roku poprzednim było 54,8 %). Natomiast uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych w końcu grudnia 2003 r. było zarejestrowanych **4898** osób (w 2002r. 2765), w tym **2680** kobiet (2002r. 1408) tj. **54,7 %**.

Zestawienie ilościowe osób pobierających zasiłki i świadczenia w poszczególnych PUP przedstawia poniższa tabela (dane na koniec 2003r.)

Powiatowy Urząd Pracy	Osoby uprawnione do:			
	zasiłku przedemerytalnego	Wzrost spadek +/-	świadczenia przedemerytalnego	Wzrost spadek +/-

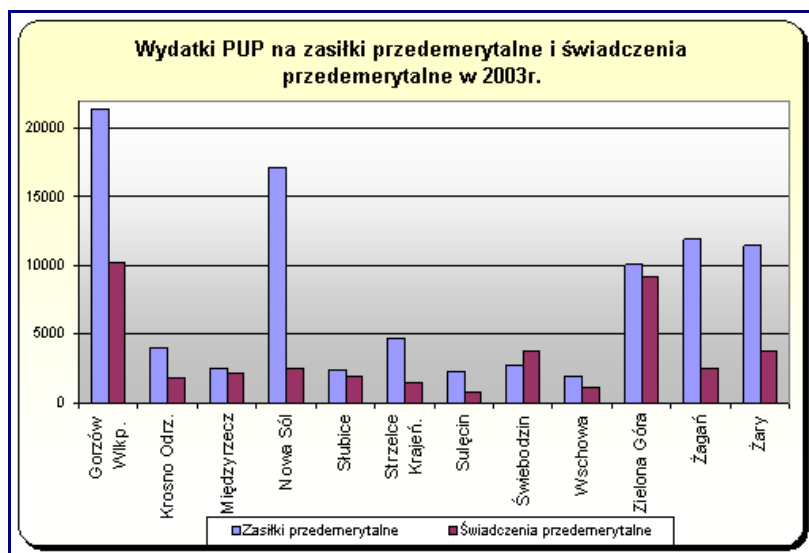
Gorzów Wlkp – grodzki	2023	-147	910	+370
Gorzów Wlkp – ziemski	382	-25	270	+119
Krosno Odrzańskie	436	-52	238	+114
Międzyrzecz	339	-28	291	+138
Nowa Sól	1839	-145	313	+136
Słubice	308	-33	199	+95
Strzelce Krajeńskie	513	-54	212	+105
Sulęcín	252	-25	124	+66
Świebodziń	369	-30	429	+164
Wschowa	213	-29	166	+96
Zielona Góra – grodzki	690	-77	630	+248
Zielona Góra – ziemski	597	-47	336	+162
Żagań	1279	-122	302	+123
Żary	1316	-114	478	+197

Z przedstawionej tabeli wynika, że w ciągu roku, w stosunku do roku poprzedniego, nastąpił spadek liczby zasiłkobiorców w każdym Powiatowym Urzędzie Pracy. Wzrastała natomiast liczba osób pobierających świadczenia przedemerytalne.

W 2003 roku wszystkie Powiatowe Urzędy Pracy województwa lubuskiego wydatkowały:

?-na zasiłki przedemerytalne **92857,9 tys. zł.**, w 2002r. **95886,6 tys. zł.**

?-na świadczenia przedemerytalne **41379,1 tys. zł.**, w 2002r. **27771,7 tys. zł.**

8. PRZYGOTOWANIA DO REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PPZYSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Wydział ds. Programów Europejskich w swoim obecnym kształcie powołany został Zarządzeniem nr 12 Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze w dniu 22 lipca 2003 roku "w sprawie ustalania i wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze".

Wydział powołano mając na uwadze perspektywę integracji Polski z Unią Europejską (III. Lubuska Strategia Zatrudnienia i Przeciwdziałania Bezrobociu pkt. 4 Uwarunkowania Strategii).

Realizując Cel główny 1.2. Poprawa zdolności adaptacyjności firmy i ich pracowników poprzez przedsięwzięcie "promowanie wśród pracodawców możliwości podnoszenia kwalifikacji pracowników w tym informowanie o dostępności do programów Unii Europejskiej (...)", przeprowadzono następujące działania w ramach Programu Phare 2001 Spójność społeczna i gospodarcza, PL01.06.09.01-02-04 Rozwój Zasobów Ludzkich, Województwo Lubuskie:

?-Przyznanie kontraktu przez Komisję Europejską Międzynarodowemu Konsorcjum ABERO International GmbH w ramach Programu;

?-Zatwierdzenie kontraktu przez Instytucję Kontraktującą;

?-Zatwierdzenie kontraktu do finansowania przez Wspólnoty Europejskie;

?-Kontrasygnowanie kontraktu przez Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze;

?-Podpisanie kontraktu przez Wykonawcę;

?-Podpisanie przez Zarząd Województwa Lubuskiego Uchwały Nr 50/521/20003 zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze, do współpracy z Jednostką Wdrażającą – Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu.

?-Udział dyrektora i pracowników WUP w spotkaniu z ekspertami, konsorcjantami i dyrektorem projektu. Na spotkaniu zaprezentowano cel projektu oraz zakres poszczególnych podprojektów. Ekspersi przedstawili swoje uwagi i w skrócie części Raportu Wstępnego, nad którym aktualnie trwają prace.

?-Udział pracowników wydziału w konferencji prasowej, organizowanej przez Wykonawcę.

W ramach Programu Phare 2002 Spójność społeczna i gospodarcza, PL200/000-580-06.04-04 Rozwój Zasobów Ludzkich, Województwo Lubuskie, zostały zrealizowane następujące działania:

?-Sporządzono Zakres Zadań, z załącznikami: listy proponowanych szkoleń dla obu podprojektów, tabele budżetowe. Dokumenty przekazano do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, aktualnie opiniowane są przez Polską Delegaturę Komisji Europejskiej.

Największy nacisk w procesie przygotowania efektywnego systemu wdrażania funduszy strukturalnych na rynku wojewódzkim oraz w procesie doskonalenia zawodowego kadr służb zatrudnienia położony został w roku 2003 na realizację Celu 4 Lubuskiej Strategii Przeciwdziałania Bezrobociu, to jest na zwiększenie efektywności działań służb zatrudnienia. Zasadniczo realizowane były przedsięwzięcia Celu Operacyjnego 4.1 to jest podnoszenie jakości działań służb zatrudnienia; Celu Operacyjnego 4.2 Zwiększanie efektywności aktywnych form w zakresie zacieśnienia współpracy między służbami zatrudnienia a partnerami rynku pracy oraz Celu Operacyjnego 4.4 Rozwój współpracy z partnerami rynku pracy.

Wyszczególnione powyżej zapisy Lubuskiej Strategii Przeciwdziałania Skutkom Bezrobocia Wydział ds. Programów Europejskich realizował w następujący sposób.

W miesiącach wrzesień-listopad 2003 roku odbył się cykl szkoleń w ramach Programu Dostosowania Kwalifikacji Absolwentów Wyższych Uczelni do Potrzeb Absorpcji Środków Unii Europejskiej – "EURO-Expert". Etap ten zakończył się napisaniem przez wszystkich uczestników programu wniosku o finansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Z końcem listopada 2003 roku rozpoczął się drugi etap programu, który ma na celu przygotowanie uczestników do wykonywania pracy w miejscu (poznawanie pracy przy pracowniku).

Pracownicy wydziału uczestniczyli w II półroczu 2003 roku w szkoleniach z zakresu wdrażania i zarządzania EFS, a także w zagranicznych wizytach studyjnych (Finlandia, Szkocja).

Pracownicy wydziału brali udział w pracach grup roboczych ds. Sektorowego Programu Rozwoju Zasobów Ludzkich i Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego oraz Uzupełnień do tych Programów, owocem których będą w przyszłości Programy Operacyjne obowiązujące w całym kraju. Spotkania grup roboczych odbywały się w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Podtrzymywane były również kontakty ze stroną niemiecką – Ministerstwem Pracy, Zdrowia i Kobiet Kraju Związkowego Brandenburgii.

W miesiącach wrzesień-październik 2003 roku współorganizowane były z Urzędem Marszałkowskim we wszystkich starostwach powiatowych województwa lubuskiego spotkania informacyjne dla potencjalnych projektodawców z zakresu informowania o możliwościach absorpcji funduszy strukturalnych (WUP prezentował możliwości korzystania ze środków EFS).

Wydział ds. Programów Europejskich współorganizował szkolenie dla pracowników Powiatowych Urzędów Pracy w województwa lubuskiego i opolskiego odnośnie EFS.

W grudniu 2003 roku odbyło się inauguracyjne spotkanie informacyjne z pracownikami PUP-ów w zakresie przekazania najnowszych wersji programów operacyjnych.

Ponadto w II półroczu 2003 roku kontynuowano rozpoczętą w II półroczu 2002 roku współpracę w ramach projektu polsko – duńskiego. Celem tego projektu jest przygotowanie województwa lubuskiego do skutecznej absorpcji środków funduszy strukturalnych. Przedstawiciele WUP uczestniczyli w szkoleniach oraz pracach grup roboczych.

Wszystkie te działania realizowane w II półroczu 2003 roku miały na celu przygotowanie Jednostki Organizacyjnej Samorządu Województwa – Wojewódzkiego Urzędu Pracy do absorpcji środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W okresie poprzedzającym bezpośrednio przystąpienie Polski do Unii Europejskiej to jest do 1 maja 2004 roku Wydział ds. Programów Europejskich przygotowuje Podręcznik procedur jednostki pełniącej rolę beneficjenta końcowego w ramach SPO RZL, Ramowy Plan Działań dla SPO RZL oraz Ramowy Plan Działań dla ZPO RR. Konstrukcja tych programów operacyjnych zgodna jest z Lubuską Strategią Przeciwdziałania Skutkom Bezrobocia w każdym z jej celów głównych oraz w każdym z celów operacyjnych.

W ramach SOP RZL Lubuska Strategia Przeciwdziałania Skutkom Bezrobocia realizowana będzie poprzez wdrażanie programów współfinansowanych środkami Europejskiego Funduszu Społecznego, 1.2 Perspektywy dla młodzieży oraz 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia. Odbywać się to będzie poprzez realizację projektu scalonego którego częściami składowymi będą projekty przygotowane przez Powiatowe Urzędy Pracy.

W ramach ZPO RR trudno jest na dzień dzisiejszy określić jednoznacznie funkcję i zakres działań Wojewódzkiego Urzędu Pracy, ponieważ ten program operacyjny został w połowie stycznia 2004 roku wysłany do akceptacji Komisji Europejskiej. Brakuje również szczegółów odnośnie wdrażania ZPO RR ponieważ w dalszym ciągu trwają prace na szczeblu centralnym nad konstrukcją i zawartością merytoryczną Uzupełnienia ZPO RR.

Od 1 maja 2004 roku do zakresu działania Wydziału ds. Programów Europejskich należeć będzie: realizacja zadań wynikających z pełnienia przez WUP funkcji beneficjenta końcowego w systemie wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich, realizacja zadań wynikających z pełnienia przez WUP funkcji jednostki wdrażającej w systemie wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w ramach działań związanych z rozwojem zasobów ludzkich współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W tym przyjmowanie, weryfikacja formalna oraz ocena i rankingowanie projektów.

?-realizacja zadań wynikających z inicjatyw wspólnotowych i funduszy Phare,

?-stały monitoring realizacji projektów i raportowanie wyników wdrażanych działań,

?-prowadzenie bieżącej kontroli realizowanych projektów oraz wykonywanie okresowych sprawozdań wyników kontroli,

?-dokonywanie okresowej analizy ryzyka powodzenia projektu,

?-wprowadzanie danych do systemu informatycznego (SIMIK) zgodnie z wykonywanymi działaniami.

9. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY

Podstawowym instrumentem ekonomicznym służącym do łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest FUNDUSZ PRACY (FP). Zgodnie z art. 52, ust 2 ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu dysponentem FP jest minister GPiPS.

W 2003r. dochody FP województwa lubuskiego kształtowały się na poziomie 378398,6 tys. zł, wzrost w stosunku do roku 2002 o 12,6% tj. o 42310,8 tys. zł. Na dochody FP województwa lubuskiego składają się:

?-Środki otrzymane od dysponenta FP – w 2003r. – 373374,0 tys. zł,

?-Inne dochody i wpływy (m.in. odsetki od środków pozostających na rachunku bankowym, odsetki od pożyczek itp.) – w 2003r. – 5024,6 tys. zł.

Na koniec roku 2003 w województwie lubuskim wydatki z Funduszu Pracy wynosiły: **372400,3 tys. zł.**, przy czym kwota ta w roku ubiegłym była mniejsza o 13,75% tj o 45 mln zł

Największą część wydatków, podobnie jak w roku ubiegłym, stanowiły bierne formy pomocy bezrobotnym:

?-zasiłki dla bezrobotnych – **173.553,7 tys. zł.**, wzrost w stosunku do roku 2002 o 3813,7 tys. zł.,

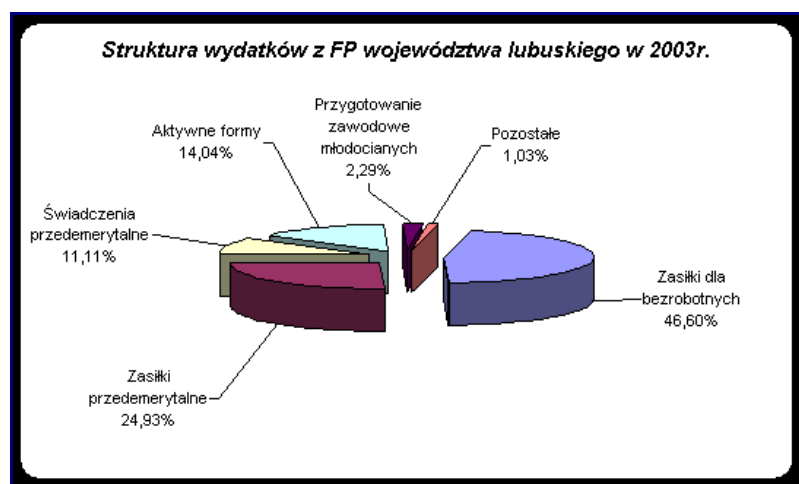
?-zasiłki przedemerytalne – **92.857,9 tys. zł.**, spadek wydatków o kwotę 3028,7 tys. zł.,

?-świadczenia przedemerytalne – **41.379,1 tys. zł.**, wzrost wydatków w stosunku do roku poprzedniego o 13607,4 tys. zł.

Pozostała część wydatków Funduszu Pracy to aktywne formy aktywizacji bezrobotnych, w stosunku do których odnotowano znaczący wzrost wydatków:

?-aktywne formy – **52.288,6 tys. zł.**, wzrost o 33067,7 tys. zł.,

?-przygotowanie zawodowe młodocianych – **8.524,8 tys. zł.**, spadek o 2773,8 tys. zł.

W porównaniu do roku 2002r. udział procentowy wydatków na zasiłki i świadczenia zmniejszył się o 7 punktów procentowych. Znacznie wzrósł natomiast udział wydatków na aktywne formy, z 5,9% w 2002r. do 14,04% w 2003 r.

Wydatki z FP w 2003r. charakteryzują się, w porównaniu z poprzednimi latami bardzo dużym wzrostem wielkości środków finansowych wydanych na świadczenia przedemerytalne i aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Zestawienie porównawcze struktury wydatków z Funduszu Pracy w województwie lubuskim w latach 2001 – 2003 prezentuje poniższa tabela

Wyszczególnienie	Rok 2003		Rok 2002		Rok 2001		Dynamika 03/01
	Kwota w tys. zł	Udział %	Kwota w tys. zł	Udział %	Kwota w tys. zł	Udział %	
Zasiłki dla bezrobotnych	173553,7	46,6	169739,9	51,8	144765,8	53,1	119,9

Zasiłki przedemerytalne	92857,9	24,9	95886,6	29,3	73981,2	27,1	125,5
Świadczenia przedemerytalne	41379,1	11,1	27771,7	8,5	17698,1	6,4	233,8
Aktywne formy	52288,6	14,1	19220,9	5,9	20978,4	7,7	249,3
Przygotowanie zawodowe Młodocianych	8524,8	2,3	11298,6	3,4	12155,7	4,5	70,1
Pozostałe	3696,2	1,0	3481,3	1,1	2874,3	1,2	128,6
Ogółem	372400,3	100	327399,0	100	272453,5	100	136,7

W strukturze wydatków Funduszu Pracy w Województwie Lubuskim w 2003r. na aktywne formy największy udział mają:

-roboty publiczne – **16209,0 tys. zł** wzrost wydatków w stosunku do roku 2002 o **12429,4 tys. zł**,

-aktywizacja zawodowa absolwentów – **14871,0 tys. zł** wzrost wydatków o kwotę **8249,8 tys. zł**,

-prace interwencyjne – **6451,0 tys. zł** wzrost wydatków w stosunku do roku poprzedniego o **3796,5 tys. zł**,

-pożyczki dla pracodawców – **5248,0 tys. zł** również odnotowany wzrost w wysokości **3729,8 tys. zł**,

a także szkolenia – **3846,7 tys. zł** (wzrost o 2176,3 tys. zł), pożyczki dla bezrobotnych – **3719,4 tys. zł** (wzrost o 2287,5 tys. zł), programy specjalne – **1563,8 tys. zł** (jedeny odnotowany spadek w stosunku do 2002r., o 40,1 tys. zł) oraz pozostałe aktywne formy – **379,7 tys. zł** (wzrost o 348,8 tys. zł).

Zestawienie porównawcze struktury wydatków na finansowanie poszczególnych segmentów aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w latach 2001 – 2003 przedstawia poniższa tabela.

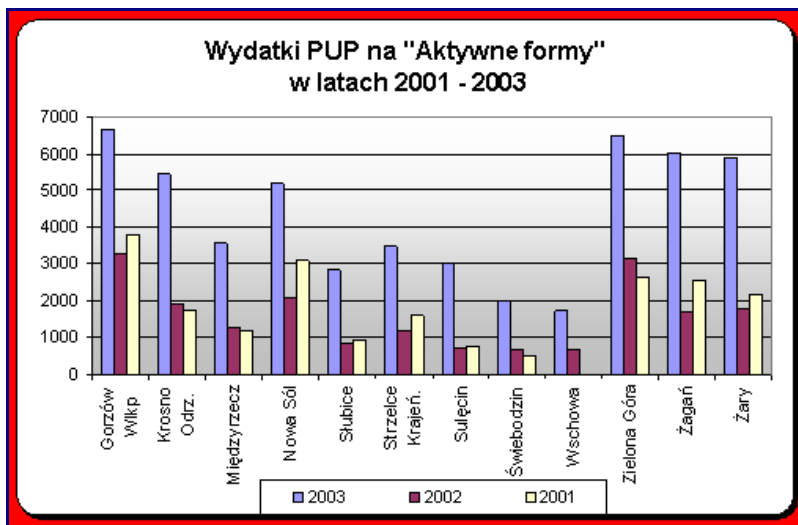
Wyszczególnienie	Rok 2003		Rok 2002		Rok 2001	
	Kwota w tys. zł	Udział %	Kwota w tys. zł	Udział %	Kwota w tys. zł	Udział %
Aktywizacja zawodowa absolwentów	14871,0	28,4	6621,2	34,4	5950,1	28,3
Roboty publiczne	16209,0	31,0	3779,6	19,6	4952,3	23,6
Prace interwencyjne	6451,0	12,3	2474,5	12,9	3581,9	17

Szkolenia	3846,7	7,4	1670,4	8,7	1440,1	6,8
Programy specjalne	1563,8	3,0	1603,9	8,3	437,3	2,0
Pożyczki dla pracodawców	5248,0	10,1	1518,2	7,9	1940,0	9,2
Pożyczki dla bezrobotnych	3719,4	7,1	1431,9	7,4	2443,9	11,6
Pozostałe aktywne formy	379,7	0,7	35,9	0,2	49,8	0,2

Wzrost wydatków na aktywne formy w Powiatowych

Urzędach

Pracy

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE				
	Grudzień 1999	Grudzień 2000	Grudzień 2001	Grudzień 2002
Powierzchnia (km ²)	13984,4			
Liczba ludności (tys. osób)	1023,5	1024,0	1024,5	1008,2
Gęstość zaludnienia (osób / km ²)	73	73	73	72
Liczba aktywnych zawodowo (tys. osób)	427,0	434,9	419,2	423,3
Liczba pracujących (tys. osób)	356,7 ^A	330,1	317,0	311,1 ^B

Liczba bezrobotnych (tys. osób)	74,7	89,1	102,2	109,6
Stopa bezrobocia	17,5	21,3	24,4	26,0
Liczba podmiotów gospodarczych	84733	87886	93011	95635
Inwestycje na 1 mieszkańca (zł)	2910	2565	2521	2456

Objaśnienia: A - stan na 30.IX; B - z uwzględnieniem Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, stan na 20.05.2002r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze

Tablica 1. Struktura bezrobotnych, grudzień 2003 r.										
Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani		Bezrobotni, którzy podjęli pracę		Bezrobotni zarejestrowani				
		w okresie sprawozdawczym				w końcu okresu sprawozdawczego				
		razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	
		1	2	3	4	5	6	7	8	
Ogółem		.01	9908	4004	3380	1626	108026	54674	21600	9026
osoby	Poprzednio pracujące	.02	7752	2800	2754	1282	86958	42929	20820	9001
	pracujące do zarejestrowania	.03	4360	1497	1808	846	47901	23707	16976	7240
	w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	.04	307	145	152	74	4917	2514	2470	1127
	dotychczas nie pracujące	.05	2356	1204	626	344	21068	11745	780	25
Niepełnosprawni		.06	239	116	88	35	2563	1313	558	286
Zamieszkali na wsi		.07	3936	1462	1323	593	43528	22047	8264	3087
w tym posiadający gospodarstwo rolne		.08	5	0	2	0	85	47	22	12

Tablica 2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA WG POWIATÓW

(STAN NA 31 grudnia 2003 R.)

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Stan na 31.12. 2003 r.	
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia
Województwo	108026	26,0
Gorzów Wielkopolski (grodzki)	10573	18,4
Gorzów Wielkopolski (ziemski)	6545	26,2
Krosno Odrzańskie	7664	34,6
Międzyrzecz	6651	28,1
Nowa Sól	11847	36,2
Słubice	4953	24,7
Strzelce Krajeńskie	6816	32,3
Sulęcín	4013	28,5
Świebodzin	4581	20,1
Wschowa	3907	24,1
Zielona Góra (grodzki)	8643	15,1
Zielona Góra (ziemski)	9182	28,6
Żagań	10838	34,6
Żary	11813	29,8

Tablica 3. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

STAN NA 31 GRUDNIA 2003 R.

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Ogółem bezrobotni	Kobiety	Udział %	Zamieszkali na wsi	Udział %	Z prawem do zasiłku	Udział %	Absolwenci	Udział %
województwo	108026	54674	50,6	43528	40,3	21600	20,0	4267	3,9

Gorzów Wlkp. (grodzki)	10573	5021	47,5	0	0,0	2521	23,8	419	4,0
Gorzów Wlkp. (ziemski)	6545	3271	50,0	4411	67,4	1404	21,5	219	3,3
Krosno Odrz.	7664	3989	52,0	3789	49,4	1320	17,2	297	3,9
Międzyrzecz	6651	3474	52,2	3599	54,1	1379	20,7	355	5,3
Nowa Sól	11847	6055	51,1	4347	36,7	2193	18,5	416	3,5
Słubice	4953	2498	50,4	1930	39,0	958	19,3	156	3,1
Strzelce Kraj.	6816	3311	48,6	3563	52,3	1392	20,4	318	4,7
Sulęcín	4013	1858	46,3	2404	59,9	871	21,7	98	2,4
Świebodzin	4581	2245	49,0	2893	63,2	1034	22,6	197	4,3
Wschowa	3907	1971	50,4	1768	45,3	781	20,0	201	5,1
Zielona Góra (grodzki)	8643	4494	52,0	0	0,0	2152	24,9	350	4,0
Zielona Góra (ziemski)	9182	4911	53,5	5650	61,5	1828	19,9	348	3,8
Żagań	10838	5606	51,7	4243	39,1	1676	15,5	509	4,7
Żary	11813	5970	50,5	4931	41,7	2091	17,7	384	3,3

Tablica 4. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I STAŻU PRACY (STAN NA 31 GRUDNIA 2003 R.)

Wiek	Liczba bezrobotnych	Udział %	Wykształcenie	Liczba bezrobotnych	Udział %
24 lata i mniej	25394	23,5	wyższe	3338	3,1
25 - 34 lata	29545	27,4	policealne i średnie zawodowe	21635	20,0
35 - 44 lata	24551	22,7	średnie ogólnokształcące	6328	5,9
45 - 54 lata	25800	23,9	zasadnicze zawodowe	40336	37,3
55 lat i więcej	2736	2,5	gimnazjalne i poniżej	36389	33,7

OGÓŁE M	108026	100,0	OGÓŁEM	108026	100,0
Staż pracy	Liczba bezrobotnych	Udział %	Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	Udział %
do 1 roku	13661	12,7	do 1 miesiąca	8490	7,8
1 - 5 lat	19980	18,5	1 - 3 miesięcy	14887	13,8
5 - 10 lat	15637	14,5	3 - 6 miesięcy	14463	13,4
10 - 20 lat	21014	19,5	6 - 12 miesięcy	18708	17,3
20 - 30 lat	15066	13,9	12-24 miesięcy	20639	19,1
30 lat i więcej	1600	1,4	powyżej 24 miesięcy	30839	28,6
bez stażu	21068	19,5			
OGÓŁE M	108026	100,0	OGÓŁEM	108026	100,0

**Tablica 5. PODJĘCIA PRACY I ZGŁOSZONE OFERTY PRACY
STAN NA 31 GRUDNIA 2003 R.**

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Podjęcia pracy		Oferty pracy	
	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	ogółem	w tym pracy subsydiowanej
województwo	55864	14607	35957	18117
Gorzów Wlkp. (grodzki)	5282	900	3541	1454
Gorzów Wlkp. (ziemski)	3101	604	1013	602
Krosno Odrz.	3822	1264	2928	1535
Międzyrzecz	3738	764	2377	1293
Nowa Sól	5591	1295	3595	1218
Słubice	2497	564	1682	848
Strzelce Kraj.	3363	438	1589	689

Sulęcín	2251	767	1344	880
Świebodzin	2911	641	2307	792
Wschowa	1762	363	856	459
Zielona Góra (grodzki)	4140	958	2507	1471
Zielona Góra (ziemski)	4599	916	1937	1044
Żagań	5486	2523	3976	2858
Żary	7321	2620	6305	2974

Tablica 5. PODJĘCIA PRACY I ZGŁOSZONE OFERTY PRACY				
STAN NA 31 GRUDNIA 2003 R.				
POWIATOWE URZĘDY PRACY	Podjęcia pracy		Oferty pracy	
	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	ogółem	w tym pracy subsydiowanej
województwo	55864	14607	35957	18117
Gorzów Wlkp. (grodzki)	5282	900	3541	1454
Gorzów Wlkp. (ziemski)	3101	604	1013	602
Krosno Odrz.	3822	1264	2928	1535
Międzyrzecz	3738	764	2377	1293
Nowa Sól	5591	1295	3595	1218
Słubice	2497	564	1682	848
Strzelce Kraj.	3363	438	1589	689
Sulęcín	2251	767	1344	880
Świebodzin	2911	641	2307	792
Wschowa	1762	363	856	459
Zielona Góra (grodzki)	4140	958	2507	1471
Zielona Góra (ziemski)	4599	916	1937	1044
Żagań	5486	2523	3976	2858

Żary	7321	2620	6305	2974
------	------	------	------	------

Tablica 6. WYBRANE AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU			
POWIATOWE URZĘDY PRACY	Osoby zaktzywizowane		
	w 2003 r.		
	przy pracach interwencyjnych	przy robotach publicznych	przy szkoleniach*
województwo	4345	7555	3479
Gorzów Wielkopolski	718	108	263
Krosno Odrz.	276	841	312
Międzyrzecz	327	323	424
Nowa Sól	365	536	430
Słubice	232	248	160
Strzelce Kraj.	219	99	198
Sulęcín	294	356	174
Świebodzin	151	160	151
Wschowa	225	51	110
Zielona Góra	751	812	526
Żagań	466	1941	115
Żary	321	2080	616
*Osoby zaktzywizowane na podstawie danych pochodzących ze sprawozdania MPiPS-01			